



KPMG d.o.o. Beograd  
Milutina Milankovića 1J  
11070 Beograd  
Srbija  
+381 (0)11 20 50 500

# Izveštaj nezavisnog revizora

## Akcionarima

### Kompanije Dunav osiguranje a.d.o. Beograd

#### Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Kompanije Dunav osiguranje a.d.o. Beograd (u daljem tekstu: „Društvo”), koji se sastoje od:

- pojedinačnog bilansa stanja na dan 31. decembra 2023. godine;
- i za period od 1. januara do 31. decembra 2023. godine:
- pojedinačnog bilansa uspeha;
- pojedinačnog izveštaja o ostalom rezultatu;
- pojedinačnog izveštaja o promenama na kapitalu;
- pojedinačnog izveštaja o tokovima gotovine;

kao i

- napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i ostala obelodanjivanja („pojedinačni finansijski izveštaji”).

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji istinito i objektivno prikazuju nekonsolidovani finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2023. godine, kao i nekonsolidovane rezultate njegovog poslovanja i nekonsolidovane tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i ostalim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima koji regulišu finansijsko izveštavanje društava za osiguranje u Republici Srbiji.

## Osnov za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji i Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, Odlukom o sadržini izveštaja o obavljenoj reviziji finansijskih izveštaja društva za osiguranje i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naša odgovornost u skladu sa tim standardima je detaljnije opisana u delu izveštaja Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) zajedno sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

## Ključna revizorska pitanja

Ključna revizorska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i ne izražavamo odvojeno mišljenje o tim pitanjima.

Utvdili smo sledeća ključna revizorska pitanja:

### Procena rezervisanja za štete i matematičke rezerve

Na dan 31. decembra 2023. godine, tehničke rezerve Društva iznose RSD 43.564.645 hiljada. Od ukupnog iznosa bruto tehničkih rezervi, rezervisane štete iznose RSD 18.893.107 hiljada i matematička rezerva iznosi RSD 5.824.741 hiljada (napomena 40. i 34.1.). Od ukupnog iznosa rezervisanih šteta, rezervisanja za nastale prijavljene a nerešene štete iznose RSD 8.557.619 hiljada, dok rezervisanja za nastale neprijavljene štete iznose RSD 10.335.488 hiljada.

Za informacije o primenjenim računovodstvenim politikama i politikama vrednovanja videti napomenu 3. (Pregled značajnih računovodstvenih politika), a za detaljnije informacije o korišćenim procenama i pretpostavkama videti napomenu 2.4. (Korišćenje procenjivanja – Procene vezane za formiranje tehničkih rezervi). Dodatne informacije o pozicijama u pojedinačnim finansijskim izveštajima date su u napomeni 34.1. (Matematička rezerva), napomeni 40. (Rezervisane štete). Informacije o rizicima su date u napomeni 47.3. (Obelodanjivanje podataka o ugovorima o osiguranju).

Ključno revizorsko pitanje	Naš odgovor
<p>Obračun rezervisanih šteta i matematičke rezerve zahtevan je proces koji uključuje visok stepen neizvesnosti, procenjivanja i prosuđivanja, kao i složene matematičke i statističke obračune.</p> <p>Društvo procenjuje rezervisane štete na osnovu istorijskog razvoja šteta, prilagođenog za aktuelna kretanja u vezi sa faktorima koji utiču na štete. Različite metode se mogu koristiti u procesu procenjivanja, pri čemu opšte prihvaćene aktuarske metode vrednovanja često zahtevaju prilagođavanja za određene okolnosti, a takva prilagođavanja takođe zahtevaju visok stepen procene.</p>	<p>Procedure koje smo obavili tamo gde je to bilo potrebno, uz podršku naših aktuara i IT specijalista, obuhvatile su sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnost identifikovanih ključnih kontrola procesa, uključujući i opšte IT kontrole;</li> <li>• Procenjivanje da li su ključni podaci koji se koriste za razvoj pretpostavki rezervisanja za nastale neprijavljene (u daljem tekstu: IBNR) štete odgovarajući (kao što su datum nastanka štete, datum prijave štete, datum isplate štete i plaćen iznos štete) kroz praćenje istih do izvorne evidencije;</li> </ul>

Ključno revizorsko pitanje	Naš odgovor
<p>Pri proceni rezervisanja po osnovu šteta, za očekivane odlive Društvo koristi podatke u vezi sa brojem i iznosom nastalih prijavljenih šteta, prosečnim troškovima po prijavljenoj šteti, kao i učestalosti šteta. Ključne pretpostavke koje su korišćene uključuju procenu adekvatnosti prethodnog trenda kretanja šteta koji utiče na budući razvoj šteta, kao i njihovo konačno izmirenje.</p> <p>Za poslove životnog osiguranja ključne pretpostavke korišćene za procenu očekivanih budućih novčanih tokova uključuju očekivane buduće troškove, stope smrtnosti i prekida osiguranja, inflaciju i diskontne stope. Relativno beznačajne promene u ovim pretpostavkama mogu imati značajan efekat na iznose datih procena zbog dugoročnog svojstva obaveza.</p> <p>Na svaki datum izveštavanja Društvo sprovodi test adekvatnosti obaveza (LAT) radi utvrđivanja da li su tehničke rezerve adekvatne. Test je zasnovan na poređenju rezervacije Društva i utvrđene sadašnje vrednosti najbolje procene budućih novčanih tokova po osnovu važećih ugovora o osiguranju. U slučaju da LAT test pokaže da je iznos tehničkih rezervi nedovoljan, u svetlu procenjenih budućih novčanih tokova, ceo nedostajući iznos se priznaje u bilansu uspeha.</p> <p>Zbog navedenih faktora, smatramo vrednovanje rezervisanih šteta i matematičke rezerve ključnim revizorskim pitanjem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nezavisni obračun rezervisanja za IBNR štete i matematičke rezerve na uzorku segmenata na osnovu naše procene faktora rizika i poređenje sa obračunima Društva;</li> <li>• Preispitivanje ključnih pretpostavki korišćenih za obračun rezervisanja za IBNR štete. Između ostalog, posebno smo procenili da li su razvojni faktori koje je koristilo Društvo odgovarajući, na osnovu naše analize razvojnih faktora u prošlosti;</li> <li>• Ocenjivanje adekvatnosti rezervisanih šteta koja su priznata u prošlosti, kroz poređenje istorijskih procena sa stvarno isplaćenim štetama ("run off test");</li> <li>• Preispitivanje ključnih pretpostavki korišćenih za LAT test. Između ostalog, posebno smo ocenili da li su pretpostavke u vezi sa stopama smrtnosti, prekida osiguranja i troškovima, ispravno postavljene s obzirom na posebne okolnosti Društva i, tamo gde je relevantno, da li su buduća očekivanja u delu parametara od značaja za obračun LAT testa procenjena na bazi javno dostupnih podataka i najbolje prakse;</li> <li>• Na uzorku rezervisanja za nastale prijavljene, a nerešene štete, preispitali smo priznate iznose kroz njihovo praćenje do izvorne evidencije Društva, kao što su izveštaji procenitelja štete, izveštaji nezavisnih stručnjaka, odgovori advokata na naša pisma u vezi procene štete, kao i ostale relevantne dokumentacije;</li> <li>• Ocenili smo da li su obelodanjivanja u napomenama u skladu sa relevantnim zakonima i podzakonskim aktima kojima se uređuje finansijsko izveštavanje osiguravajućih društava u Republici Srbiji, da li su ista pravilno izvedena iz računovodstvenog sistema i ocenili smo njihovu potpunost.</li> </ul>

## Procena fer vrednosti zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina

Na dan 31. decembar 2023. godine Društvo je iskazalo zemljište u iznosu od RSD 83.812 hiljada, nepokretnosti u iznosu od RSD 5.972.867 hiljada i investicione nekretnine u iznosu od RSD 2.569.513 hiljada (napomene 23. i 24.).

Za informacije o primenjenim računovodstvenim politikama i politikama vrednovanja videti napomenu 3.2. (Pregled značajnih računovodstvenih politika – Nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine), a za detaljnije informacije o korišćenim procenama i pretpostavkama videti napomenu 2.4. (Korišćenje procenjivanja – Procena fer vrednosti nekretnina i investicionih nekretnina). Dodatne informacije o pozicijama u pojedinačnim finansijskim izveštajima date su u napomeni 23. (Nekretnine, postrojenja i oprema) i 24. (Investicione nekretnine).

Ključno revizorsko pitanje	Naš odgovor
<p>Fer vrednost zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina se obračunava korišćenjem stvarnih i subjektivnih pretpostavki u vidu inputa, kao što su tržišna cena kvadratnog metra, popunjenost, neto zakupnina po kvadratnom metru, diskontne stope, terminalna stopa rasta i stope kapitalizacije.</p> <p>Društvo angažuje eksterne procenitelje radi primene stručnih procena u pogledu tržišnih uslova i faktora koji utiču na pojedinačne stavke zemljišta i nepokretnosti.</p> <p>Procena vrednosti zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina predstavlja značajan i ključni rizik od materijalno značajnih grešaka, budući da je proces procene vrednosti po prirodi stvari subjektivan i suštinski zasnovan na prosuđivanju.</p> <p>Zbog navedenih faktora, smatramo vrednovanje zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina ključnim revizorskim pitanjem.</p>	<p>Procedure koje smo obavili, uz podršku naših stručnjaka za procenu vrednosti, obuhvatile su sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Ocenu metodologije korišćene za procenu fer vrednosti zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina u poređenju sa relevantnim zakonima i podzakonskim aktima kojima se reguliše finansijsko izveštavanje u Republici Srbiji, i sa nacionalnim standardima za procenu vrednosti nekretnina, kao i da li je pristup proceni vrednosti odgovarajući za utvrđivanje fer vrednosti za svrhe pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i ocenu ujednačenosti primene;</li> <li>Koristili smo naše poznavanje Društva, naše iskustvo u sektoru nekretnina i osiguranja, i poštovali smo norme datog privrednog sektora prilikom ocene ključnih pretpostavki i značajnih ili neuobičajenih kretanja u proceni vrednosti;</li> <li>Testirali smo tačnost informacija i podataka korišćenih za generisanje ključnih inputa za procenu vrednosti, kao što su prosečna tržišna cena po kvadratnom metru i prosečna neto zakupnina po kvadratnom metru, prikupljanjem i analizom uporedivih tržišnih transakcija za sličnu vrstu zemljišta, nepokretnosti i investicionih nekretnina na sličnim lokacijama;</li> <li>Analizirali smo stope kapitalizacije u zavisnosti od lokacije, mikro-lokacije, vrste, i sl., poređenjem sa podacima iz javno dostupnih izveštaja i informacija o istraživanju tržišta;</li> <li>Ocenili smo da li su obelodanjanja u napomenama u skladu sa relevantnim zakonima i podzakonskim aktima kojima se uređuje finansijsko izveštavanje osiguravajućih društava u Republici Srbiji, da li su ista pravilno izvedena iz računovodstvenog sistema, i ocenili smo njihovu potpunost.</li> </ul>

## Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2023. godine.

Naše mišljenje o pojedinačnim finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije i, osim ako nije drugačije izričito navedeno u našem izveštaju, ne izražavamo bilo koju vrstu zaključka kojim se pruža uveravanje o istim.

U vezi sa našom revizijom pojedinačnih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pregledamo ostale informacije i pri tom razmotrimo da li postoji materijalno značajna nedoslednost između njih i pojedinačnih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili da li su na bilo koji drugi način, materijalno pogrešno prikazane.

U vezi sa Godišnjim izveštajem o poslovanju, takođe smo u obavezi da izrazimo mišljenje, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, o tome da li je Godišnji izveštaj o poslovanju:

- usklađen sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljen u skladu sa važećim zakonskim odredbama i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Samo na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije pojedinačnih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju, informacije koje su date u Godišnjem izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koju su pojedinačni finansijski izveštaji pripremljeni po svim materijalno značajnim pitanjima, su:

- usklađene sa pojedinačnim finansijskim izveštajima; i
- pripremljene u skladu sa važećim zakonskim odredbama i podzakonskim aktima Narodne banke Srbije.

Dodatno, u svetlu saznanja i razumevanja o Društvu i njegovom okruženju stečenih tokom naše revizije, od nas se zahteva da saopštimo ako utvrdimo materijalno značajne pogrešne navode u Godišnjem izveštaju o poslovanju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo.

## Odgovornost rukovodstva i lica zaduženih za upravljanje za pojedinačne finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije i ostalim relevantnim zakonskim i podzakonskim aktima koji regulišu finansijsko izveštavanje društava za osiguranje u Republici Srbiji kao i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo smatra da su relevantne za pripremu pojedinačnih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Prilikom sastavljanja pojedinačnih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno da proceni sposobnost Društva da nastavi poslovanje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da obelodani, ako je to primenljivo, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i korišćene pretpostavke stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Društvo ili ima nameru da obustavi poslovanje, ili nema nijednu realnu alternativu osim to i da uradi.

Lica zadužena za upravljanje su odgovorna za nadzor procesa finansijskog izveštavanja u Društvu.

## Odgovornost revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja

Naš cilj jeste da steknemo razumni nivo uveravanja da li pojedinačni finansijski izveštaji uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, i da izdamo izveštaj revizora koji sadrži naše mišljenje. Razuman nivo uveravanja je visok stepen uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o sadržini izveštaja o obavljenoj reviziji finansijskih izveštaja društva za osiguranje i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno značajnu grešku ako ona postoji. Greške mogu nastati zbog pronevere ili greške u radu i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da bi one, pojedinačno ili zbirno, mogle uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih pojedinačnih finansijskih izveštaja.

Kao sastavni deo revizije u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o sadržini izveštaja o obavljenoj reviziji finansijskih izveštaja društva za osiguranje i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam u toku obavljanja revizije. Mi takođe:

- Identifikujemo i procenjujemo rizike od materijalno značajnih grešaka u pojedinačnim finansijskim izveštajima, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu, kreiramo i sprovodimo revizorske procedure kao odgovor na te rizike, i pribavljamo dovoljne i odgovarajuće revizorske dokaze koji pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja. Rizik da neće biti otkrivene materijalno značajne greške nastale zbog pronevere je veći od onog koji se odnosi na greške u radu, budući da pronevera može uključiti udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno prikazivanje, ili izbegavanje internih kontrola.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju sa ciljem kreiranja revizorskih procedura koje su odgovarajuće za date okolnosti, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti internih kontrola Društva.
- Ocenjujemo primerenost primenjenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procena i povezanih obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o opravdanosti primene načela stalnosti poslovanja kao primenjene računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, o tome da li postoji materijalna neizvesnost u pogledu događaja ili okolnosti koji mogu značajno dovesti u pitanje sposobnost Društva da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u našem izveštaju revizora skrenemo pažnju na relevantna obelodanjivanja u pojedinačnim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci su zasnovani na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu uticati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Ocenjujemo opštu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izveštaja, uključujući i obelodanjivanja, i da li pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju osnovne poslovne promene i događaje na način kojim je postignuto njihovo objektivno prikazivanje.

Saopštavamo licima zaduženim za upravljanje, između ostalog, pitanja u vezi sa planiranim obimom i dinamikom revizije i značajnim revizorskim nalazima, uključujući i bilo koje značajne nedostatke u internim kontrolama koje smo identifikovali u toku naše revizije.

Dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahteva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj meri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gde je to primenljivo, aktivnosti preduzete u cilju eliminisanja pretnji odnosno uspostavljanja zaštita.

Od pitanja saopštenih licima zaduženim za upravljanje, utvrdili smo koja pitanja su od najvećeg značaja za reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja za tekući period i koja shodno tome predstavljaju ključna revizorska pitanja. Dajemo opis ovih pitanja u našem izveštaju revizora o reviziji pojedinačnih finansijskih izveštaja, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude saopšteno u našem izveštaju, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi za dobrobit javnosti od takvog saopštavanja.

## KPMG d.o.o. Beograd



Nikola Đenić  
*Ključni revizorski partner*  
*Licencirani ovlašćeni revizor*

Beograd, 25. mart 2024. godine




# КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ А.Д.О. БЕОГРАД


## ПОЈЕДИНАЧНИ БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 31.12.2023. ГОДИНЕ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Напомена</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
<b>АКТИВА</b>			
<b>Стална имовина</b>			
Нематеријална улагања, софтвер и остала права		129.826	67.773
Некретнине, постројења и опрема које служе за обављање делатности	23	10.094.925	8.028.324
Инвестиционе некретнине	24	2.569.513	3.410.825
Дугорочни финансијски пласмани	25	2.051.568	2.048.960
Остала дугорочна средства	26	132.655	131.692
		<b>14.978.487</b>	<b>13.687.574</b>
<b>Обртна имовина</b>			
Залихе		47.097	44.847
Потраживања	27	8.938.873	8.135.511
Потраживања за више плаћен порез на добит		-	310.858
Финансијски пласмани	28	35.007.155	30.649.971
Готовински еквиваленти и готовина	30	2.611.636	1.527.771
Порез на додату вредност		35.954	22.628
Активна временска разграничења	31	3.869.088	3.606.211
Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	32	4.567.959	3.551.898
		<b>55.077.762</b>	<b>47.849.695</b>
<b>Укупна актива</b>		<b>70.056.249</b>	<b>61.537.269</b>
<b>ПАСИВА</b>			
<b>КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ</b>			
Акцијски капитал	33	9.903.360	9.903.360
Остали капитал		131.421	131.421
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме		3.172.448	2.967.186
Нереализовани добити		1.824.333	1.480.865
Нереализовани губици		(2.683.557)	(3.113.899)
Нераспоређени добитак		6.262.402	4.894.229
		<b>18.610.407</b>	<b>16.263.162</b>
<b>РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ</b>			
Дугорочна резервисања	34	7.467.097	7.122.771
Дугорочне обавезе		369.608	118.689
Одложене пореске обавезе	35	468.941	372.271
<b>Краткорочне обавезе</b>			
Краткорочне финансијске обавезе		201.066	147.779
Обавезе по основу штета и уговорених износа	36	52.977	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	36	4.247.821	3.863.445
Обавезе за порез из резултата		61.741	-
		<b>4.563.605</b>	<b>4.107.022</b>
<b>Пасивна временска разграничења</b>			
Резерве за преносне премије	37	17.876.871	15.399.788
Резерве за неистекле ризике	38	513.746	552.300
Друга пасивна временска разграничења	39	1.292.867	1.179.440
		<b>19.683.484</b>	<b>17.131.528</b>
<b>Резервисане штете</b>	40	<b>18.893.107</b>	<b>16.421.826</b>
		<b>51.445.842</b>	<b>45.274.107</b>
<b>Укупна пасива</b>		<b>70.056.249</b>	<b>61.537.269</b>
<b>ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА</b>	41	<b>1.394.069</b>	<b>1.911.965</b>

У Београду, 25. марта 2024. године

  
Ивана Соковић  
Председник Извршног одбора

  
Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора

  
Андреја Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја




КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ А.Д.О. БЕОГРАД


ПОЈЕДИНАЧНИ БИЛАНС УСПЕХА У ПЕРИОДУ ОД 01.01.2023. ДО 31.12.2023. ГОДИНЕ

У хиљадама динара	Напомена	2023.	2022.
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ</b>			
Приходи од премија осигурања и саосигурања	4	30.950.319	27.899.993
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	5	191.656	207.790
Остали пословни приходи	6	463.881	417.512
		<b>31.605.856</b>	<b>28.525.295</b>
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ</b>			
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	7	(1.787.515)	(1.587.999)
Расходи накнада штета и уговорених износа	8	(17.132.158)	(15.556.693)
Резервисане штете – смањење / (повећање)	9	(1.490.763)	(1.476.913)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	10	435.876	467.661
Смањење осталих техничких резерви - нето	11	189.156	213.775
Расходи за бонусе и попусте	12	(2.894.374)	(2.516.164)
		<b>(22.679.778)</b>	<b>(20.456.333)</b>
<b>ДОБИТ / (ГУБИТАК) - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>		<b>8.926.078</b>	<b>8.068.962</b>
Приходи од инвестирања средстава осигурања	13	2.475.529	2.460.410
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	14	(227.773)	(127.436)
<b>ДОБИТАК / ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>		<b>2.247.756</b>	<b>2.332.974</b>
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈЕ</b>			
1. Трошкови прибаве			
Провизије		(1.479.156)	(1.200.327)
Остали трошкови прибаве		(6.920.659)	(6.578.880)
Промена разграничених трошкова прибаве - Повећање/ (смањење)		319.458	(89.448)
		<b>(8.080.357)</b>	<b>(7.868.655)</b>
2. Трошкови управе			
Трошкови амортизације и резервисања		(316.624)	(541.507)
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови		(951.462)	(877.020)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		(1.141.525)	(1.189.899)
Остали трошкови управе		(75.588)	(192.798)
		<b>(2.485.199)</b>	<b>(2.801.224)</b>
3. Остали трошкови спровођења осигурања		(6.012)	(53.523)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија		973.703	856.451
<b>Укупно трошкови спровођења осигурања</b>	15	<b>(9.597.865)</b>	<b>(9.866.951)</b>
<b>ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК) - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>		<b>1.575.969</b>	<b>534.985</b>
Финансијски приходи, осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	16	120.240	110.120
Финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности		(46.309)	(78.765)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	17	1.354.568	1.392.661
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	18	(976.942)	(753.562)
Остали приходи	19	120.355	153.782
Остали расходи		(83.100)	(41.805)
<b>ДОБИТАК / (ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		<b>2.064.781</b>	<b>1.317.416</b>
Нето добитак / (губитак) пословања које се обуставља		(19.344)	(12.329)
<b>ДОБИТАК / (ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>		<b>2.045.437</b>	<b>1.305.087</b>
<b>ПОРЕЗ НА ДОБИТАК</b>			
Порез на добитак	20	(61.741)	-
Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза		-	-
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава из претходних година и креирања одложених пореских обавеза		(50.530)	(21.915)
<b>НЕТО ДОБИТАК / ГУБИТАК</b>		<b>1.933.166</b>	<b>1.283.172</b>
<b>Основна зарада по акцији (у динарима)</b>	21	<b>127</b>	<b>90</b>

У Београду, 25. марта 2024. године

  
Мирјана Соковић  
Председник Извршног одбора

  
Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора

  
Андреја Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја


## ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ У ПЕРИОДУ ОД 01.01.2023. ДО 31.12.2023. ГОДИНЕ

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Нето резултат из пословања		
Нето добитак	1.933.166	1.283.172
<b>Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</b>		
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	346.573	206.952
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	(141.311)	(31.043)
Добици по основу улагања у власничке инструменте капитала	45.993	-
Актуарски добити по основу планова дефинисаних примања	-	36.300
Актуарски губити по основу планова дефинисаних примања	(35.322)	-
	<b>215.933</b>	<b>212.209</b>
<b>Ставке које могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима</b>		
Добици по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат	763.140	-
Губити по основу хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат	-	(2.172.023)
	<b>763.140</b>	<b>(2.172.023)</b>
<b>НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)</b>	<b>979.074</b>	<b>(1.959.814)</b>
<b>УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК)</b>	<b>2.912.240</b>	<b>(676.642)</b>


У Београду, 25. марта 2024. године



Ивана Соковић  
Председник Извршног одбора



Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора



Андрија Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја

## ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ У ПЕРИОДУ ОД 01.01.2023. ДО 31.12.2023. ГОДИНЕ

У хиљадама динара	Основни капитал	Остали капитал	Ревалоризационе резерве и нереализовани добици	Нераспоређени добитак	Нереализовани губици	Укупно
Почетно стање или стање на дан 1. јануара претходне године	9.903.360	131.421	5.228.125	4.994.807	(1.755.870)	18.501.843
Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара претходне године	-	-	-	-	-	-
Повећање ревалоризационих резерви и нереализовани добици по основу компоненти осталог резултата	-	-	(638.086)	-	-	(638.086)
Нереализовани губици по основу компоненти осталог резултата	-	-	-	-	(1.533.807)	(1.533.807)
Нето добитак периода	-	-	-	1.283.172	-	1.283.172
Пренос с једног на други облик капитала – повећање позиције	1.786.982	-	-	178.288	-	1.965.270
Пренос с једног на други облик капитала – смањење позиције	(1.786.982)	-	(178.288)	-	175.778	(1.789.492)
Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	-	-	-	(1.571.171)	-	(1.571.171)
Остала повећања позиција	-	-	36.300	9.133	-	45.433
Крајње стање или стање на дан 31. децембра претходне године	9.903.360	131.421	4.448.051	4.894.229	(3.113.899)	16.263.162
Почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	9.903.360	131.421	4.448.051	4.894.229	(3.113.899)	16.263.162
Исправка материјално значајних грешака и промене рачуноводствених политика – смањење позиције	-	-	-	(64.619)	49.430	(15.189)
Кориговано почетно стање или стање на дан 1. јануара текуће године	9.903.360	131.421	4.448.051	4.829.610	(3.064.469)	16.247.973
Повећање ревалоризационих резерви и нереализовани добици по основу компоненти осталог резултата	-	-	679.890	-	-	679.890
Смањење ревалоризационих резерви	-	-	(82.931)	-	-	(82.931)
Нереализовани губици по основу компоненти осталог резултата	-	-	-	-	416.236	416.236
Нето добитак периода	-	-	-	1.933.166	-	1.933.166
Смањење капитала по основу расподеле дивиденде	-	-	-	(514.909)	-	(514.909)
Остала повећања позиција	-	-	-	-	(35.323)	(35.323)
Остала смањења позиција	-	-	(48.229)	14.535	-	(33.694)
Крајње стање или стање на дан 31. децембра текуће године	9.903.360	131.421	4.996.781	6.262.402	(2.683.557)	18.610.407

У Београду, 25. марта 2024. године



Ивана Соковић  
Председник Извршног одбора

З. Суботић  
Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора

А. Павловић  
Андреја Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја

## ПОЈЕДИНАЧНИ ИЗВЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА У ПЕРИОДУ ОД 01.01.2023. ДО 31.12.2023. ГОДИНЕ

У хиљадама динара

2023.

2022.

## ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ

## Приливи готовине из пословних активности

Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	38.575.385	34.096.585
Приливи од учешћа у накнади штета	2.005.642	1.611.307
Примљене камате из пословних активности	215.147	232.031
Остали приливи из редовног пословања	1.337.439	1.645.808
	<b>42.133.613</b>	<b>37.585.731</b>

## Одливи готовине из пословних активности

Накнаде штета и уговорених износа из осигурања, удели у штетама из саосигурања и дати аванси	(18.826.715)	(16.608.763)
Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	(5.388.135)	(5.299.021)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(5.740.578)	(5.383.223)
Остали трошкови спровођења осигурања	(4.841.779)	(4.824.978)
Порез на добитак	(141.299)	(252.351)
Одливи по основу осталих јавних прихода	(2.293.963)	(3.103.447)
Остали одливи из редовног пословања	(743.685)	(940.307)
	<b>(37.976.154)</b>	<b>(36.412.090)</b>

## Нето прилив готовине из пословних активности

4.157.459

1.173.641

## ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА

## Приливи готовине из активности инвестирања

Продаја акција и удела (нето приливи)	-	1.529.170
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	1.054.923	512.262
Примљене камате из активности инвестирања	432.409	225.826
Примљене дивиденде и учешћа у резултату	363.040	249.785
	<b>1.850.372</b>	<b>2.517.043</b>

## Одливи готовине из активности инвестирања

Куповина акција и удела (нето одливи)	(70.000)	-
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(1.684.272)	(898.595)
Остали финансијски пласмани – депоновања и улагања (нето одливи)	(2.409.564)	(522.783)
	<b>(4.163.836)</b>	<b>(1.421.378)</b>

## Нето прилив (одлив) готовине из активности инвестирања

(2.313.463)

1.095.665

## ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА

## Приливи готовине из активности финансирања

-

-

## Одливи готовине из активности финансирања

Одливи готовине по основу обавеза за лизинг	(246.979)	(209.367)
Исплаћене дивиденде и учешћа у капиталу	(513.152)	(1.598.626)
	<b>(760.131)</b>	<b>(1.807.993)</b>

## Нето одлив готовине из активности финансирања

(760.131)

(1.807.993)

## Нето прилив готовине

1.083.865

461.313

Готовина на почетку обрачунског периода

1.527.771

1.066.459

Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине

-

(1)

## ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА

2.611.636

1.527.771

У Београду, 25. марта 2024. године



Ивана Соковић  
Председник Извршног одбора

З. Суботић  
Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора

Андреја Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја

**КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ а.д.о.  
БЕОГРАД**

**Напомене уз појединачне  
финансијске извештаје  
31. децембар 2023. године**

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ**

Компанија "Дунав осигурање" а.д.о. Београд (у даљем тексту "Компанија" или "Друштво") је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Компаније листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште Компаније је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније "Осигурање Дунав" д.д. Београд, организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање "Дунав" усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014 и 44/2021) и Законом о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019). Народна банка Србије је издала решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- Послови животних осигурања, и то: (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под тачкама (а), (б), (в), везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају врсту осигурања у коме се осигураници споразумеју да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачуницима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- Послови неживотних осигурања, и то: (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотно осигурање; за продају неживотних осигурања; за продају животних осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга, као и послова комуникације и бриге о клијентима.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**1. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ДРУШТВУ (наставак)**

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 29 главних филијала осигурања неживота које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице.

Друштва која послују као контролисана друштва Компаније су: "Дунав ауто" д.о.о. Београд, "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, "Dunav Stockbroker" а.д. Београд, "Дунав-Ре" а.д.о. Београд, "Дунав осигурање" а.д. Бања Лука, Република Српска, "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука, Република Српска, "Дунав турист" д.о.о. Златибор (у ликвидацији) и "Дунав ауто логистика" д.о.о. Београд.

Укупан основни капитал Компаније чини акцијски капитал при чему је већински власник акцијског капитала Република Србија са 76,7% капитала. Структура акцијског капитала по акционарима приказана је у Напмени 33.

Друштво је током 2023. године имало закључене уговоре са 52 посредника за животна и 80 за неживотна осигурања, 34 заступника за животна осигурања и 86 заступника за неживотна осигурања. Такође је Друштво у току 2023. године имало закључених 243 уговора о заступању у складу са чланом 113 Закона о осигурању и 427 уговора са техничким прегледима.

На дан 31. децембра 2023. године Компанија има 3.024 запослених (31. децембар 2022. године: 3.079 запослених). Квалификациона структура запослених на дан 31. децембра 2023. и 2022. године приказана је у наредној табели:

Степен стручне спреме	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
I и II	16	13
III	121	120
IV	1.093	1.127
V	8	7
VI	445	447
VII	1.328	1.351
VIII	13	14
<b>Укупно</b>	<b>3.024</b>	<b>3.079</b>

Просечан број запослених на основу стања на крају сваког месеца у 2023. години износи 3.064 (2022. година: 3.053 запослених).

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД**

**2.1. Основе за састављање и презентацију појединачних финансијских извештаја**

Друштва регистрована за обављање послова осигурања и реосигурања у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству ("Сл. гласник РС", бр. 73/2019 и 44/2021), Законом о осигурању (Службени гласник РС, 139/2014 и 44/2021), Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023), Одлука о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) и осталим релевантним подзаконским актима Народне банке Србије, као и осталом применљивом законском регулативом у Републици Србији.

Друштво, као велико правно лице, обавезно је да примењује превод Међународних стандарда финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("IASB"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија ("Министарство").



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**

**2.1. Основе за састављање и презентацију појединачних финансијских извештаја (наставак)**

Превод стандарда који утврђује и објављује Министарство чине Концептуални оквир за финансијско извештавање, основни текстови МРС, односно МСФИ, издати од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, као и тумачења издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда у облику у којем су издати, међутим не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је саставни део стандарда, односно тумачења.

На ове финансијске извештаје је примењено Решење о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) број: 401-00-4351/2020-16 од 10. септембра 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 123/2020 и 125/2020). Преведени стандарди утврђени наведеним решењем примењују се од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2021. године, осим МСФИ 9 Финансијски инструменти, који се примењује на Друштва за осигурање од 1. јануара 2023. године у складу са Одлуком Народне банке Србије о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва та осигурање и Одлуком Народне банке Србије у контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру друштва за осигурање, обе објављене у Службеном гласнику РС бр. 115-2023 од 26. децембра 2023. године.

Ефекти који проистичу из имплементације МСФИ 9 обелодањени су у Напомени број 3 и у напомени **47.4.1** у делу Кредитни ризик.

С обзиром на напред наведено и на то да поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке који у појединим случајевима одступају од захтева МСФИ као и то да је Законом о рачуноводству динар утврђен као званична валута извештавања, рачуноводствени прописи Републике Србије могу одступати од захтева МСФИ што може имати утицај на приложене финансијске извештаје. Сходно томе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ на начин како је то дефинисано одредбама МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“.

Приликом састављања ових финансијских извештаја, Друштво није применило МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену нити је применило стандарде чији превод није утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Компанија је у обавези да саставља консолидоване финансијске извештаје за Групу за годину која се завршава 31. децембра 2023. године, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије и исте достави Агенцији за привредне регистре до краја априла 2024. године.

Појединачни финансијски извештаји Компаније су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Компанија је у састављању ових појединачних финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике образложене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству, појединачни финансијски извештаји Компаније су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну и функционалну валуту у Републици Србији.

Ови појединачни финансијски извештаји одобрени су од стране руководства Компаније 25. марта 2024. године.

**2.2. Упоредни подаци**

Рачуноводствене политике и процене које се тичу признавања и вредновања средстава и обавеза коришћене приликом састављања ових финансијских извештаја су конзистентне са рачуноводственим политикама и проценама примењеним приликом састављања годишњих финансијских извештаја Друштва за 2022. годину осим у делу који се односи на прву примену МСФИ 9 Финансијски инструменти у оквиру рачуноводствених прописа применљивих за друштва за осигурање у Републици Србији.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**

**2.2. Упоредни подаци (наставак)**

Друштво је искористило опцију изузећа којом се дозвољава да се не коригују упоредни подаци за претходне године по основу промена које се односе на класификацију и вредновање финансијских средстава и финансијских обавеза, као и обезвређење по том основу. Разлике у књиговодственим вредностима финансијских средстава и финансијских обавеза које проистичу из захтева МСФИ 9 примењивих у оквиру рачуноводствених прописа у Републици Србији, у односу на период пре примене, признате су у оквиру капитала односно позиције нераспоређене добити, на дан 1. јануара 2023. године и то као корекција почетног стања. Последишно, упоредни подаци приказани за 2022. годину не одражавају захтеве МСФИ 9 примењивих у оквиру рачуноводствених прописа у Републици Србији, и нису упоредиве са подацима приказаним за 2022. годину.

Додатно, Одлуком Народне банке Србије о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање (објављена у Службеном Гласнику РС бр. 115/2023 од 26.12.2023. године) предвиђено је:

- Да се у оквиру позиције Остали расходи по основу инвестиционе активности и приказује и део трошкова спровођења осигурања који су претходне године били приказивани у оквиру позиције Остали трошкови спровођења осигурања.
- Да се у оквиру позиције Остали трошкови прибаве приказује део трошкова амортизације који се односи на прибаву, док су претходне године целокупни трошкови амортизације били приказани као Трошкови управе.

**2.3. Начело сталности пословања**

Појединачни финансијски извештаји су састављени у складу са начелом сталности пословања правног лица, који подразумева да ће Компанија наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

**2.4. Коришћење процењивања**

Презентација појединачних финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања појединачних финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода.

Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања појединачних финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

***Исправка вредности потраживања***

Компанија врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе.

Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним појединачним финансијским извештајима.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ПОЈЕДИНАЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**

**2.4. Коришћење процењивања (наставак)**

***Процене везане за формирање техничких резерви***

Најзначајније процене везане за финансијске извештаје Друштва односе се на формирање техничких резерви. Друштво има опрезан приступ формирању резерви и примењује прописе Народне банке Србије. Друштво запошљава овлашћене актуаре који су задужени, између осталог и за обрачун техничких резерви.

Основне претпоставке коришћене при обрачуна математичке резерве осигурања живота и Лат теста описане су у Напомени 34.1. док су претпоставке у вези са обрачуном резервисаних штета обелодањене у напомени 40. Анализе сензитивности значајних претпоставки коришћених при формирању техничких резерви дате су у напомени 47.3.

***Фер вредност финансијских инструмената***

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене. Компанија примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки. Код финансијских инструмената који имају мањи обим трговине и чије тржишне цене су самим тим мање транспарентне, утврђивање фер вредности је субјективније, односно захтева већи степен коришћења процене у зависности од ликвидности инструмента, концентрације ризика, несигурности на тржишту, претпоставки везаних за цену и осталих фактора који утичу на конкретан финансијски инструмент.

***Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина***

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Све некретнине су биле предмет процене на дан 31. децембра 2023. године од стране независног проценитеља. Детаљи у вези резултата анализе као и примењених метода процене, обелодањени су у Напоменама 23. и 24. уз појединачне финансијске извештаје.

***Класификација финансијских средстава***

Друштво процењује пословни модел у оквиру којег се држе финансијска средства. Такође, Друштво процењује да ли уговорени новчани токови финансијских средстава представљају само плаћања камата и главнице (Напомена 3.5).

**2.5. Извештавање по сегментима**

Основни извештајни сегменти Компаније су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

- (а) Животна осигурања збирно, а посебно осигурање живота и животна осигурања осим осигурања живота.
- (б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:
  - осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
  - осигурање возила;
  - осигурање пловних објеката и транспорта;
  - осигурање ваздухоплова;
  - имовинска осигурања;
  - осигурање од одговорности;
  - осигурање кредита и јемства;
  - неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

Менаџмент Компаније прати показатеље пословања сегмената на бази биланса успеха и биланса стања по изнад наведеним врстама осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**

Основне рачуноводствене политике примењене код састављања појединачних финансијских извештаја наведене су даље у тексту.

Друштво је конзистентно примењивало усвојене рачуноводствене политике у свим периодима презентираним у појединачним финансијским извештајима изузев МСФИ 9 - Финансијски пласмани које је Друштво иницијално применило од 01. јануара 2023. године.

МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ дефинише захтеве за признавање и вредновање финансијских средстава, финансијских обавеза. Заменио је претходно важећи рачуноводствени стандард МРС 39 „Финансијски инструменти: обелодањивање и признавање“. МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ бави се кредитним обезвређивањем финансијских инструмената и базира се на три стуба:

1. Класификација и мерење,
2. Израчунавање обезвређења и
3. Рачуноводствени третман инструмената за заштиту ризика.

Руководство Друштва је извршило процену утицаја примене стандарда на финансијске извештаје, процена је да примена неће имати значајан утицај на финансијске извештаје Друштва. Одмеравање по почетном признавању се променило након примене МСФИ 9 због чега је било потребе за кориговањем почетног стања нераспоређеног добитка.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

У наредној табели је приказана првобитна класификација у складу са МРС 39 и нова категорија за одмеравање за сваку класу финансијских средстава и финансијских обавеза на дан 01. јануар 2023. године.

Назив позиције из скраћеног биланса	Врста финансијског средства или обавезе	МРС 39	МСФИ 9	Књиговодствена вредност МРС 39	Књиговодствена вредност МСФИ 9
Дугорочни финансијски пласмани	Инвестиције које се вреднују по амортизованој вредности	Амортизована вредност	Амортизована вредност	35.987	35.927
Потраживања*	Потраживања	Амортизована вредност	Амортизована вредност	232.047	232.047
Финансијски пласмани	Дужничке хартије од вредности	Фер вредност кроз капитал	ФВОЦИ**	24.780.155	24.780.155
Финансијски пласмани	Власничке хартије од вредности	Фер вредност кроз капитал	ФВОЦИ**	270.173	270.173
Финансијски пласмани	Краткорочни депозити код банака	Амортизована вредност	Амортизована вредност	5.447.252	5.438.650
Финансијски пласмани	Остали краткорочни финансијски пласмани	Амортизована вредност	Амортизована вредност	152.391	147.819
Готовински еквиваленти и готовина	Готовински еквиваленти и готовина	Амортизована вредност	Амортизована вредност	1.527.771	1.525.575
<b>Књиговодствена вредност финансијских средстава на дан 31.12.2022.</b>				<b>32.445.776</b>	<b>32.430.346</b>
Дугорочне обавезе		Амортизована вредност	Амортизована вредност	118.689	118.689
Краткорочне обавезе		Амортизована вредност	Амортизована вредност	4.107.022	4.107.022
<b>Књиговодствена вредност финансијских обавеза на дан 31.12.2022.</b>				<b>4.225.711</b>	<b>4.225.711</b>

\* Део потраживања који се не односи на потраживања из послова реосигурања

\*\* У складу са МСФИ 9, ефекат обезвређења дужничких хартија ФВОЦИ признају се кроз остали резултат и биланс успеха, и њима се не умањује књиговодствена вредност хартија у билансу стања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

Класификација и вредновање финансијских средстава и финансијских обавеза:

- Финансијска средства која се одмеравају по амортизованој вредности,
- Финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз остали резултат и
- Финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз биланс успеха.

Класификација финансијских средстава у складу са МСФИ 9 се заснива на бази пословног модела за управљање финансијским средствима и карактеристикама уговорених токова готовине финансијског средства.

Овим стандардом су елиминисане претходне категорије финансијских средстава у складу са МРС 39 (средства која се држе до доспећа, средства која се воде кроз биланс успеха, средства расположива за продају и кредити и потраживања).

У складу са МСФИ 9, ако хибридан уговор садржи матични уговор који је средство у оквиру делокруга МСФИ 9, на цео хибридни уговор се примењују захтеви за класификацију финансијских средстава.

*Умањење вредности финансијских средстава*

МСФИ 9 уводи ревидирани модел обезвређења финансијске имовине који се заснива на бази очекиваног кредитног губитка, а не на прошлим губицима.

Модел насталог губитка из МРС 39 је признавао губитак по финансијском инструменту тек када се појави објективни доказ о умањењу вредности финансијског инструмента као на пример кашњење у плаћању обавеза, финансијске потешкоће дужника, отварање предстечајног/стечајног поступка, ликвидације дужника и сл. Овај приступ је резултат имао доста касно признавање губитака у финансијским извештајима. Насупрот томе, модел очекиваних кредитних губитака захтева процену могућих губитака од умањења вредности финансијских инструмената пре погоршања финансијске и кредитне способности дужника тј. да се вредносно усклађење признаје пре него што је дошло до насталих губитака. На сваки дан биланса је потребно размотрити тренутне услове и будућа привредна кретања, која су доступна у тренутку израде финансијских извештаја како би се пројектовали очекивани кредитни губици.

На основу свега наведеног применом модела обезвређења финансијске имовине у складу са МСФИ 9 очекује се повећање вредности обезвређења. Друштво је утврдило да је примена МСФИ 9 утицала на додатни износ обезвређења на дан 01. јануар 2023. године на начин како је то приказано у табели ефекти на нераспоређену добит по групама финансијских средстава.

Ред. бр.	Назив	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9
1	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9 дужничких ХОВ по амортизованој вредности	60
2	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9 дужничких ХОВ кроз остали резултат	49.430
3	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9 готовине	1.956
4	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9 осталих краткорочних финансијских пласмана	4.572
5	Очекивани кредитни губици по МСФИ 9 орочених депозита	8.602
<b>Укупно</b>		<b>64.619</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**
**3.1. Појединачни финансијски извештаји и консолидација**

Ови финансијски извештаји представљају појединачне финансијске извештаје Компаније у којима нису консолидовани финансијски извештаји следећих зависних правних лица:

Бр. Назив зависног правног лица	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
	% учешћа	% учешћа
1. Друштво за реосигурање Дунав-Ре а.д.о., Београд	87,12%	87,12%
2. Дунав Турист д.о.о. Златибор (у ликвидацији)	98,31%	96,15%
3. Дунав Ауто д.о.о. Београд	100,00%	100,00%
4. Дунав друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	100,00%	100,00%
5. Брокерско-Дилерско Друштво Dunav Stockbroker а.д. Београд	100,00%	100,00%
6. Дунав осигурање а.д. Бања Лука	89,94%	89,94%
7. Дунав Ауто д.о.о. Бања Лука	89,94%	89,94%
8. Дунав Ауто Логистика д.о.о. Београд-Чукарица	100,00%	100,00%

Компанија је у обавези да саставља консолидоване финансијске извештаје за Групу за годину која се завршава 31. децембра 2023. године, у складу са рачуноводственим прописима Републике Србије и исте достави Агенцији за привредне регистре до 30. априла 2024. године.

**3.2. Некретнине, постројења и опрема и инвестиционе некретнине**
***Некретнине, постројења и опрема који служе за обављање делатности***

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Компанија држи за пружање услуга или у административне сврхе и за која се очекује да ће се користити дужи од једног обрачуноског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације (процене), умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Процена фер вредности земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индикације да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране независног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање.

Након почетног признавања сва средства опреме (изузев уметнина) исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији.

Након почетног признавања, уметничка дела (уметничке слике) која нису набављена или се држе у циљу стицања добити, исказују се по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације. Процена уметничких дела се врши регуларно када постоје индикације да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. Амортизација уметничких дела се не обрачунава.

***Амортизација***

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације опреме врши се применом пропорционалног метода отписивања са циљем да се средства отпишу током њиховог корисног века трајања.

Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка), односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули.



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**
**3.2. Некретнине, постројења и опрема и инвестиционе некретнине (наставак)**

Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2023. и 2022. годину на основу процењеног века трајања дате су у наставку (у %):

	2023.	2022.
Грађевински објекти	1,30 - 100,00%	1,30 - 100,00%
Рачунарска опрема	20,00%	20,00%
Возила	16,67%	16,67
Остала опрема	7,00 - 33,33%	7,00 - 33,33%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит правних лица ("Службени гласник РС", бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 и 118/2021), Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе ("Службени гласник РС", бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019) и Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе ("Службени гласник РС", бр. 93/2019), што резултира у одложеним порезима (Напомена 20).

Друштво на крају сваке пословне године у којој не врши процену некретнина, са ревалоризационих резерви преноси у нераспоређену добит део ревалоризационих резерви који представља разлику између амортизације засноване на ревалоризационој књиговодственој вредности средства и амортизације засноване на првобитној набавној вредности средства.

**Инвестиционе некретнине**

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Компанија (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вредности. Повећање фер тржишне вредности се исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

**3.3. Некретнине и опрема са правом коришћења**

Некретнине и опрему са правом коришћења чине средства којима се располаже на основу уговора о закупу, а у складу са одредбама МСФИ 16 (Лизинг).

Краткорочни закупи, закупи са варијабилним износима закупнина непокретности и опреме и закупи мале вредности чија је појединачна вредност имовине мања од 5.000 УСД не подлежу примени стандарда.

Почетно признавање предмета лизинга, Компанија као корисник лизинга признаје као имовину са правом коришћења. На датум почетка лизинга, имовина са правом коришћења одмерава се по набавној вредности која укључује почетно одмерене обавезе, сва плаћања по основу лизинга извршена на дан или пре првог дана лизинга умањена за све примљене подстицаје, све почетне директне трошкове које је узроковао корисник лизинга и процењене трошкове демонтаже и уклањања имовине која је предмет лизинга. МСФИ 16 као дисконту стопу предвиђа стопу садржану у уговору о лизингу, односно инкременталну стопу задужења уколико ова стопа није предвиђена уговором. Као инкременталну каматну стопу, Компанија користи каматну стопу коју би плаћала на кредит код пословне банке, за набавку исте или сличне опреме која је предмет уговора о закупу.

Након почетног признавања, накнадно одмеравање средстава врши се у складу са одредбама МСФИ 16 (Лизинг), што укључује обрачун амортизације.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.3 Некретнине и опрема са правом коришћења (наставак)**

Амортизација средстава која су предмет лизинга обрачунава се по истом методу по коме се обрачунава амортизација средстава која су у власништву Компаније и чини расход периода.

Имовина са правом коришћења амортизује се пропорционално, током краћег рока трајања закупа или процењеног корисног века имовине. Амортизација имовине са правом коришћења у обрачунском периоду обрачуната је линеарним моделом, полазећи од садашње вредности будућих обавеза по основу закупа на дан прве примене стандарда и претпостављеног веком коришћења средстава (аутомобила од 3 године и непокретности од 5 година).

Приликом наведених обрачуна узима се у обзир износ месечне закупнине без пореза на додату вредност обзиром да третман ПДВ-а није повезан са правом на одбитак улазног пореза јер према стандарду, све активности, односно трошкови, који не доводе до трансфера робе или услуга на корисника лизинга не чине део лизинг уговора. Порез на додату вредност представља расход периода на који се односи.

Лизинг рате су подељене на део који се односи на финансијски трошак и део који умањује обавезу по основу финансијског лизинга, тако да се постигне константна каматна стопа на преосталом делу обавезе. Финансијски трошак се исказује директно као расход периода.

С обзиром да прописана билансна шема у обрасцу биланса стања не садржи имовину са правом коришћења као посебну ставку, Друштво је исту приказало у оквиру некретнина, постројења и опреме (напомена 23.).

**Обавезе за лизинг**

На дан почетка лизинга, Друштво признаје обавезе за лизинг по садашњој вредности будућих плаћања по основу лизинга са стањем на дан почетка лизинга, коришћењем имплицитне дисконтне стопе која је садржана.

У случају престанка важења или раскида уговора о закупу, као и у случају замене средства (опрема), средства се искњижавају из књига по неамортизованој вредности.

Нова средства која се по основу замене уводе у књиге вреднују се по новообрачунатој набавној вредности почев од дана замене.

Приликом мерења обавеза за закуп, Друштво примењује инкременталну стопу задуживања. Просечна пондерисана каматна стопа која је коришћена приликом дисконта обавеза за лизинг објекта и моторних возила износи 3,67%. За обрачун дисконтованих обавеза по основу закупа моторних возила коришћена је стопа од 8,30%.

Након почетног признавања обавезе за лизинг се амортизују методом ефективне каматне стопе. Поред тога, књиговодствена вредност обавеза за лизинг се поново мери ако постоји измена, промена рока трајања лизинга, промена плаћања лизинга (нпр. промене у будућим плаћањима које су последица промене индекса или стопе коришћене за утврђивање таквих плаћања лизинга) или промена у процени опције за куповину тог основног средства. Ефекти поновног мерења обавеза за лизинг укључују се и у вредност признате имовине са правом коришћења, или се признају у билансу успеха у случају да је имовина са правом коришћења у целости амортизована и сведена на нулу.

МСФИ 16 није имао утицаја на закупнине у којима се Друштво може појавити као закуподавац.

**3.4. Умањење вредности материјалне имовине**

На сваки датум биланса стања Компанија преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Компанија процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.4. Умањење вредности материјалне имовине (наставак)**

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство. Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тог средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа.

Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности.

Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

**3.5. Дугорочни финансијски пласмани и Финансијски пласмани**

*Политика у примени од 1.1.2023.*

**Финансијска средства признавање и одмеравање**

Финансијска средства и обавезе се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства или обавезе која се не воде по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Друштва од момента када се Друштво уговорним обавезама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно на датум када је средство испоручено другој страни.

У складу са МСФИ 9 у зависности од пословног модела и карактеристика уговорених токова готовине, Компанија финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- 1) Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности;
- 2) Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха; и
- 3) Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат.

Разврставање финансијских средстава у једну од ове три категорије условљава њихово почетно признавање и накнадно вредновање.

**Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности**

Финансијска средства се одмеравају по амортизованој вредности ако су испуњена следећа два услова:

- а) финансијско средство се држи у оквиру пословног модела чији циљ је држање финансијских средстава ради наплате уговорених токова готовине, и
- б) услови уговора финансијског средства на назначене датуме узрокују токове готовине који су искључиво отплата главнице и камате на неизмирени износ главнице.

Након иницијалног признавања, накнадна одмеравања се врше по амортизованој вредности коришћењем уговорене каматне стопе, умањеној за исправку вредности по основу обезвређења и директно умањење вредности. Амортизована вредност се израчунава узимањем у обзир свих трошкова одобравања кредита као и свих попушта или премија у вези са измирењем обавеза.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.5. Дугорочни финансијски пласмани и Финансијски пласмани (наставак)**

**Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали укупан резултат**

Финансијско средство ће се одмеравати по фер вредности кроз остали укупан резултат ако су оба наведена услова испуњена:

- а) Финансијско средство се држи у оквиру пословног модела чији циљ се постиже наплатом уговорених токова готовине и продајом финансијских средстава, и
- б) услови уговора финансијског средства на назначене датуме узрокују токове готовине који су искључиво отплате главнице и камате на неизмирени износ главнице.

Након иницијалног признавања, финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат, се исказују по фер вредности. Нереализовани добици и губици по основу финансијских средстава по фер вредности кроз остали резултат евидентирају се у оквиру ревалоризационих резерви, док се финансијско средство не прода, наплати или на други начин реализује, или док то средство није обезвређено. Када се финансијска средства класификована као финансијска средства по фер вредности кроз остали резултат отуђе или када им се умањи вредност, кумулиране корекције фер вредности признате у оквиру капитала књиже се у билансу успеха.

**Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха**

Финансијско средство се одмерава по фер вредности кроз биланс успеха осим уколико се не одмерава по амортизованој вредности или по фер вредности кроз остали укупан резултат. Додатно, приликом почетног признавања, друштво може неопозиво да назначи финансијско средство које иначе задовољава захтеве да се одмерава по амортизованој или фер вредности кроз остали укупан резултат, по фер вредности кроз биланс успеха ако се на тај начин елиминише или се значајно смањује рачуноводствена неусаглашеност која би иначе настала.

Накнадно вредновање врши се по фер вредности која се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промене фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/на терет биланса успеха периода у коме су настале.

Рекласификација финансијских инструмената се врши само онда када дође до промене пословног модела за управљање портфолиом у целини. Рекласификација има проспективни ефекат и врши се од почетка првог извештајног периода након промене пословног модела.

**Процена пословног модела**

Пословни модел се процењује са циљем утврђивања да ли се средство са искључивим плаћањем главнице и камате класификује по амортизованој вредности или фер вредности кроз остали укупни резултат. Пословним моделом се утврђује да ли новчани токови настају из прикупљања уговорених новчаних токова, продаје финансијског средства или оба.

**Учешћа у капиталу**

Учешћем у контролисаном друштву сматра се улагање којим је Компанија стекла контролу над тим друштвом. У складу са Законом о осигурању, Компанија има контролно учешће у другом правном лицу када има директно или индиректно право или могућност да оствари 50% или више гласачких права у том правном лицу, односно када Компанија има директно или индиректно власништво над 50% или више капитала у том правном лицу, или могућност именовања натполовичне већине чланова органа управљања или надзора тог правног лица или могућност ефективног вршења контролног утицаја на управљање тим правним лицем или на његову пословну политику.

Учешћа у капиталу контролисаних правних лица исказана су по набавној вредности улагања, умањеној за акумулиране импаритетне губитке (Напомена 25).

Набавна вредност приликом стицања учешћа у капиталу не укључује трансакционе трошкове, који се могу директно приписати стицању учешћа у капиталу. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет рачуна биланса успеха у тренутку куповине/стицања.

Учешћа у капиталу осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.5. Дугорочни финансијски пласмани и Финансијски пласмани (наставак)**

*Политика у примени до 1.1.2023.*

**Финансијска средства признавање и одмеравање**

Компанија признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту. Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Компанија обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намере са којом су стечена, Компанија финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспећа;
- Финансијска средства намењена трговању;
- Финансијска средства расположива за продају; и
- Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства осим оних која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха. Финансијска средства која се воде по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха иницијално се признају по фер вредности, а трансакциони трошкови терете трошкове пословања у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања. Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Компанија изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

**Финансијска средства која се држе до доспећа**

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Компанија класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Компаније се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

**Финансијска средства намењена трговању**

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Компанија управља и за који постоји доказ да су:

- Стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности;
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити; или

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.5. Дугорочни финансијски пласмани и Финансијски пласмани (наставак)**

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промене фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/на терет биланса успеха периода у коме су настале.

**Финансијска средства расположива за продају**

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Компаније о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова.

Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

**3.6. Потраживања**

***Политика у примени од 1.1.2023.***

Потраживања од купаца и остала потраживања почетно се признају према фер вредности и накнадно се исказују према амортизованој вредности, користећи методу ефективне каматне стопе, умањење за очекиване кредитне губитке.

Потраживања од купаца представљају износе које купци дугују за продате производе и робу или пружене услуге у редовном току пословања. Уколико се наплата очекује у року од годину дана или краће (или у току редовног оперативног циклуса пословања, уколико он траје дуже), класификује се као текућа средства. У супротном, класификују се као стална средства, тј. дугорочна потраживања.

Потраживања ван уговора о осигурању подлежу умањењу вредности у складу са захтевима МСФИ 9 примењивим у оквиру рачуноводствених прописа у Републици Србији. У зависности од суштине конкретних потраживања, као и од тога на кога се иста односе, за исправку вредности се користе следећи приступи:

1. Уколико је потраживање специфицирано од једне стране за обрачун очекиваних кредитних губитака се користе подаци о стопи неизмирења обавеза објављени од напред наведених реномираних рејтинг агенција.
2. Уколико се одређена потраживања односе на више груписаних појединачних износа, као најбоља апроксимација се за обрачун очекиваних кредитних губитака користе просечне стопе исправке вредности на банкарском тржишту.

***Политика у примени до 1.1.2023.***

Потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању.

Накнадно вредновање потраживања врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана. Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)****3.6. Потраживања (наставак)**

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности.

Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

***Потраживања по основу премије осигурања***

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Извршни одбор Компаније.

Уколико је потраживање исказано у страној валути приликом почетног признавања, Компанија потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страној валути примењује званични средњи курс те стране валуте, на датум. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Потраживања исказана у страној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

***Потраживања од реосигураваача***

Потраживања од реосигураваача представљају потраживања по основу провизије из послова реосигурања и потраживања по основу учешћа реосигурања у накнади штета у земљи. Вреднују се по набавној вредности уз умањење за исправку вредности по основу обезвређења вредности или ненаплативости.

Уколико је потраживање исказано у страној валути приликом почетног признавања Компанија потраживање изражава у динарима тако што се на износ у страној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције у складу са МРС 21 – Ефекти промена девизних курсева.

Промена девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода или на терет расхода. Потраживања исказана у страној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

***Остала потраживања***

Остала потраживања чине потраживања од купаца, потраживања по основу датих аванса, потраживања од повезаних правних лица и потраживања по основу осталих послова повезаних са осигурањем.

Потраживања за камату из основа осигурања и из основа регреса која нису наплаћена у обрачунском периоду евидентирају се у ванбилансној евиденцији.

Компанија процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима и обезвређеност ових потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања на основу појединачне процене ликвидности сваког дужника и протекла времена од доспећа потраживања до дана те исправке, сагласно посебном Правилнику који доноси Компанија.

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправки вредности.



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.6. Потраживања (наставак)**

***Потраживања за више плаћен порез на добитак***

Потраживања за више плаћен порез на добитак представља аконтацију пореза на добит за текућу годину. Утврђује се на основу опорезиве добити за претходну годину.

***Исправка вредности потраживања из уговора о осигурању***

Уколико постоји вероватноћа да Компанија неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања уговора о осигурању свде на реалну вредност.

Компанија процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређењем осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно посебном Правилнику о начину процењивања потраживања који доноси Компанија. Сходно Правилнику о начину процењивања потраживања, Компанија врши појединачну и општу исправку вредности потраживања.

Доспелост, односно доцња у наплати потраживања, утврђује се према првобитном датуму доспећа. Доцња се утврђује само за потраживања која су у кашњењу у материјално значајном износу. Материјално значајан износ потраживања је већи од 1.000 динара за дужника који је физичко лице, односно од 10.000 динара за дужника који је правно лице. За свако потраживање које није материјално значајно број дана доцње који се додељује је 0.

***Појединачна исправка вредности***

Друштво врши појединачну процену обезвређења уколико је могуће да на појединачном нивоу утврди да је дошло до обезвређења и уколико је износ потраживања материјално значајан. Потраживања се сматрају материјално значајним уколико укупан износ потраживања по клијенту на дан обрачуна прелази праг значајности који је дефинисан као нижи од следећих износа:

- 50 милиона динара, или
- 0,5% гарантне резерве Компаније на извештајни датум.

Потраживања од повезаних правних лица сматрају се појединачно значајним потраживањима, без обзира на праг значајности.

Компанија је дужна да појединачну исправку вредности у висини целокупног износа потраживања за:

- потраживања са сумњивим или спорним правним основом (утужен, стечај, УППР и реструктурирање);
- потраживања за камате.

Појединачна процена обезвређења потраживања чија је укупна отворена ставка на дан процене потраживања материјално значајна у складу са напред наведеним критеријумима, врши се методом дисконтовања очекиваних будућих новчаних токова.

Очекивања о будућим новчаним токовима се заснивају на разумним претпоставкама које представљају најбољу процену Компаније у вези са скупом економских услова који утичу на наплату потраживања. Основни извори података на којима се заснивају процене о будућим новчаним токовима су подаци о историјској наплати потраживања према дужнику (уколико је применљиво у периоду од најмање три године), тренутној економској ситуацији клијента, пословној стратегији, начину финансирања као и специфичностима привредне гране клијентовог пословања. Приликом сагледавања могућности наплате из новчаних токова могу се узети у обзир и расположива средства обезбеђења плаћања.

Износ обезвређења представља разлику између бруто књиговодствене вредности потраживања и садашње вредности очекиваних будућих новчаних токова.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.6. Потраживања (наставак)**

Руководство процењује адекватност претпоставки на којима се заснивају пројекције токова готовине, испитујући узроке разлика између претходних пројекција токова готовине и стварних токова готовине. Руководство се стара да су претпоставке на којима се заснивају текуће пројекције токова готовине доследне стварним прошлим исходима, под условом да ефекти каснијих догађаја или околности које нису постојале кад су ти стварни готовински токови генерисани то омогућавају.

*Одређивање дисконтне стопе*

Дисконтна стопа (стопе) је стопа (или стопе) пре опорезивања, која одражава текуће тржишне процене:

- (а) временске вредности новца; и
- (б) ризика специфичних за средство за које будуће процене токова готовине нису кориговане.

Циљ је да се процени, колико је то могуће, тржишна оцена:

- (а) временске вредности новца за периоде до очекиваног датума наплате потраживања;
- (б) очекивања могућих варирања вредности или времена наплате тих токова готовине;
- (ц) цена неизвесности својствена потраживању;
- (д) други фактори који се некад не могу утврдити (као неликвидност) које ће учесници на тржишту одражавати у ценама будућих токова готовине које ентитет очекује да ће добити од средства.

У складу са наведеним, Компанија као дисконтну стопу примењује безризичну стопу у зависности од очекиваног периода наплате потраживања и исту примењује у обрачуну уколико је очекивани период наплате дужи од годину дана. Стопа би требало да прати рочност и валуту конкретног потраживања, добијена интерполацијом помоћу криве приноса изграђене на основу инпута добијених на секундарном тржишту државних обвезница. Стопа се примењује на појединачно потраживање, или на појединачно потраживање на које је претходно примењена стопа умањења вредности у зависности од очекиване наплате за то потраживање (уговорени новчани токови су умањени тако да рефлектују очекивања у погледу наплате). Поред евентуалне стопе умањења вредности потребно је утврдити очекиване датуме наплате, што се може утврдити померањем будућих новчаних токова за материјалну доцњу по потраживању у односу на уговорене датуме наплате за свако појединачно потраживање. На тај начин је рефлектован кредитни ризик и специфичност појединачног потраживања.

Потраживања која се процењују на појединачној основи се не укључују у групни обрачун исправке вредности.

За потраживања за дате авансе правним и физичким лицима, исправка вредности потраживања се ради у износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

*Општа исправка вредности*

За сва потраживања која нису предмет појединачне процене, исправка вредности се одређује на групној основи. Основни критеријум код групне процене је доцња у измиривању обавеза дужника.

Општу исправку вредности потраживања Компанија врши на основу процене финансијске способности и трајања доцње у измиривању обавеза према Компанији.

Класификација потраживања из претходног става се врши на следећи начин:

- Категорија I – Потраживања од дужника чија је финансијска способност добра по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, без доцње.
- Категорија II – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирују са доцњом од 1 до 30 дана.
- Категорија III – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа али се не очекује њено погоршање; потраживања од дужника који своје обавезе измирују са доцњом од 31 до 90 дана.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.6. Потраживања (наставак)**

- Категорија IV – Потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, али се не очекује њено погоршање; потраживања од дужника који своје обавезе измирују са доцњом од 91 до 180 дана.
- Категорија V – Потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника; потраживања од дужника који своје обавезе измирују са доцњом од 181 до 365 дана.
- Категорија VI – Потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа; потраживања са доцњом преко 365 дана.

Проценти исправке вредности за сваку групу кашњења обрачунавају се на основу историјских података о наплати потраживања за трогодишњи период који претходи текућем обрачуна исправке потраживања, према следећим корацима:

- број дана доцње по сваком документу дужника се рачуна као разлика између датума наплате и датума доспећа;
- на основу доцње дужници се разврставају у категорије;
- категорија дужника се одређује према максималној доцњи по појединачном документу чија је вредност материјално значајна;
- за сваку категорију дужника обрачунава се учешће трогодишње наплате премије у укупној доспелој фактурисаној премији.

Проценат исправке вредности потраживања за сваку од категорија изводи се из добијених процената наплате потраживања.

У циљу прудентног приступа, Компанија квартално анализира да ли постоје индиције о измењеним тржишним околностима које би могле значајно утицати на способност наплате потраживања у будућем периоду и процењује потенцијални ефекат, односно врши евентуална додатна прилагођавања процената исправке вредности.

Дужници правна лица чија је укупна отворена ставка на дан процене потраживања мања од 10.000 динара, сврставају се у категорију „без кашњења. Дужници физичка лица чија је укупна отворена ставка на дан процене потраживања мања од 1.000 динара, сврставају се у категорију „без кашњења“.

Потраживања за премију животних осигурања исправљају се у износу од 100% за потраживања старија од 90 дана по полисама које имају специјалан статус (безвредне, капитализиране или полисе са насталом обавезом).

Признавање ефекта промене исправке вредности потраживања се врши на терет рачуна биланса успеха.

**3.7. Готовински еквиваленти и готовина**

***Политика у примени од 1.1.2023***

Готовина и готовински еквиваленти обухватају новчана средства у благајни, депозите код банака по виђењу, и остала краткорочно високо ликвидна улагања са доспећем до три месеца и мање.

Готовина и готовински еквиваленти у складу са захтевима МСФИ 9 се сврставају у категорију финансијских средстава која се одмеравају по амортизованој вредности из разлога што се држе ради прикупљања уговорених новчаних токова, при чему ти новчани токови представљају искључиво плаћање главнице и камате и нису исказани према фер вредности кроз биланс успеха.

***Политика у примени до 1.1.2023***

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страној валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака. Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.7. Готовински еквиваленти и готовина (наставак)**

Готовина и готовински еквиваленти вреднују се по амортизованој вредности.

Сва вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса признају се као приходи или расходи у билансу успеха.

**3.8. Активна временска разграничења**

***Разграничени трошкови прибаве осигурања***

Компанија врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

***Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара***

Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара чине резерве за преносне премије и резервисане штете које падају на терет саосигураваача и реосигураваача.

Удео реосигурања и саосигурања у техничким резервама израчунава се у складу са уговорима о реосигурању и саосигурању односно у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета узимајући у обзир износе бруто техничких резерви.

**3.9. Капитал**

Капитал Компаније чини основни (акцијски), државни и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације некретнина и опреме (уметнине), нереализовани добици и губици, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и нераспоређена добит, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

Компанија је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању, односно у нивоу не мањем од 3.200.000 евра за животна осигурања и 3.200.000 евра за све врсте неживотних осигурања.

Резерве Компаније обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање ("Службени гласник РС", бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за одбитне ставке.

**3.10. Дугорочна резервисања**

***Математичка резерва***

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиревању будућих обавеза по основу уговора о животном осигурању. Обрачунава се довољно опрезном актуарски признатом проспективном методом, појединачно за сваки уговор о осигурању живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигураваача утврђених уговором и садашње вредности будућих уплата премије.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.10. Дугорочна резервисања (наставак)**

Обавезе по основу математичке резерве укључују:

- 1) све гарантоване накнаде уговарачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- 2) учешће у добити на које у тренутку обрачуна уговарачи, осигураници и корисници осигурања имају индивидуално или колективно право, без обзира на то како је учешће у добити дефинисано и да ли је висина добити гарантована;
- 3) све опције које уговарачи, осигураници и корисници осигурања, према условима осигурања, имају на располагању;
- 4) трошкове спровођења осигурања.

Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама осигурања живота са вишегодишњим трајањем Компаније, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Zillmer и нето проспективне методе. Техничким основама предвиђено је да се код редукованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Компанија врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Zillmer метода, при чему стопа цилмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигуране суме.

Рачунско-статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа смртности) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа смртности из Тарифног система Компаније.

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Провера адекватности обрачунате математичке резерве врши се применом одговарајућих тестова (LAT) и уколико се на овај начин покаже недовољност резерве, врши се додатна резервација.

Математичка резерва се образује у складу са Одлуком о техничким резервама и релевантним актом пословне политике Компаније.

***Резерве за изравнање ризика***

Обрачун резерви за изравнање ризика извршен је у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Компанија образује резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуна ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу.

Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуна ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

***Резерве за бонусе и попусте***

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу очекиваних поврата премије из оприходоване премије до дана обрачуна.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.10. Дугорочна резервисања (наставак)**

***Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених***

Компанија врши резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 "Примања запослених". Компанија врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски РУС метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

**3.11. Финансијске обавезе**

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе по основу лизинга, обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (обавезе по основу штета и уговорених износа и обавезе за премију, зараде и друге обавезе), краткорочне финансијске обавезе и остале краткорочне обавезе.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза, Компанија мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени.

Након почетног признавања, Компанија мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Компанија испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

***Дугорочне обавезе***

Дугорочне обавезе представљају обавезе по основу лизинга у складу са МСФИ 16 како је наведено у напмени 3.2

***Краткорочне финансијске обавезе***

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса. Краткорочне финансијске обавезе представљају обавезе по основу лизинга у складу са МСФИ 16 како је наведено у напмени 3.2

***Обавезе по основу штета и уговорених износа и друге обавезе из пословања***

Обавезе по основу штета и уговорених износа се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Компанија формира резервисања.

Уколико је обавеза исказана у страниј валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Компанија обавезу изражава у динарима тако што се на износ у страниј валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције. Промена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у страниј валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

***Обавезе за премију, зараде и друге обавезе***

Компанија у оквиру обавеза признаје краткорочне обавезе из пословања (обавезе за премију реосигурања, обавезе према саосигуравачу, обавезе по регресним захтевима и услужним штетама, обавезе за провизију, обавезе по основу зарада и накнада зарада, обавезе за порезе и доприносе) и остале краткорочне обавезе.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.11. Финансијске обавезе (наставак)**

Финансијске обавезе се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијске обавезе које се не исказују по фер вредности чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Компанија испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла. Престанак признавања финансијске обавезе подразумева уклањање претходно признате финансијске обавезе из биланса стања.

**Обавезе за порез из резултата**

Обавезе за порез из резултата чине порез на добит који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит важећим у Републици Србији.

Порез на добит се плаћа на пореску основуцу утврђену пореским билансом (Образац ПБ-1), по стопи дефинисаној важећим Законом о порезу на добит правних лица. Пореска основуца приказана у пореском билансу укључује добит приказану у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

**3.12. Резерве за преносне премије**

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017). Преносне премије су обрачунате на укупну премију по "про-рата-темпорис" методу. Тест адекватности преносне премије, као и дорезервација тамо где се показао дефицит, се врши кроз обрачун резерви за неистекле ризике.

Поређење са искуством (*run-off* тест) се ради за укупну преносну премију (збир преносне премије и резерви за неистекле ризике). Поређење са искуством укупних резерви за преносне премије 31. децембра 2022. и на дан 31. децембра 2023. није показало дефицит. За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је њен саставни део.

**3.13. Резервисане штете**

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Компанија врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Компанија врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата.

Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу хомогене групе ризика неживотних осигурања, односно хомогене групе ризика животних осигурања за које се не обрачунава математичка резерва. Под хомогеном групом ризика подразумева се једна врста осигурања односно тарифа, тарифна група или њихов скуп у оквиру једне врсте осигурања, а чији ризици имају исте или сличне карактеристике. У зависности од карактеристика појединих хомогених група ризика и расположивости података на дан 31. децембра 2023. следећим методама:

- Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите, основно животна осигурање и допунско осигурање уз осигурање живота).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.13. Резервисане штете (наставак)**

- Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да  $R_i$  и  $R$  имају логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 40% за  $R$ . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Код осталих хомогених група ризика се примењује паушална метода.
- Paid-Incurred Chain методом за одређивање најбоље оцене а маргина ризика се одређује на основу претпоставке да најбоља оцена има логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 90%. Примењује се код осигурања од одговорности од употребе моторних возила.

Приликом годишњег обрачуна, за врсте осигурања за које се обрачун врши Маск-овим и Paid-Incurred Chain методом, ради се тест адекватности обавеза. Уколико се по овом тесту покаже да резервације није довољна, за ту врсту осигурања се повећава интервал поверења док се не премаши вредност добијена тестом адекватности обавеза.

Резерве за трошкове у вези са решавањем и исплатом штета Компанија утврђује применом паушалне методе.

Резервације за настале непријављене штете у току године се раде као производ коефицијената утврђених на крају претходне године и збира износа ликвидираних штета у последњих 12 месеци и резервисаних штета на дан обрачуна без рентних штета на нивоу хомогене групе ризика, уз постављену доњу и горњу границу.

**3.14. Резервисања за неистекле ризике**

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике које је Компанија донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерве за неистекле ризике образују се у износу изнад резерви за преносне премије за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду а по уговорима о осигурању из текућег периода.

Резерве за неистекле ризике се утврђују као производ комбинованог рација изнад сто и преносне премије по врстама осигурања. Приликом обрачуна меродавних штета у смислу обрачуна ових резерви, Компанија може искључити утицај екстремног штетног догађаја на меродавне штете.

Компанија образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије а у складу са Одлуком о техничким резервама и релевантним актом пословне политике Компаније.

**3.15. Друга пасивна временска разграничења**

***Допринос за превентиву***

Допринос превентиве представља издвојена средства Компаније намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима Компаније. Издвојена средства превентиве се признају у оквиру других пасивних временских разграничења као расход периода у ком су издвојена.



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)****3.16. Приходи**

Приходи су повећања економских користи током обрачунског периода у облику прилива, повећања имовине или смањења обавеза, која имају за резултат пораст капитала који не представља пораст по основу доприноса власника капитала. Износи који су прикупљени за рачун трећих страна као што су порез на премије неживотних осигурања и ПДВ нису економске користи и искључују се из прихода.

Приход се одмерава по фер вредности примљене или потраживане накнаде.

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Компаније (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Компаније су све активности које Компанија предузима у делокругу свог рада, као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Компаније чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

***Пословни (функционални) приходи***

У оквиру пословних прихода Компанија евидентира приходе из делатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања и саосигурања умањене за износ премије пренете у реосигурање, приходе непосредно повезане са пословима осигурања и остале пословне приходе.

***(а) Приходи од премије осигурања и саосигурања***

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (доспеле премије код осигурања живота) коју осигураник/уговорач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија). Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор Компаније.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додатак користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор Компаније.

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика код Друштва за реосигурање "Дунав-Ре" а.д.о. Београд са којим Компанија има закључене уговоре о реосигурању. Премија пренета у реосигурање је исказана као одбитна ставка позиције Приходи од премија осигурања и саосигурања.

***(б) Остали пословни приходи***

Остали пословни приходи односе се на приход по основу продаје зелене карте који друштво остварује у вези са полисама обавезног осигурања аутоодговорности и приходе од услужне обраде штета.

***(в) Приходи од инвестирања средстава осигурања***

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од зависних и придружених правних лица, приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, добици од продаје хартија од вредности, и остали приходи од инвестиционе активности.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.16. Приходи (наставак)**

**(г) Финансијски приходи**

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања.

Приходи од камата по основу потраживања за премију и регресе, признају се у билансу успеха по наплати потраживања.

**(д) Приходи по основу усклађивања вредности потраживања и друге имовине**

Приходи по основу усклађивања вредности потраживања и друге имовине обухватају позитивне ефекте промене фер вредности нематеријалне имовине, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним МРС и интерном регулативом.

**(ђ) Остали приходи**

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме и нематеријалне имовине, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

**3.17. Расходи**

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Компаније и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

**Пословни (функционални) расходи**

У оквиру пословних расхода Компанија евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, расходе накнада штета и уговорених износа и друге функционалне расходе.

**(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе**

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос Гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционални доприноси.

**Математичка резерва**

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се на начин описан у Напомени 3.10.

**Допринос за превентиву**

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор Компаније, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животног и неживотног осигурања.

**Допринос за одбрану од града**

Компанија обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15. Закона о одбрани од града ("Службени гласник РС", бр. 54/2015).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године****3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)****3.17. Расходи (наставак)***Допринос Гарантном фонду*

Допринос Гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигураваача Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила.

*Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање*

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

*Расходи за резервисања за изравнање ризика*

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама ("Службени гласник РС", бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике Компаније. Компанија резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

**(б) Расходи накнаде штета и уговорених износа**

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

**в) Расходи по основу повећања резервисаних штета**

Расходи по основу повећања резервисаних штета представљају резервисања за износ накнада штета, осигураних износа и других уговорених износа до дана исплате накнаде штете, осигураних и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

**г) Расходи за бонусе и попусте**

Расходи за бонусе и попусте обухватају формирање дугорочних резервисања за бонусе и попусте према уговорима о осигурању.

**(д) Трошкови спровођења осигурања**

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалне имовине, некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и за исплату накнада и других бенефиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављања послова осигурања.

Трошкови спровођења осигурања у финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Определјивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Компанија врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије осигурања, без примљених саосигурања, у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. и 9. Закона о осигурању, које Компанија обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.17. Расходи (наставак)**

***Расходи по основу инвестирања средстава осигурања***

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима и из заједничких подухвата, расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха, негативне курсне разлике из активности инвестирања, губици при продаји непокретности и хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

***Финансијски расходи***

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

***Расходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине***

У оквиру расхода од усклађивања вредности потраживања и друге имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалне имовине, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања.

***Остали расходи***

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалне имовине, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

**3.18. Прерачунавање страних средстава плаћања и курсне разлике**

Средства и обавезе исказане оригинално у страној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу Народне банке Србије који је важио на тај дан (Напомена 51). Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Пословне промене настале у страној валути, су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књижене су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

**3.19. Бенефиције за запослене**

***(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање***

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Компанија је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца, у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима.

Компанија је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима.

Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.19. Бенефиције за запослене (наставак)**

**(б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда**

У складу са Појединачним колективним уговором, Компанија је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене у Компанији за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред тога, Компанија је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада.

Компанији. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде Компаније, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од једне до три зараде, зависно од трајања непрекидног рада код послодавца.

Компанија је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19 "Примања запослених" (Напомена 3.10).

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет биланса успеха текуће године.

Актуарски добици или губици проистекли из искуствених корекција и промена у актуарским очекивањима дугорочних обавеза по основу отпремнина признају се у корист или на терет осталог резулта у периоду када настану.

**3.20. Порези и доприноси**

***Порез на добитак***

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту "Закон") и релевантним подзаконским актима.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2022. године: 15%) на пореску основу исказану у пореском билансу, која се може умањити за претходно реализоване пореске губитке, док се на крају утврђена пореска обавеза може умањити за утврђене пореске кредите. Основицу за опорезивање чини опорезиви добитак, који се утврђује усклађивањем резултата (добитка или губитка) из појединачног биланса успеха, а на начин утврђен овим Законом.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дуже од десет година.

Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза. Компанија током године порез на добитак плаћа у виду месечних аконтација, чију висину утврђује на основу пореске пријаве за претходну годину.

Порески биланс за 2023. годину није предат до израде и предаје финансијских извештаја Компаније с обзиром да је рок за предају 30. јун 2024. године. Компанија је обрачунала пореске ефекте на бази Закона о порезу на добит правних лица и по основу чл. 25. има остварен порески добитак.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**

**3.20. Порези и доприноси (наставак)**

***Одложена пореска средства и обавезе***

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха (као одложени порески расход или приход периода), осим када се односи на ставке које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају одложени порез такође се распоређује у оквиру капитала.

***Порези и доприноси који не зависе од резултата***

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

**4. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА**

<b><u>У хиљадама динара</u></b>	<b><u>31. децембар 2023.</u></b>	<b><u>31. децембар 2022.</u></b>
Обрачуната премија животна осигурања	4.186.706	3.835.138
Обрачуната премија саосигурања - живот	56.563	90.045
Обрачуната премија неживотна осигурања	35.209.901	30.371.019
Обрачуната премија саосигурања - неживот	823.070	942.362
<b>Укупно обрачуната премија (I):</b>	<b>40.276.240</b>	<b>35.238.564</b>
Премија пренета у саосигурање, пасивна - живот	(136.592)	(22.729)
Премија пренета у саосигурање, пасивна - неживот	(2.186.545)	(1.839.046)
Премија животних осигурања пренета у реосигурање	(23.044)	(21.499)
Премија неживотних осигурања пренета у реосигурање	(4.541.210)	(3.768.341)
<b>Укупно премија пренета у (са/ре) осигурање (II):</b>	<b>(6.887.391)</b>	<b>(5.651.615)</b>
Повећање резерве за преносне премије		
Резерве за преносне премије животних осигурања	(147.832)	(165.344)
Резерве за преносне премије неживотних осигурања	(2.274.514)	(1.141.616)
Резерве за преносне премије саосигурања - живот	1.104	(5.316)
Резерве за преносне премије саосигурања - неживот	(55.842)	(120.975)
	<b>(2.477.084)</b>	<b>(1.433.251)</b>
Резерве за неистекле ризике	38.554	(253.705)
<b>Укупно преносна премија и резерве за неистекле ризике (III):</b>	<b>(2.438.530)</b>	<b>(1.686.956)</b>
	<b>30.950.319</b>	<b>27.899.993</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**4. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА (наставак)**

Током 2023. године дошло је до пораста бруто премије осигурања и саосигурања за 14,3% у односу на претходну годину, при чему је бруто премија неживотних осигурања и саосигурања повећана за 15,1%. Највећи номинални раст бруто премије неживотних осигурања у односу на претходну годину остварен је код врсте Осигурања од одговорности због употребе моторних возила (2.357.811 хиљаду динара) услед промене премијског система на нивоу целог тржишта осигурања уз истовремено одржање тржишног учешћа Компаније у овој врсти осигурања. Поред наведеног, раст је забележен највећим делом услед повећања бруто премије по основу осигурања моторних возила 710,09 милиона динара, од чега је на тарифи ауто каско остварен највећи раст у износу од 696,3 милиона динара. Поред наведеног раст је остварен код осигурања од пожара 296,6 милиона динара, добровољног здравственог осигурања 686,8 милиона динара, осигурања животиња за 121,4 милиона динара, осигурања машина од лома за 109,7 милиона динара и осигурања објеката у изградњи за 94,2 милиона динара, а бруто премија животних осигурања повећана је за 8,1% услед повећања бруто премије по основу ризико осигурања живота за 359,3 милиона динара. Структура премије по врстама осигурања приказана је у Напомени 47.3.

**5. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи од продате зелене карте	181.236	155.074
Приходи од услужне обраде и процене штета	1.089	61
Приходи од провизија услужних исплата штета	9.331	52.655
	<b>191.656</b>	<b>207.790</b>

**6. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи по основу добијених судских спорова	119.542	123.911
Приходи од бонуса из послова саосигурања	139.460	129.164
Остали пословни приходи	204.879	164.437
	<b>463.881</b>	<b>417.512</b>

Приходи по основу добијених судских спорова односе се у највећој мери на добијене спорове по регресним потраживањима.

**7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Математичка резерва	260.536	235.262
Допринос за превентиву (Напомена 39)	348.735	312.323
Допринос за одбрану од града	130.559	143.528
Допринос Гарантном фонду	222.153	224.942
Резервисања за изравнање ризика	10.393	9.573
Резервисања за бонусе и попусте	122.979	86.267
Остали расходи за дуг. резервисања и функционалне доприносе	692.160	576.104
	<b>1.787.515</b>	<b>1.587.999</b>

Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе у износу од 692.160 хиљада динара у 2023. години (2022. година: 576.104 хиљада динара) односе се на издвајање 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**8. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	2.893.050	2.861.707
Ликвидиране штете неживотних осигурања	15.545.376	13.716.627
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања - живот	39.566	65.094
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања - неживот	460.407	283.891
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	1.058.037	953.345
<b>Укупно:</b>	<b>19.996.436</b>	<b>17.880.664</b>
Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	(974.761)	(643.351)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета животних осигурања	-	(5.007)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета неживотних осигурања	(1.889.517)	(1.675.613)
<b>Укупно:</b>	<b>(2.864.278)</b>	<b>(2.323.971)</b>
	<b>17.132.158</b>	<b>15.556.693</b>

Структура ликвидираних штета по врстама осигурања приказана је у Напомени 47.3.

Током 2023. године дошло је до раста ликвидираних штета у односу на претходну годину за 11,9%.

Код неживотних осигурања највеће повећање ликвидираних штета остварено је код осигурања од одговорности због употребе моторних возила за 688,9 милиона динара, осигурања објеката у изградњи за 702,9 милиона динара, док су штете од осигурања усева и плодова смањене за 366,4 милиона динара.

Код животних осигурања у поређењу са претходном годином дошло је до повећања ликвидираних штета за 0,2% услед повећања штета по тарифи ризико осигурање живота за 24,3 милиона динара.

Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета већи су у односу на претходну годину за 51,5% као последица раста премије дате у саосигурање у односу на претходну годину за 26,9%, а са друге стране променом структуре те премије по врстама осигурања. Значајно је увећана премија на врстама осигурања добровољно здравствено осигурање и остала осигурања имовине која су ове године имали знатно виши рацио штета у односу на претходну годину.

**9. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ - ПОВЕЋАЊЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Резервисане штете животних осигурања, нето промена:		
- настале непријављене штете	100.319	79.902
- настале пријављене штете	25.538	1.117
	<b>125.857</b>	<b>81.019</b>
Резервисане штете неживотних осигурања, нето промена		
- настале непријављене штете	845.139	1.500.094
- настале пријављене штете	439.386	(250.011)
	<b>1.284.525</b>	<b>1.250.083</b>
Резервисане штете саосигурања, реосигурања, нето промена		
- живот	(258)	(1.748)
- неживот	80.639	147.559
	<b>80.381</b>	<b>145.811</b>
	<b>1.490.763</b>	<b>1.476.913</b>

Промене на рачунима резервисаних штета у току године су приказане у Напомени 40.



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**10. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи по основу регреса у земљи	435.213	467.163
Приходи од регреса у иностранству	41	-
Продаја осигураних оштећених ствари	622	498
	<b>435.876</b>	<b>467.661</b>

**11. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ – НЕТО**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи по основу смањења математичке резерве	158.223	197.495
Приходи од смањења осталих резервисања	30.933	16.280
	<b>189.156</b>	<b>213.775</b>

Кретање на рачунима осталих техничких резерви су приказана у Напомени 34.

**12. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Расходи по основу бонуса	382.426	375.517
Расходи по основу попушта	2.511.948	2.140.647
	<b>2.894.374</b>	<b>2.516.164</b>

Расходи по основу попушта и бонуса већи су у односу на претходну годину за 378.210 хиљада динара. Највећи трошкови попушта и бонуса изражени су у оквиру врсте осигурања осигурање имовине.

**13. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи од зависних правних лица	363.040	235.664
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	65.925	77.311
Приходи од усклађивања инвестиционих некретнина	34.377	153.650
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	488.035	1.296
Приходи од камата на депозите	480.905	253.186
Приходи од камата на државне ХОВ	1.031.625	803.776
Приходи од усклађивања вредности фин. средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	10.889	936
Добици од продаје хартија од вредности	101	918.867
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	632	1.603
Остали приходи по основу инвестиционе активности	-	14.121
	<b>2.475.529</b>	<b>2.460.410</b>

Приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата у износу од 363.040 хиљада динара обухватају приходе од дивиденди контролисаних друштава Дунав ДПФ и Дунав РЕ у износу 306.466 хиљада динара и приход од дивиденди по основу акција емитента НИС, Металац и Енергопројект холдинг у износу од 56.574 хиљада динара.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**13. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА (наставак)**

Од укупног износа прихода од продаје непокретности од 488.035 хиљада динара, 480.195 хиљада динара односи се на приход остварен продајом инвестиционог земљишта на Златибору. Приход од продаје непокретности у износу од 5.551 је остварен за продају два пословна простора у Београду, приход од 2.289 односи се на продају непокретности у Нишу, Сремској Митровици и Житорађи.

Приходи од камата на депозите бележе повећање у 2023. години за 89,94%, док су приходи од државних дужничких хартија од вредности повећани за 28,35% у односу на исти период претходне године.

**14. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина	17.773	33.492
Губици при продаји непокретности (дезинвестирању)	151.351	82.887
Расходи по основу усклађивања вредности фин. средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	20.735	-
Губици при продаји хартија од вредности	-	3.389
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	4.754	7.668
Остали расходи по основу инвестиционе активности	33.160	-
	<b>227.773</b>	<b>127.436</b>

Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина у износу од 17.773 хиљада динара представљају обезвређење ове категорије средстава по процени фер вредности на дан 31.12.2023. године (2022. обезвређење је износило 33.492 хиљада динара), и то 16.143 хиљада динара обезвређење инвестиционих некретнина и 1.630 хиљада динара обезвређење вредности инвестиционог земљишта.

Губици по основу продаје непокретности у износу од 151.351 хиљада динара односе се на продају објекта на Златибору, одмаралиште „Дунав“.

Остали расходи по основу инвестиционе активности у износу од 33.160 хиљада динара обухватају трошкове брокерских услуга, трошкове зарада и осталих накнада запосленима, утрошени канцеларијски материјал, трошкове одржавања, електричне енергије и друге трошкове, који су настали по основу депоновања и улагања средстава осигурања, а исказани су на овој позицији сагласно изменама и допунама Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) и Одлуке о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) од 22.12.2023. године.

**15. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Трошкови прибаве	8.080.357	7.868.655
Трошкови управе	2.485.199	2.801.224
Остали трошкови спровођења осигурања	6.012	53.523
<b>Укупно:</b>	<b>10.571.568</b>	<b>10.723.402</b>
Провизија од реосигурања	(973.703)	(856.451)
	<b>9.597.865</b>	<b>9.866.951</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**15. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА (наставак)**

Укупни трошкови спровођења осигурања мањи су у односу на исти период претходне године за 151.834 хиљада динара. До промене у структури ових трошкова дошло је због примене измена Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) и Одлуке о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) од 22.12.2023. године што је детаљније објашњено у напомени 15.1. и 15.2.

**15.1. Трошкови прибаве**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Провизија и друге накнаде за услуге посредовања и заступања	1.479.156	1.200.327
Трошкови амортизације	360.322	-
Трошкови материјала, горива и енергије	299.988	288.344
Нето зараде	2.245.388	2.046.221
Порез на зараде	265.132	243.136
Доприноси на зараде	1.104.699	1.030.442
Трошкови накнада физичким лицима по основу уговора	76.863	66.317
Дневнице и трошкови службених путовања	25.292	26.258
Трошкови превоза радника	61.314	60.868
Отпремнине	24.564	14.367
Јубиларне награде	13.104	21.319
Остали лични расходи и трошкови зарада	36.473	379.166
Добровољно пензионо и здравствено осигурање	143.881	151.317
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	71.177	65.995
Трошкови одржавања	59.175	49.948
Трошкови закупа	310.436	267.787
Трошкови рекламе и пропаганде	639.121	583.245
Спонзорство и донаторство	349.042	514.732
Трошкови репрезентације	95.209	92.257
Трошкови премија осигурања	46.991	47.404
Трошкови пореза и доприноса	100.421	75.899
Трошкови платног промета	70.060	87.007
Трошкови непроизводних услуга	228.587	192.136
Остали трошкови	293.420	274.715
Промена разграничених трошкова прибаве	(319.458)	89.448
	<b>8.080.357</b>	<b>7.868.655</b>

Трошкови прибаве су у 2023. години повећани за 211.702 хиљаде динара, односно 2,69% (Напомена 3.8).

У овој категорији трошкова током 2023. презентовани су трошкови амортизације у износу од 360.322 хиљада динара који су ранијих година били у целости исказивани у оквиру трошкова управе. До ове измене је дошло због примене Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) и Одлуке о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање (Службени гласник РС, бр. 93/2020 и 115/2023) од 22.12.2023. године.

Трошкови провизија су повећани за 278.829 хиљада динара услед повећања фактурисане премије у односу на претходну годину.

Трошкови рекламе и пропаганде већи су за 55.876 хиљада динара, док највеће смањење бележе трошкови спонзорства и донаторстава у износу од 165.690 хиљада динара.

У укупном износу трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних примања смањени су за 42.701 хиљада динара.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**15. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА (Наставак)**
**15.2. Трошкови управе**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Амортизација	316.624	541.507
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	761.016	683.271
Трошкови транспорта и птт трошкови	136.175	142.456
Одржавање	40.421	46.923
Закуп	13.850	4.370
Нето зараде	635.817	597.027
Порез на зараде	77.220	72.842
Доприноси на зараде	314.251	318.879
Трошкови накнада физичким лицима по основу уговора	17.366	21.631
Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора	7.122	8.190
Дневнице и трошкови службених путовања	19.971	17.986
Трошкови превоза радника	12.419	14.271
Трошкови отпремнина	7.029	10.200
Трошкови јубиларних награда	4.105	6.111
Остали лични расходи и трошкови зарада	14.395	87.967
Добровољно пензионо и здравствено осигурање	31.830	34.795
Трошкови репрезентације	21.243	15.256
Трошкови премија осигурања	13.317	13.704
Трошкови пореза и доприноса	35.763	64.852
Трошкови платног промета	5.265	5.437
Трошкови резервисања за исплату накнада и других бенеф. запослених	-	93.549
	<b>2.485.199</b>	<b>2.801.224</b>

Трошкови управе смањени су у односу на претходну годину за 316.025 хиљада динара укупно.

Услед презентације трошкова амортизације као што је објашњено у напмени 15.1 услед примене Одлука из претходне тачке, трошкови амортизације мањи су за 224.883 хиљада динара.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних примања у укупном износу мањи су за 48.374 хиљада динара. Смањење је забележено и на позицији трошкова пореза и доприноса у износу од 29.089 хиљада динара.

Услед повећања цена ових услуга на тржишту, повећани су трошкови материјала, енергије и услуга у износу од 77.745 хиљада динара.

**15.3. Остали трошкови спровођења осигурања**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	-	419
Трошкови репрезентације и премије осигурања	-	87
Трошкови пореза и доприноса	1.697	60
Трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови	4.315	43.408
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	-	9.549
	<b>6.012</b>	<b>53.523</b>

Остали трошкови спровођења осигурања мањи су у односу на претходну годину за 47.511 хиљада динара. У највећој мери на то је утицало смањење трошкова непроизводних услуга и осталих нематеријалних трошкова који су смањени за 39.093 хиљада динара.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**16. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи од камата из основа осигурања	64.236	34.352
Остали приходи од камата	2.572	1.546
Позитивне курсне разлике	5.635	20.226
Ефекти валутне клаузуле	47.609	53.810
Остали финансијски приходи	188	186
	<b>120.240</b>	<b>110.120</b>

**17. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	2.098	21.662
Приходи од усклађивања вредности потраживања	1.340.248	1.370.999
Приходи од усклађивања вредности непокретности	12.222	-
	<b>1.354.568</b>	<b>1.392.661</b>

**18. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Исправке вредности потраживања	892.715	748.816
Исправка вредности учешћа у капиталу	70.021	4.746
Расходи од усклађивања вредности непокретности	14.206	-
	<b>976.942</b>	<b>753.562</b>

Од укупног износа расхода по основу усклађивања вредности учешћа у капиталу 70.000 хиљада динара чини расход од усклађивања вредности повезаног правног лица Дунав турист д.о.о. Златибор. Детаљније дато у Напомени 26.

**19. ОСТАЛИ ПРИХОДИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Добици од продаје опреме	774	-
Добици по основу престанка признавања по МРС 16	2.045	34.350
Наплаћена отписана потраживања	16.220	28.236
Приходи од смањења обавеза	22.433	4.531
Приходи од укидања дугорочних резервисања	60.193	65.841
Остали непоменути приходи	18.690	20.824
	<b>120.355</b>	<b>153.782</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**20. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК****20.1. Компоненте пореза на добитак**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Текући порез – порески расход периода	(61.741)	-
Одложени порески расход	(50.530)	(21.915)
<b>Укупно</b>	<b>(112.271)</b>	<b>(21.915)</b>

**20.2. Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
	<b>За годину која се завршава 31. децембра</b>	
<b>Добитак пре опорезивања</b>	<b>2.045.437</b>	<b>1.305.087</b>
<b>Порез на добитак по законској пореској стопи од 15%</b>	<b>306.816</b>	<b>195.763</b>
Продаја имовине	(50.631)	(7.323)
Исправке потраживања	61.359	2.430
Дугорочна резервисања која се не признају	7.666	2.367
Расходи по основу обезвређења имовине	(35.190)	(156.064)
Пореска амортизација	(26.917)	9.206
Непословни расходи	20.120	13.910
Приходи од дивиденди и камата по основу дужничких хартија од вредности чији је издавалац РС	(209.200)	(158.034)
Остали расхода који се не признају у Пореском билансу	6.572	6.810
<b>Обрачунат порез на добит на бази пореског резултата</b>	<b>80.595</b>	<b>94.702</b>
Порески губитак пренет из претходног периода у износу опорезиве пореске основице	(80.595)	(94.702)
<b>Обрачунат порез на добит без капиталне добити</b>	<b>-</b>	<b>-</b>
Капитална добит текуће године	70.776	-
Капитални губитак из претходних година	(9.035)	-
<b>Обрачунат порез на добит</b>	<b>61.741</b>	<b>-</b>
<i>Ефективна пореска стопа</i>	<i>3,02%</i>	<i>0,00%</i>

**20.3. Нето одложене пореске обавезе**

На дан 31. децембра 2023. године нето одложене пореске обавезе износе 468.941 хиљада динара (31. децембар 2022. године: 372.271 хиљада динара) и односе се на:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
<b>Одложене пореске обавезе:</b>		
По основу привремених разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	500.008	410.231
По основу вредновања хартија од вредности расположивих за продају	17.527	6.266
	<b>517.535</b>	<b>416.497</b>
<b>Одложена пореска средства:</b>		
По основу резервисања за отпремнине запослених	(48.594)	(44.226)
	<b>(48.594)</b>	<b>(44.226)</b>
<b>Нето одложене пореске обавезе</b>	<b>468.941</b>	<b>372.271</b>

Промене на рачуну одложених пореских обавеза су обелодањене у Напомени 35.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**21. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Нето добитак (у хиљадама динара)	1.933.166	1.283.172
Просечан пондерисани број акција:		
– Акцијски капитал	9.903.360	9.903.360
Укупан просечан пондерисан број акција	<u>15.189.202</u>	<u>14.220.543</u>
<b>Основна зарада по акцији (у динарима)</b>	<b><u>127</u></b>	<b><u>90</u></b>

Детаљније информације дате у напмени бр. 33.

**22. ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА**

Законом о обавезном осигурању у саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука УС), члан 45, прописана је максимална висина трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности у односу на режијски додатак, као и мере које могу бити предузете у случају одступања од наведеног ограничења.

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности након разграничења су у 2023. години превазилазили бруто режијски додатак за 407.486 хиљада динара (2022. године за 1.154.918 хиљада динара).

У 2023. години, провизија за продају полиса АО износила је 328.717 хиљада динара, односно 2,32% укупне фактурисане премије, што је у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, који предвиђа да ови трошкови не прелазе 5%.

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
<b>Приходи</b>		
<i>Фактурисана премија</i>		
Бруто фактурисана техничка премија	11.315.299	9.432.161
Бруто фактурисан режијски додатак	2.585.446	2.157.377
Бруто фактурисана превентива	<u>278.610</u>	<u>232.006</u>
	<b>14.179.355</b>	<b>11.821.544</b>
Преносна премија и неистекли ризици	(1.179.183)	(199.455)
Остали приходи	<u>4.386.108</u>	<u>3.840.329</u>
<b>Укупни приходи</b>	<b><u>17.386.280</u></b>	<b><u>15.462.418</u></b>
<b>Расходи</b>		
<i>Трошкови спровођења осигурања</i>		
Провизија	(328.717)	(263.021)
Остали ТСО	<u>(2.841.179)</u>	<u>(2.698.513)</u>
	<b>(3.169.896)</b>	<b>(2.961.534)</b>
Повећање (смањење) разграничених трошкова прибаве	176.964	(350.761)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(5.227.359)	(4.612.011)
Резервисане штете - повећање	(701.495)	(654.643)
Остали расходи	<u>(6.287.911)</u>	<u>(5.376.858)</u>
<b>Укупни расходи</b>	<b><u>(15.209.697)</u></b>	<b><u>(13.955.807)</u></b>
<b>Укупна добит/губитак</b>	<b><u>2.176.583</u></b>	<b><u>1.506.611</u></b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**23. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА**

Табела промена на рачунима некретнине, постројења и опрема (НПО) током 2023. и 2022. године дата је у наставку:

У хиљадама динара	Земљиште	Грађевински објекти	Грађевински објекти по МСФИ 16	Постројења и опрема	Постројења и опрема по МСФИ 16	Остала опрема	НПО у припреми и улагања на туђим НПО	Аванси НПО	УКУПНО
<b>НАБАВНА ВРЕДНОСТ</b>									
<b>Стање - 1. јануар 2022.</b>	<b>78.304</b>	<b>5.782.156</b>	<b>180.445</b>	<b>1.988.155</b>	<b>455.722</b>	<b>177.948</b>	<b>420.128</b>	<b>4.872</b>	<b>9.087.730</b>
Повећања	-	-	-	-	-	-	324.860	1.023.464	1.348.324
Активирање	-	4.088	-	613.411	-	6	(617.505)	-	-
Продаја	-	(261.121)	-	(1.568)	-	-	-	-	(262.689)
Расходовање и остала отуђења	-	-	-	(364.196)	-	-	-	-	(364.196)
Пренос са инвестиционих некретнина	8.231	-	-	-	-	-	-	-	8.231
Пренос на инвестиционе некретнине	(1.376)	-	-	-	-	-	-	-	(1.376)
Повећање по процени	-	206.951	-	-	-	-	-	-	206.951
Смањење по процени	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Остала смањења	-	(16.973)	-	-	-	-	-	(227.751)	(244.724)
<b>Стање - 31. децембар 2022.</b>	<b>85.159</b>	<b>5.715.101</b>	<b>180.445</b>	<b>2.235.802</b>	<b>455.722</b>	<b>177.954</b>	<b>127.483</b>	<b>800.585</b>	<b>9.778.251</b>
Повећања	-	-	17.578	-	496.109	-	327.094	1.740.127	2.580.908
Активирање	-	214.706	-	142.935	-	8	(357.649)	-	-
Продаја	-	(11.288)	-	(53.179)	-	-	-	-	(64.467)
Расходовање и остала отуђења	-	-	(7.180)	(101.020)	(455.722)	(3.689)	(22)	(194.152)	(761.785)
Повећање по процени	1.063	347.581	-	-	-	-	-	-	348.644
Смањење по процени	(2.410)	(94.727)	-	-	-	-	-	-	(97.137)
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ	-	(176.713)	-	-	-	-	(185)	-	(176.898)
<b>Стање - 31. децембар 2023.</b>	<b>83.812</b>	<b>5.994.660</b>	<b>190.843</b>	<b>2.224.539</b>	<b>496.108</b>	<b>174.273</b>	<b>96.721</b>	<b>2.346.560</b>	<b>11.607.516</b>
<b>ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ</b>									
<b>Стање - 1. јануар 2022.</b>	-	-	(21.284)	(1.450.290)	(152.303)	-	(383)	(4.872)	(1.629.132)
Амортизација	-	(108.233)	(40.605)	(210.650)	(147.040)	-	-	-	(506.528)
Продаја	-	3.721	-	1.568	-	-	-	-	5.289
Расходовање и остала отуђења	-	-	-	363.471	-	-	-	-	363.471
Смањење по процени	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ	-	16.973	-	-	-	-	-	-	16.973
<b>Стање - 31. децембар 2022.</b>	-	(87.539)	(61.889)	(1.295.901)	(299.343)	-	(383)	(4.872)	(1.749.927)
Амортизација	-	(111.349)	(39.846)	(237.770)	(158.425)	-	-	-	(547.390)
Продаја	-	202	-	49.939	-	-	-	-	50.141
Расходовање и остала отуђења	-	-	-	100.104	-	-	-	-	100.104
Смањење по процени	-	176.713	-	-	-	-	-	-	176.713
Престанак признавања лизинга	-	-	-	-	457.768	-	-	-	457.768
<b>Стање - 31. децембар 2023.</b>	-	(21.973)	(101.735)	(1.383.628)	-	-	(383)	(4.872)	(1.512.591)
<b>НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ</b>									
<b>31. децембар 2022.</b>	<b>85.159</b>	<b>5.627.562</b>	<b>118.556</b>	<b>939.901</b>	<b>156.379</b>	<b>177.954</b>	<b>127.100</b>	<b>795.713</b>	<b>8.028.324</b>
<b>31. децембар 2023.</b>	<b>83.812</b>	<b>5.972.687</b>	<b>89.108</b>	<b>840.910</b>	<b>496.108</b>	<b>174.273</b>	<b>96.338</b>	<b>2.341.688</b>	<b>10.094.925</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**23. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)**

Од укупног износа повећања вредности НПО у припреми и улагања на туђим НПО у 2023. години од 327.094 хиљада динара, највећи део чини улагање у адаптацију пословног простора 192.682 хиљада динара и 108.236 улагање у информатичку опрему, док се износ од 26.176 хиљаде динара односи на канцеларијски намештај за адаптирани простор и осталу опрему.

Вредност продате опреме у износу од 53.179 хиљаде динара у 2023. години представља продату опрему из хотела Златибор. Искњижена акумулирана исправка вредности која се односи на продају опреме у 2023. години износи 49.939 хиљада динара.

Компанија је склопила Уговор о купопродаји непокретности, пословног објекта у Београду који је закључен 20.12.2022. године. Купопродајна цена за непокретност износи 30.846 хиљада евра, од чега је авансно исплаћено 55% односно 16.965 хиљада евра, односно 1.990.910 динара укључујући и плаћање из 2022. године.

Компаније је склопила Уговор о купопродаји непокретности, гаражног простора у Београду који је закључен 21.09.2023 године. Купопродајна цена за непокретност износи 3.110 хиљаде евра, од чега је авансно исплаћено 60% односно 1.866 хиљаде евра, односно 219 хиљада динара.

Од 1. јануара 2021. године, лизинг се признаје као средство са правом коришћења са припадајућом обавезом од датума када средство под лизингом постане доступно за употребу од стране Компаније, приказано у оквиру табеле изнад као Грађевински објекти по МСФИ 16 за грађевинске објекте узете у закуп и Постројења и опрема по МСФИ 16 за моторна возила узета у закуп. Док са друге стране, на дан почетка лизинга, Друштво признаје обавезе за лизинг по садашњој вредности будућих плаћања по основу лизинга са стањем на дан почетка лизинга, коришћењем имплицитне дисконтне стопе која је садржана у лизингу или по инкременталној стопи задуживања Друштва.

**Фер вредност некретнина у власништву Компаније**

На дан 31. децембра 2023.године, земљиште и грађевински објекти Компаније исказани су по процењеној фер вредности. За потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности непокретности, на дан 31. децембра 2023. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „CBS international“ д.о.о из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности на основу склопљеног уговора од 05.10.2023. године.

Процењена фер вредност грађевинских објеката и земљишта извршена је применом тржишног и приносног приступа.

- Тржишни приступ – метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процене.
- Приносни приступ – метод капитализације, као допунски метод у процени објеката.

Процена вредности пословне зграде у Београду Македонска 4 утврђена је на основу Уговора о купопродаји непокретности закљученог 20.10.2022. године. Продајна вредност непокретности дефинисана уговором представља њену фер вредност. Пословна зграда се налази у власништву и књигама Компаније до отплате купопродајне цене која се врши до 2024. године када ће ризик и користи прећи на купца у складу са МСФИ 15.

Основне претпоставке наведене су у Напомени 24.

Укупни ефекти процене фер вредности за непокретности су:

Земљиште које служи за обављање делатности смањење 1.347 хиљаде динара:

- 1.063 хиљаде динара - књижено у корист ревалоризационих резерви, и
- 2.410 хиљаде динара - књижено на терет ревалоризационих резерви.

Грађевински објекти - повећање 252.854 хиљаде динара:

- 335.359 хиљада динара - књижено у корист ревалоризационих резерви;
- 80.521 хиљаде динара - књижено на терет ревалоризационих резерви;
- 12.222 хиљаде динара - књижено у корист прихода (Напомена 19);
- 14.206 - књижено на терет расхода (Напомена 19).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**23. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (наставак)**

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, при чему није било промене у нивоима фер вредности у односу на 31. децембар 2022. године тако и на дан 31. децембра 2023. године, дата је у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност 31. децембар 2023.</u>
Земљиште	-	83.812	-	83.812
Грађевински објекти	-	4.468.896	1.503.791	5.972.687
<b>Укупно</b>	<b>-</b>	<b>4.552.708</b>	<b>1.503.791</b>	<b>6.056.499</b>

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност 31. децембар 2022.</u>
Земљиште	-	72.503	12.656	85.159
Грађевински објекти	-	4.182.894	1.444.668	5.627.562
<b>Укупно</b>	<b>-</b>	<b>4.255.397</b>	<b>1.457.324</b>	<b>5.712.721</b>

Књиговодствена (неотписана) вредност земљишта и некретнина на дан 31. децембра 2023. и 2022. године би била призната као што следи да Друштво није изабрало модел ревалоризације у складу са МСФИ 16, већ модел набавне вредности:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Земљиште	12.575	12.575
Грађевински објекти	6.903.414	6.810.061

Друштво је извршило анализу осетљивости укупне вредности појединих група некретнина на промену претпоставки/параметара које није могуће директно уочити (тржишне цене, стопа капитализације за грађевинске објекте процењене приносним приступом).

На основу анализе промена стопе капитализације може се закључити да су резултати процене стабилни и нису значајно осетљиви на промене параметара који се не могу директно уочити.

Анализа сензитивности на промене цена земљишта и пословних простора је показала да би ефекти пада / раста цена земљишта од 1% резултовали у паду/расту ревалоризационих резерви друштва у износу од 838 хиљада динара, док би пад/раст цена пословних простора резултовао падом/растом ревалоризационих резерви друштва у износу од 44.698 хиљада динара.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**24. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Почетно стање - 1. јануар</b>	<b>3.410.825</b>	<b>3.275.742</b>
Повећања која су резултат стицања	6.157	431.932
Продаја и остала смањења	(864.074)	(410.153)
Пренос са залихе или са некретнине коју користи власник	-	1.376
Пренос на залихе или на некретнине које користи власник	-	(8.231)
Повећање по процени (напомена 13)	34.378	153.650
Смањење по процени (напомена 14)	(17.773)	(33.491)
<b>Крајње стање</b>	<b>2.569.513</b>	<b>3.410.825</b>

До смањења вредности инвестиционих некретнина у току 2023. године у односу на претходну годину, дошло је услед продаје непокретности укупне вредности 864.074 хиљаде динара. Највећи део тог износа од 780.983 хиљада динара односи се на продају инвестиционе некретнине и инвестиционог земљишта на Златибору.

*Фер вредност инвестиционих некретнина*

На дан 31. децембра 2023.године, земљиште и грађевински објекти Компаније исказани су по процењеној фер вредности. За потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности непокретности, на дан 31. децембра 2023. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „CBS international“ д.о.о из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности на основу склопљеног уговора од 05.10.2023 године.

Укупни ефекти процене фер вредности за инвестиционе некретнине су:

Инвестиционе некретнине – повећање за 17.821 хиљаде динара:

- 33.963 хиљада динара - књижено у корист Прихода од усклађивања вредности инвестиционих некретнина; и
- 16.142 хиљада динара - књижено на терет Расхода по основу обезвређења инвестиционих некретнина.

Инвестиционо земљиште – смањење 1.216 хиљаде динара:

- 414 хиљада динара - књижено у корист Прихода од усклађивања вредности инвестиционих некретнина; и
- 1.630 хиљада динара - књижено на терет Расхода по основу обезвређења инвестиционих некретнина.

Инвестициони објекти су процењени 2023. године коришћењем два приступа процени вредности: приносним и тржишним приступом, инвестиционо земљиште процењено је тржишним притупом.

Сви објекти за које је примењен тржишни приступ процењени су компаративним методом и анализа фер вредности ових објеката извршена је на сличан начин као и за земљиште. За сваку ставку идентификована је локација, тип објекта, површина и друге карактеристике и пронађене су упоредиве некретнине које су сличне предметном објекту по претходно наведеним параметрима. За прикупљање упоредивих некретнина коришћени су актуелни огласи, као и база претходних трансакција коју објављује РГЗ, са које су прикупљене трансакције из 2022 и 2023. године. На основу пронађених упоредивих некретнина формиран су актуелни тржишни распони за сваку ставку инвестиционих објеката, а потом израчунате просечне цене најадекватнијих компаратива (ЕУР/м2).

Процена вредности инвестиционог земљишта извршена је применом тржишног приступа (компаративног метода). Процена фер вредности обухватала је истраживање тржишних цена земљишта на одговарајућим локацијама и проверу адекватности књиговодствених вредности.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**24. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)**

Структура инвестиционих некретнина је приказана у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Инвестиционо земљиште	619.187	1.019.299
Инвестиционе некретнине	1.928.146	2.364.245
	<b>2.547.333</b>	<b>3.383.544</b>
Инвестиционе некретнине у припреми	19.865	-
Аванси за инвестиционе некретнине	2.315	27.281
	<b>2.569.513</b>	<b>3.410.825</b>

Хијерархија фер вредности инвестиционих некретнина које су биле предмет процене у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, при чему није било промене у нивоима фер вредности у односу на 31. децембар 2022. године тако и на дан 31. децембра 2023. године, дата је у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност 31. децембар 2023.</u>
Инвестиционо земљиште	-	619.187	-	619.187
Инвестиционе некретнине	-	1.660.925	267.221	1.928.146
<b>Укупно</b>	<b>-</b>	<b>2.280.112</b>	<b>267.221</b>	<b>2.547.333</b>

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Фер вредност 31. децембар 2022.</u>
Инвестиционо земљиште	-	1.019.299	-	1.019.299
Инвестиционе некретнине	-	2.083.932	280.313	2.364.245
<b>Укупно</b>	<b>-</b>	<b>3.103.231</b>	<b>280.313</b>	<b>3.383.544</b>

Примењене стопе капитализације у 2023. години дате су у табли испод:

<u>Градови / општине</u>	<u>Пословни простор и локали</u>
Београд	6,5%-9%
Градови преко 100 хиљ. стан.	8,0%-9,50%
Градови 50-100 хиљ. стан.	8,5%-10%
Градови мањи од 50 хиљ. стан.	9%-11,00%

Усаглашавање промена у фер вредности средстава класификованих у ниво 3 фер вредности хијерархије:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Стање на почетку године</b>	<b>280.313</b>	<b>290.663</b>
Губици признати у билансу успеха, фер вредновање	(146)	(1.349)
Добици признати у билансу успеха, фер вредновање	15.110	1.601
Укупно (смањење) повећање по основу фер вредновања средства	14.964	252
Остало	(28.056)	(10.602)
<b>Стање на крају године</b>	<b>267.221</b>	<b>280.313</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**24. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ (наставак)**

Друштво је извршило анализу осетљивости укупне вредности појединих група некретнина на промену претпоставки/параметара које није могуће директно уочити (тржишне цене, стопа капитализације за инвестиционе некретнине процењене приносним приступом).

На основу анализе промена стопе капитализације може се закључити да су резултати процене стабилни и нису значајно осетљиви на промене параметара који се не могу директно уочити.

Анализа сензитивности на промене цена земљишта и пословних простора је показала да би ефекти пада / раста цена земљишта од 1% резултовали у паду/расту резултата друштва у износу од 6.192 хиљада динара , док би пад/раст цена пословних простора од 1% резултовао падом/растом резултата друштва у износу од 16.609 хиљада динара.

**25. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Учешћа у капиталу зависних правних лица	1.962.857	1.962.857
Учешћа у капиталу осталих правних лица	50.068	50.116
Инвестиције које се вреднују по амортизованој вредности	35.873	35.987
Остали дугорочни финансијски пласмани	2.770	-
<b>Стање - 31. децембар</b>	<b>2.051.568</b>	<b>2.048.960</b>

**25.1. Учешћа у капиталу зависних правних лица**

		31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
У хиљадама динара	У %	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Учешћа у капиталу зависних правних лица:							
„Дунав Ре“ а.д.о. Београд	87,12%	668.786	-	668.786	668.786	-	668.786
„Дунав турист“ д.о.о. Златибор (у ликвидацији)	98,31%	195.515	(195.515)	-	125.515	(125.515)	-
„Дунав ауто“ д.о.о. Београд	100,00%	445.230	(126.163)	319.067	445.230	(126.163)	319.067
„Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд	100,00%	229.470	-	229.470	229.470	-	229.470
„Dunav Stockbroker“ а.д. Београд	100,00%	973.739	(286.794)	686.945	973.739	(286.794)	686.945
„Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука	8,40%	93.215	(34.626)	58.589	93.215	(34.626)	58.589
		2.605.955	(643.098)	1.962.857	2.535.955	(573.098)	1.962.857

Учешће Компаније у капиталу зависних правних лица на дан 31. децембра 2023. године износи 1.962.857 хиљада динара и непромењено је у односу на 31. децембар 2022. године.

Компанија је крајем трећег квартала текуће године, сходно одлуци Надзорног одбора Компаније од 08. септембра 2023. године извршила докапитализацију Дунав туриста у износу од 70.000 хиљада динара, а средства из докапитализације су употребљена за измиревање свих обавеза друштва према добављачима, запосленима, Компанији и другим повезаним лицима. Након измирења обавеза над друштвом, дана 02. октобра 2023. године је отворен поступак добровољне ликвидације, чиме ће се окончати пословање друштва Дунав турист. У складу са одлуком о покретању поступка ликвидације, извршено је обезвређење учешћа у капиталу друштва.

Компанија је на дан 31. децембра 2023. године, сходно МРС 36 „Умањење вредности имовине“ извршила анализу евентуалног постојања индикатора импаратетног губитка и утврдила да није дошло до манифестације индикатора који би указивали да је дошло до додатног умањења вредности учешћа у капиталу контролисаних друштава, из ког разлога није било потребно спровођење тестова обезвређења.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**25. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)****25.2. Учешћа у капиталу осталих правних лица**

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Телеком Србија а.д. Београд	4	4
Акционарски фонд а.д. Београд	5	5
Yuhor - Export ад, Јагодина	-	49
Удружење осигуравача Србије	127	127
Београдска берза ад	1.224	1.224
ХК Слободна зона ад Београд	8.381	8.381
РТЦ "Шабац" ад Шабац	40.327	40.326
<b>Стање - 31. децембар</b>	<b>50.068</b>	<b>50.116</b>

Учешће у капиталу осталих правних лица на дан 31. децембра 2023. године износи 50.068 хиљада динара и мање је у односу на крај 2022. године за 49 хиљада динара због принудног откупа акција емитента Yuhor Export ад Јагодина.

**25.3. Инвестиције које се вреднују по амортизованој вредности**

Инвестиције које се вреднују по амортизованој вредности обухватају дужничке хартије од вредности са фиксним приносом чија књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2023. године износи 35.873 хиљада динара, као што је приказано у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>				<u>31. децембар 2023.</u>		<u>31. децембар 2022.</u>	
<u>Датум доспећа</u>	<u>Купонска стопа</u>	<u>Номинална вредност</u>	<u>Валута</u>	<u>Књиго-водствена вредност</u>	<u>Номинална вредност</u>	<u>Валута</u>	<u>Књиго-водствена вредност</u>
16.02.2026	5,85%	300	ЕУР	35.873	300	ЕУР	35.987
		<b>300</b>	<b>ЕУР</b>	<b>35.873</b>	<b>300</b>	<b>ЕУР</b>	<b>35.987</b>

Компанија је за државне хартије од вредности које се вреднују по амортизованој вредности извршила иницијално и накнадно вредновање, укључујући и обрачун исправке вредности, у складу са захтевима МСФИ 9.

Ефекти на биланс стања по основу иницијалног вредновања, који су књижени на нераспоређену добит из ранијих година, су негативни у износу од 59.917,72 динара, док су ефекти на биланс успеха по основу накнадног вредновања и обрачуна исправке вредности позитивни у износу од 88,83 динара, тако да на дан 31.12.2023. године стање исправке вредности ових ХоВ износи 59.828,89 динара.

**26. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Регреси са роком доспећа преко годину дана	132.655	131.692
<b>Стање на дан</b>	<b>132.655</b>	<b>131.692</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**27. ПОТРАЖИВАЊА**

<u>У хиљадама динара</u>	<b>31. децембар 2023.</b>			<b>31. децембар 2022.</b>		
	<b>Бруто</b>	<b>Исправка</b>	<b>Нето</b>	<b>Бруто</b>	<b>Исправка</b>	<b>Нето</b>
<i>Потраживања по основу:</i>						
Премије животних осигурања	880.848	(170.200)	710.648	689.349	(160.048)	529.301
Премије неживотних осигурања	8.703.423	(2.584.092)	6.119.331	8.368.426	(2.995.631)	5.372.795
Премије саосигурања	540.473	(15.456)	525.017	473.291	(21.939)	451.352
Учешћа у накнади штета у земљи	397.639	(53.728)	343.911	781.579	(6.729)	774.850
Провизије из послова саосигурања и реосигурања	208.665	-	208.665	191.121	-	191.121
Права на регрес у земљи	1.835.312	(1.610.437)	224.875	1.808.521	(1.684.141)	124.380
Права на регрес у иностранству	603	(603)	-	327	(327)	-
Услужна ликвидација и исплата штета	34.268	(21.280)	12.988	20.909	(9.859)	11.050
Дати аванси за штете из осигурања и остали дати аванси	468.132	(162.488)	305.644	597.890	(149.275)	448.615
Потраживања од повезаних правних лица	4.668	(4.668)	-	23.868	(23.868)	-
Потраживања за остале камате	57.943	(57.943)	-	162.037	(162.037)	-
Потраживања од запослених	86.366	(2.127)	84.239	75.976	(2.092)	73.884
Остала потраживања	2.658.739	(2.255.184)	403.555	2.625.485	(2.467.322)	158.163
	<b>15.877.079</b>	<b>(6.938.206)</b>	<b>8.938.873</b>	<b>15.818.779</b>	<b>(7.683.268)</b>	<b>8.135.511</b>

**27.1. Потраживања према рочности доспећа (у бруто износу)**

<u>У хиљадама динара</u>		<b>Премија осигурања</b>	<b>Премија саосигурања</b>	<b>Учешће у накнади штета</b>	<b>Остала потраживања</b>		<b>Укупно</b>
					<b>Регреси</b>	<b>потраживања</b>	
<b>Недоспело</b>	31.12.2022	4.461.593	379.111	764.768	77.861	86.171	5.769.502
	31.12.2023	4.720.929	432.924	389.086	79.026	82.011	5.703.975
<b>0 - 60</b>	31.12.2022	619.866	39.565	3.698	35.771	198.081	896.982
	31.12.2023	655.897	45.181	1.882	36.306	188.518	927.783
<b>60 - 90</b>	31.12.2022	240.759	22.305	836	22.737	40.056	326.694
	31.12.2023	254.754	25.471	425	23.078	38.122	341.850
<b>90 и више</b>	31.12.2022	3.735.558	32.310	12.277	1.672.478	3.372.978	8.825.602
	31.12.2023	3.952.694	36.896	6.246	1.697.506	3.210.129	8.903.471
<b>СВЕГА</b>	<b>31.12.2022</b>	<b>9.057.776</b>	<b>473.291</b>	<b>781.579</b>	<b>1.808.847</b>	<b>3.697.286</b>	<b>15.818.779</b>
	<b>31.12.2023</b>	<b>9.584.273</b>	<b>540.473</b>	<b>397.639</b>	<b>1.835.915</b>	<b>3.518.779</b>	<b>15.877.079</b>

**28. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ**

<u>У хиљадама динара</u>	<b>2023.</b>	<b>2022.</b>
	<b>Нето вредност</b>	<b>Нето вредност</b>
<b>Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат:</b>		
Дужничке хартије од вредности	28.684.849	24.780.155
Власничке хартије од вредности	324.282	270.173
	<b>29.009.131</b>	<b>25.050.328</b>
<b>Финансијска средства која се вреднују по амортизованој вредности:</b>		
Краткорочни депозити код банака:	5.761.627	5.447.252
<b>Остали краткорочни финансијски пласмани:</b>		
Остало	236.397	152.391
	<b>5.998.024</b>	<b>5.599.643</b>
<b>Стање на дан 31. децембар:</b>	<b>35.007.155</b>	<b>30.649.971</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**28. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)**

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2023. године бележе повећање од 4.357.184 хиљада динара, односно 14,22% у односу на 31. децембар 2022. године, што је највећим делом последица промене вредности државних хартија од вредности.

**28.1. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат**

У наредној табели је приказан преглед државних хартија од вредности класификованих као Дужничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат, на дан 31. децембра 2023. и 2022. године:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2023.		У хиљадама динара			
		Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
23.01.2025	2,50%	2.000	EUR	237.214			-
13.06.2025	2,50%	1.000	EUR	116.877	1.000	EUR	117.934
27.05.2026	3,50%	6.026	EUR	714.935	6.026	EUR	734.268
17.03.2027	3,50%	1.550	EUR	183.875	1.550	EUR	189.687
28.03.2028	3,50%	838	EUR	98.198	838	EUR	101.930
21.10.2031	3,75%	2.313	EUR	256.908	2.313	EUR	273.474
28.02.2032	2,00%	1.311	EUR	128.585	1.311	EUR	135.696
08.09.2032	3,75%	3.327	EUR	366.504	3.327	EUR	392.544
26.02.2041	2,25%	1.470	EUR	120.657	1.470	EUR	138.574
25.01.2023	4,50%	-	РСД	-	3.438.040	РСД	3.582.007
06.04.2023	2,00%	-	РСД	-	2.357.040	РСД	2.375.851
21.07.2023	5,75%	-	РСД	-	2.056.750	РСД	2.119.080
20.01.2024	2,75%	1.114.850	РСД	1.142.601	1.114.850	РСД	1.113.345
25.01.2025	5,00%	4.668.510	РСД	4.887.344	-		-
30.07.2025	3,00%	8.758.540	РСД	8.606.906	8.758.540	РСД	8.266.048
11.01.2026	4,50%	2.128.900	РСД	2.196.206	2.128.900	РСД	2.114.210
08.02.2028	5,875%	3.161.100	РСД	3.364.475	1.710.850	РСД	1.738.326
26.10.2031	7,00%	948.700	РСД	1.000.197	-		-
20.08.2032	4,50%	5.882.400	РСД	5.263.367	1.621.690	РСД	1.387.181
		<b>19.835</b>	<b>EUR</b>		<b>17.835</b>	<b>EUR</b>	
		<b>26.663.000</b>	<b>РСД</b>		<b>23.186.660</b>	<b>РСД</b>	
				<b>28.684.849</b>			<b>24.780.155</b>

Компанија је за државне хартије од вредности класификоване као Дужничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат извршила иницијално и накнадно вредновање, укључујући и обрачун исправке вредности, у складу са захтевима МСФИ 9.

Ефекти на биланс стања по основу иницијалног вредновања, који су књижени на нераспоређену добит из ранијих година, су негативни у износу од 49.429 хиљада динара, док су ефекти на биланс успеха по основу накнадног вредновања и обрачуна исправке вредности негативни у износу од 7.857 хиљада динара, тако да на дан 31. децембра 2023. године стање нереализованих губитака по МСФИ 9 за ове државне ХоВ износи 57.286 хиљада динара.

На дан 31.12.2023. године резервисања по основу кредитних губитака у складу са МСФИ 9 за Дужничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат износи 57.346 хиљада динара (2022: 49.430 хиљада динара).



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**28. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)****28.1. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз остали резултат (наставак)**

У наредној табели је приказан преглед акција класификованих као Власничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат на дан 31. децембра 2023. и 2022. године:

<u>У хиљадама динара</u>	<b>2023.</b>			<b>2022.</b>		
	<u>Број акција</u>	<u>Цена у динарима</u>	<u>Вредност</u>	<u>Број акција</u>	<u>Цена у динарима</u>	<u>Вредност</u>
НИС а.д. Нови Сад	394.229	812	320.114	394.229	675	266.105
Енергопроект холдинг а.д. Београд	7.630	350	2.671	7.630	326	2.487
Металац а.д. Горњи Милановац	942	1.590	1.498	942	1.678	1.581
<b>Стање на дан 31. децембар:</b>			<b>324.282</b>			<b>270.173</b>

**28.2. Краткорочни депозити код банака**

Краткорочни депозити код банака, који на дан 31. децембра 2023. године износе 5.761.627 хиљада динара, бележе повећање вредности у износу од 314.375 хиљада динара, односно 5,77% у односу на крај 2022. године.

Каматне стопе по којима су орочени депозити на дан 31. децембра 2023. године крећу се у распону од 6,00% до 6,90% годишње за динарске депозите, зависно од износа депозита и рока доспећа, док се стопе за девизне депозите у EUR крећу у распону од 3,90% до 4,50% годишње, а стопе за девизне депозите у USD су 5,25%.

Компанија по свим ороченим ненаменским депозитима на дан 31. децембра 2023. године има Изјаве банака да се банке неће компензовати на терет тих средстава Компаније, односно да их неће задржавати по било ком основу, сходно тачки 6. став 2. Одлуке Народне банке Србије о инвестирању средстава осигурања ("Службени гласник РС", бр. 55/2015, 111/2017, 149/2020 и 137/2022).

Компанија је за извршила иницијално и накнадно вредновање, укључујући и обрачун исправке вредности, у складу са захтевима МСФИ 9. Ефекти на биланс стања по основу иницијалног вредновања, који су књижени на нераспоређену добит из ранијих година, су негативни у износу од 8.602 хиљаде динара, док су ефекти на биланс успеха по основу накнадног вредновања и обрачуна исправке вредности негативни у износу од 7.140 хиљада динара, односно укупни негативни ефекти примене МСФИ 9 за орочене депозите износе 15.742 хиљаде динара.

**28.3. Остали краткорочни финансијски пласмани**

Категорија остало у износу од РСД 236.397 хиљада (31. децембра 2022: РСД 152.391 хиљада) односи се на примљене чекове који доспевају у периоду од 15 дана након датума биланса.

**29. СТРУКТУРА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА**

У наредном прегледу дата је табела кретања на рачунима исправке вредности потраживања током 2023. и 2022. године:

<u>У хиљадама динара</u>	<b>2023.</b>	<b>2022.</b>
<b>Стање на дан 1. јануар (Напомена 27)</b>	<b>7.683.268</b>	<b>8.211.305</b>
Додатна исправка (Напомена 18)	892.715	748.816
Наплаћена исправљена потраживања (Напомена 17)	(1.340.248)	(1.370.999)
Промене исправке вредности по основу отписа и осталих основа	(297.529)	94.146
<b>Стање 31. децембар (Напомена 27)</b>	<b>6.938.206</b>	<b>7.683.268</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**30. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Текући рачуни - животна осигурања	101.233	332.639
Текући рачуни - неживотна осигурања	2.227.812	634.451
Девизни рачуни - животна осигурања	147.230	127.925
Девизни рачуни - неживотна осигурања	70.626	322.764
Чекови	55.744	102.481
Остала новчана средства	8.991	7.511
	<b>2.611.636</b>	<b>1.527.771</b>

У складу са захтевима МСФИ 9, Компанија је за извршила иницијално и накнадно вредновање готовине и готовинских еквивалената, укључујући и обрачун исправке вредности.

Ефекти на биланс стања по основу иницијалног вредновања, који су књижени на нераспоређену добит из ранијих година, су негативни у износу од 2.197 хиљада динара, док су ефекти на биланс успеха по основу накнадног вредновања и обрачуна исправке вредности негативни у износу од 73 хиљаде динара, односно укупни негативни ефекти примене МСФИ 9 за готовину и готовинске еквиваленте износе 2.270 хиљада динара.

**31. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Разграничени трошкови прибаве осигурања	3.687.365	3.368.126
Друга активна временска разграничења	181.723	238.085
	<b>3.869.088</b>	<b>3.606.211</b>

**31.1. Разграничени трошкови прибаве осигурања**

Компанија врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

Кретање на рачуну разграничених трошкова прибаве осигурања у току године приказано је како следи:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Почетно стање разграничених трошкова прибаве на дан 1. јануара</b>	<b>3.368.126</b>	<b>3.457.574</b>
Трошкови прибаве пре разграничења	8.399.815	7.779.207
Трошкови прибаве после разграничења (напомена 15.)	(8.080.357)	(7.868.655)
<b>Стање на дан 31. децембар</b>	<b>3.687.584</b>	<b>3.368.126</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**32. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.074.949	2.040.395
Резервисане штете које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара		
- <i>пријављене, неликвидиране штете</i>	2.227.103	1.248.624
- <i>настале непријављене штете</i>	255.833	253.794
	<b>2.482.936</b>	<b>1.502.418</b>
Остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	10.074	9.085
	<b>4.567.959</b>	<b>3.551.898</b>

**33. КАПИТАЛ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>			<u>31. децембар 2022.</u>		
	<u>Неживот</u>	<u>Живот</u>	<u>УКУПНО</u>	<u>Неживот</u>	<u>Живот</u>	<u>УКУПНО</u>
Основни и остали капитал	7.963.893	2.070.888	<b>10.034.781</b>	7.963.893	2.070.888	<b>10.034.781</b>
Ревалоризационе резерве	2.949.516	222.932	<b>3.172.448</b>	2.766.909	200.277	<b>2.967.186</b>
Нереализовани добици	1.313.179	511.154	<b>1.824.333</b>	963.721	517.144	<b>1.480.865</b>
Нереализовани губици	(2.098.920)	(584.637)	<b>(2.683.557)</b>	(2.401.786)	(712.113)	<b>(3.113.899)</b>
Нераспоређена добит	6.206.680	424.865	<b>6.631.545</b>	5.189.620	327.106	<b>5.516.726</b>
- <i>Нераспоређена добит ранијих година</i>	4.638.030	60.349	4.698.379	4.159.802	73.752	4.233.554
- <i>Нераспоређена добит текуће године</i>	1.568.650	364.516	1.933.166	1.029.818	253.354	1.283.172
Губитак до висине капитала	-	(369.143)	<b>(369.143)</b>	-	(622.497)	<b>(622.497)</b>
- <i>Губитак из ранијих година</i>	-	(369.143)	(369.143)	-	(622.497)	(622.497)
- <i>Губитак текуће године</i>	-	-	-	-	-	-
	<b>16.334.348</b>	<b>2.276.059</b>	<b>18.610.407</b>	<b>14.482.357</b>	<b>1.780.805</b>	<b>16.263.162</b>

Исказани добитак у 2023. години у износу од 1.933.166 хиљада динара односи се на добитак неживотних осигурања у износу од 1.568.650 хиљада динара и добитак животних осигурања у износу од 364.516 хиљада динара.

Добитак у 2022. години у износу од 1.283.172 хиљада динара односи се на добитак неживотних осигурања у износу од 1.029.818 хиљада динара и добитак животних осигурања у износу од 253.354 хиљада динара.

Компанија је на основу Одлуке Скупштине акционара о подели добити за 2022. годину и исплати дивиденде, С бр. 7/23 од 27. априла 2023. године извршила расподелу добитка неживотних осигурања из 2022. године у износу од 1.029.818 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 514.909 хиљада динара, односно у бруто износу од 33,89 динара по акцији,
- преостали део добитка у износу од 514.909 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Наведеном одлуком добитак животних осигурања у износу од 253.354 хиљада динара распоређује се на покриће губитка животних осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**33. КАПИТАЛ (наставак)**

Дивиденда је акционарима Компаније исплаћена дана 07. јула 2023. године на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор у износу од 394.839 хиљада динара,
- Акционарском фонду дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Министарства привреде, у износу од 18.580 хиљада динара,
- свим осталим акционарима Компаније нето дивиденда у износу од 89.599 хиљада динара, је уплаћена преко Централног регистра хартија од вредности, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра хартија од вредности код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Структура акционара Компаније је следећа:

Опис	Број акција	Номинална цена	Номинална вредност акција	Учешће у основном капиталу
1. Република Србија	11.650.612	652	7.596.199.024	76,70%
2. Акционарски фонд	548.239	652	357.451.828	3,61%
3. Остали акционари	2.990.351	652	1.949.708.852	19,69%
<b>4. Укупно акцијски капитал (1+2+3)</b>	<b>15.189.202</b>	<b>652</b>	<b>9.903.359.704</b>	<b>100,00%</b>

На дан 31. децембра 2023. године, берзанска цена акција Компаније износила је 941,00 динара (31. децембар 2022. године: 1.069,00 динара).

**33.1. Акцијски и остали капитал**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Акцијски капитал	9.903.360	9.903.360
<b>Укупно основни капитал</b>	<b>9.903.360</b>	<b>9.903.360</b>
Остали капитал	131.421	131.421
<b>Стање на дан</b>	<b>10.034.781</b>	<b>10.034.781</b>

Основни капитал чини акцијски капитал у својини физичких и правних лица: 15.189.202 обичних акција укупне номиналне вредности 9.903.359.704 динара, од чега је у својини Републике Србије 11.650.612 обичних акција укупне номиналне вредности 7.596.199.024 динара, што представља 76,70% укупног основног капитала.

На дан 31. децембра 2023. године акцијски капитал Компаније (књиговодствена вредност) у износу од 9.903.360 хиљада динара (31. децембар 2022. године: 9.903.360 хиљаде динара) налазио се у поседу укупно 5.713 акционара, од којих су 5.549 физичка лица, 142 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 22 су кастоди лица (31. децембар 2022. године: укупно 6.059 акционара, од којих су 5.893 физичка лица, 142 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 24 су кастоди лица).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**33. КАПИТАЛ (наставак)****33.1. Акцијски и остали капитал (наставак)**

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2023. и 2022. године била је следећа:

<b>Акционар</b>	<b>31. децембар 2023.</b>			<b>31. децембар 2022.</b>		
	<b>% учешћа</b>	<b>Број акција</b>	<b>у хиљадама динара</b>	<b>% учешћа</b>	<b>Број акција</b>	<b>у хиљадама динара</b>
Република Србија	76,703%	11.650.612	7.596.199	76,703%	11.650.612	7.596.199
Акционарски фонд	3,609%	548.239	357.452	3,609%	548.239	357.452
Радовић Радиша	0,179%	27.177	17.719	0,051%	7.742	5.048
NLB Комерцијална банка а.д. Београд	0,173%	26.207	17.087	0,173%	26.207	17.087
Адамов Предраг	0,158%	24.053	15.683	0,127%	19.253	12.553
Utma Commers д.о.о. Београд	0,115%	17.493	11.405	0,115%	17.493	11.405
Радовић Славиша	0,076%	11.503	7.500	0,030%	4.624	3.015
АМС осигурање а.д.о. Београд	0,096%	14.600	9.519	0,096%	14.600	9.519
Serbia Zijin Copper d.o.o	0,051%	7.709	5.026	0,051%	7.709	5.026
Саобраћајни факултет Београд	0,037%	5.547	3.617	0,037%	5.547	3.617
Металац а.д. Горњи Милановац	0,035%	5.391	3.515	0,035%	5.391	3.515
ТЦК Косјерић д.о.о.	0,035%	5.242	3.418	0,035%	5.242	3.418
Клинички центар Београд	0,034%	5.174	3.373	0,034%	5.174	3.373
Остала правна лица	0,644%	97.785	63.756	0,467%	70.952	46.261
Остала физичка лица	14,103%	2.142.158	1.396.687	14,813%	2.249.965	1.466.977
Кастоди и збирни рачун	3,952%	600.312	391.403	3,624%	550.452	358.895
<b>Укупно</b>	<b>100,00%</b>	<b>15.189.202</b>	<b>9.903.360</b>	<b>100,00%</b>	<b>15.189.202</b>	<b>9.903.360</b>

Структура **основног капитала** Компаније на дан 31. децембра 2023. (акцијски капитал) и 31. децембра 2022. године (акцијски и друштвени капитал) приказана је у следећој табели:

<b>У хиљадама динара</b>	<b>31. децембар 2023.</b>		<b>31. децембар 2022.</b>	
	<b>РСД</b>	<b>EUR</b>	<b>РСД</b>	<b>EUR</b>
<b>Основни капитал</b>				
Животна осигурања	2.070.888	17.674	2.070.888	17.651
Неживотна осигурања	7.832.472	66.845	7.832.472	66.760
<b>Стање на дан</b>	<b>9.903.360</b>	<b>84.519</b>	<b>9.903.360</b>	<b>84.412</b>

**Остали капитал** у износу од 131.421 хиљаду динара формиран је у складу са захтевима регулативе Народне банке Србије у тренутку прве примене Међународних стандарда за финансијско извештавање примењивих у Републици Србији и укључујући прелазне одредбе тада важећег Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је Компанија извршила рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

**33.2. Нереализовани добици**

<b>У хиљадама динара</b>	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2022.</b>
Актуарски добици по основу планова дефинисаних примања	37.687	37.687
Добици по основу власничких ХоВ	115.702	69.639
Добици по основу дужничких ХоВ	1.670.944	1.373.539
	<b>1.824.333</b>	<b>1.480.865</b>

Повећање добитака по основу дужничких хартија од вредности расположивих за продају је последица повећања фер вредности државних хартија од вредности које су класификоване као Дужничке хартије од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**33. КАПИТАЛ (наставак)****33.3. Нереализовани губици**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Актуарски губици по основу планова дефинисаних примања	300.477	265.155
Губици по основу власничких ХоВ	300	230
Губици по основу дужничких ХоВ	2.382.780	2.848.514
	<b>2.683.557</b>	<b>3.113.899</b>

Повећање губитака по основу власничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат је последица смањења фер вредности акција Металац.

Смањење губитака по основу дужничких хартија од вредности које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат је последица промена фер вредности државних хартија од вредности.

**34. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Математичка резерва	5.824.741	5.721.439
Резерве за изравнање ризика	134.766	124.373
Резерве за бонусе и попусте	321.414	229.368
Друга дугорочна резервисања	1.186.176	1.047.591
	<b>7.467.097</b>	<b>7.122.771</b>

Друга дугорочна резервисања на дан 31. децембра 2023. године састоје се од резервисања за бенефиције запослених у износу од 1.159.931 хиљада динара (2022: 1.026.502 хиљада динара) и резервисања за судске спорове у износу од 26.245 хиљада динара (2022: 21.089 хиљада динара).

**34.1. Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве извршен је у складу са актима Компаније и Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама. Математичка резерва на дан 31. децембра 2023. године износи 5.824.741 хиљаду динара (31. децембар 2022. године: 5.721.439 хиљада динара). Од овог износа на чисту математичку резерву са преносном премијом односи се 5.727.027 хиљада динара, резерву добити 91.378 хиљада динара, а резерву будућих трошкова 6.336 хиљада динара.

Учешће реосигураваача на дан 31. децембра 2023. године у математичкој резерви износи 10.074 хиљаде динара. Такође, вршена је провера довољности резервације и утврђени износ по LAT-у од 167.952 хиљаде динара прокњижен је у пословним књигама Компаније као део математичке резерве.

Промене на рачунима математичке резерве у 2023. и 2022. години биле су следеће:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
<b>Стање - 1. јануар</b>	<b>5.721.439</b>	<b>5.681.432</b>
Додатна резервисања (Напомена 7)	260.536	235.262
Смањења по обрачуна	(158.223)	(197.495)
Остало	989	2.240
<b>Стање - 31. децембар</b>	<b>5.824.741</b>	<b>5.721.439</b>

Математичка резерва је обрачуната нето проспективном методом. У обрачуна математичке резерве, осим у делу LAT-а, користе се статичке вредности параметара дефинисаних техничким основама важећим у моменту закључења уговора о осигурању. Кроз LAT врши се дорезервација уколико се укаже потреба, кроз уважавање динамичких вредности и будућих очекивања параметара од значаја за обрачун (дисконтних стопа, вероватноћа смртности, трошкова, инфлације и стопа престанка осигурања, односно вероватноћа искоришћења опција и гаранција).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**34. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)****34.1. Математичка резерва (наставак)**

Будућа очекивања у делу параметара од значаја за LAT процењују се на бази јавно доступних информација, интерних статистика и најбоље праксе, и то:

- за вероватноћу смртности званичне таблице смртности коригују се уважавајући ефекат интерно реализоване смртности у портфељу за последње три године;
- дисконтна стопа, дата у форми spot стопа за сваку годину доспећа, добија се на бази стопа које објављује ЕИОРА или домаћи регулатор, све у зависности да ли се ради о стопама на стране валуте или домаћу валуту;
- очекивана стопа инфлације оцењена је на бази пројекција релевантних институција, у зависности од валуте (НБС, ЕСВ, ММФ и др.);
- очекивани трошкови спровођења осигурања оцењују се на нивоу полисе, а у зависности од тарифе, начина плаћања и валуте уговора. Процена се ради на бази предметне позиције из биланса успеха за претходни период, односно на бази провизијске шеме у делу трошкова провизије;
- вероватноће престанка уговора оцењују се у зависности од тарифе и начина плаћања, а процена се ради на бази интерне статистике и упоредне праксе у региону.

**34.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)**

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2023. године износе 134.766 хиљада динара (31. децембар 2022. године: 124.373 хиљада динара) повећане су у односу на претходну годину по основу додатних резервисања за 10.393 хиљада динара (2022. година: 9.573 хиљада динара) (Напомена 7).

**34.3. Резерве за бонусе и попусте**

Резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2023. године износе 321.414 хиљада динара и у односу на крај претходне године, када су износиле 229.368 хиљада динара, повећане су за 92.046 хиљада динара као последица нето ефекта обрачунатих резервисања.

**34.4. Резервисања у складу са МРС 19 „Примања запослених“**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Отпремнине</u>	<u>Јубиларне награде</u>	<u>Неискоришћен и годишњи одмори</u>	<u>Укупно</u>
<b>Стање - 1. јануар 2023. године</b>	<b>522.313</b>	<b>483.404</b>	<b>20.785</b>	<b>1.026.502</b>
Трошак услуга	28.741	48.488	1.974	79.203
Трошак камата	35.517	32.871	-	68.388
Актуарски губици - трошак периода	-	10.707	-	10.707
<b>Укупно повећања – трошак периода (Напомена 15.2)</b>	<b>64.258</b>	<b>92.066</b>	<b>1.974</b>	<b>158.298</b>
Плаћене бенефиције	(35.139)	(23.174)	(1.878)	(60.191)
Актуарски добици приказани кроз остали резултат	-	-	-	-
Актуарски губици приказани кроз остали резултат	35.322	-	-	35.322
<b>Стање - 31. децембар 2023. године</b>	<b>586.754</b>	<b>552.296</b>	<b>20.881</b>	<b>1.159.931</b>

Обрачун дугорочних резервисања за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленим, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Компаније;
- пословног плана Компаније;
- података Републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Републике Србије и Народне банке Србије;
- актуарских претпоставки.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**34. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)****34.4. Резервисања у складу са МРС 19 „Примања запослених“ (наставак)**

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуна за 2023. и 2022. годину су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012., Републичког завода за статистику (ISBN 978-86-6161-119-3);
- годишњи раст зарада од 7,68% (2022. год. 7,95%);
- дисконтна стопа од 6,20% (2022. год. 6,80%);
- стопа флукуације 2% (2022. год. 2%);
- стопа инвалидности 0,1% (2022. год. 0,1%).

**34.5. Резервисања за судске спорове**

Компанија је у текућем извештајном периоду извршила повећање резервисања за судске спорове у износу 5.156 хиљада динара, тако да укупно резервисање на дан 31. децембра 2023. године по наведеном основу износи 26.245 хиљада динара (у 2022. години резервисање је износило 21.089 хиљада динара).

**35. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ**

Стање одложених пореских обавеза приказано је у Напомени 0.

Промене на рачуну одложених пореских обавеза у току године приказане су како следи:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
<b><i>Одложене пореске обавезе:</i></b>		
По основу привремених разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	500.008	410.231
По основу вредновања хартија од вредности расположивих за продају	17.527	6.266
	<u><b>517.535</b></u>	<u><b>416.497</b></u>
<b><i>Одложена пореска средства:</i></b>		
По основу резервисања за отпремнине запослених	(48.595)	(44.226)
	<u><b>(48.595)</b></u>	<u><b>(44.226)</b></u>
<b><i>Нето одложене пореске обавезе</i></b>	<u><u><b>468.941</b></u></u>	<u><u><b>372.271</b></u></u>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**36. ОБАВЕЗЕ****36.1. Обавезе за премију, зараде и друге обавезе**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2023.</u>
<b>Обавезе по основу штета и уговорених износа</b>	<b>52.977</b>	<b>95.798</b>
Обавезе за премију саосигурања у земљи	1.298.143	1.281.629
Обавезе за премију реосигурања у земљи	1.254.553	1.150.179
Обавезе за провизију из послова осигурања и реосигурања	119.918	74.203
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	240.860	233.609
Примљени аванси	663.341	455.310
Обавезе према добављачима	251.896	255.903
Обавезе према добављачима - повезана правна лица	14.560	45.865
Обавезе за порез на послове осигурања	96.199	77.512
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	27.398	27.384
Обавезе према запосленима	13.300	11.463
Обавезе према Удружењу осигуравајућих организација	17.571	16.921
Обавезе према РФЗО 5% АО	111.816	102.956
Остале краткорочне обавезе	138.266	130.511
<b>Укупно Обавезе за премију, зараде и друге обавезе</b>	<b>4.247.821</b>	<b>3.863.445</b>
	<b>4.300.798</b>	<b>3.959.243</b>

У току 2023. године дошло је до повећања обавеза у односу на претходну годину за износ од 341.555 хиљада динара, што је у највећој мери последица повећања примљених аванса по основу уплате друге рате капаре у износу од 234.350 хиљада динара по Уговору о купопродаји непокретности од 20.10.2022. године (Напомена 23).

**36.2. Обавезе према рочности доспећа**

		<u>У хиљадама динара</u>				
		Штете	Добављачи	Сао(ре) осигурање	Остале обавезе	Укупно
<b>Недоспело</b>	31.12.2022	13.458	67.821	329.196	229.363	639.838
	31.12.2023	7.442	59.885	345.561	290.019	702.908
<b>0 - 60</b>	31.12.2022	65.026	14.511	111.461	40.489	231.486
	31.12.2023	35.960	12.813	117.002	51.196	216.971
<b>60 - 90</b>	31.12.2022	-	29	975.220	376.697	1.351.946
	31.12.2023	-	26	1.023.699	476.316	1.500.041
<b>90 и више</b>	31.12.2022	17.315	219.406	1.015.931	483.321	1.735.973
	31.12.2023	9.575	193.732	1.066.435	611.137	1.880.879
<b>СВЕГА</b>	31.12.2022	<b>95.798</b>	<b>301.768</b>	<b>2.431.808</b>	<b>1.129.869</b>	<b>3.959.243</b>
	31.12.2023	<b>52.977</b>	<b>266.456</b>	<b>2.552.696</b>	<b>1.428.669</b>	<b>4.300.798</b>

**36.3. Обавезе по основу лизинга**

Обавезе по основу лизинга на дан 31. децембра 2023. године приказане у оквиру позиција Дугорочне обавезе и Краткорочне финансијске обавезе, представљају:

На дан 31. децембра 2023. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Садашња вредност</u>	<u>Уговорени недисконтовани новчани токови</u>
Минимална лизинг плаћања		
Краткорочне финансијске обавезе (до 1 године)	201.066	301.760
Дугорочне обавезе (од 1 до 5 година)	369.608	400.285
<b>Стање на дан 31. децембра</b>	<b>570.674</b>	<b>702.045</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**36. ОБАВЕЗЕ (наставак)****36.3. Обавезе по основу лизинга (наставак)**

Обавезе по основу лизинга на дан 31. децембра 2022. године приказане у оквиру позиција Дугорочне обавезе и Краткорочне финансијске обавезе, представљају:

На дан 31. децембра 2022. године

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Садашња вредност</u>	<u>Уговорени недисконтовани новчани токови</u>
Минимална лизинг плаћања		
Краткорочне финансијске обавезе (до 1 године)	147.779	169.776
Дугорочне обавезе (од 1 до 5 година)	118.689	123.007
<b>Стање на дан 31. децембра</b>	<b>266.468</b>	<b>292.783</b>

**37. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Преносне премије животних осигурања	887.534	748.033
Преносне премије неживотних осигурања	16.433.734	14.159.220
Преносне премије саосигурања - живот	7.226	-
Преносне премије саосигурања - неживот	548.377	492.535
	<b>17.876.871</b>	<b>15.399.788</b>

Обрачун преносне премије извршен је у складу са актима Компаније и релевантном одлуком Народне банке Србије, методом "pro rata temporis".

Промене на резервама за преносне премије приказане су у Напомени 47.3.

Промене преносне премије су највећим делом узроковане растом премије на делу портфеља на коме се обрачунава преносна премија. Раст преносне премије неживотних осигурања износи 15,90% док је раст укупне премије неживотних осигурања 15,07%. Раст преносне премије животних осигурања је 19,62% у складу са растом премије тарифних група 7210 и 7214 Колективно односно групно осигурање живота за случај смрти и 7212 Групно осигурање живота за случај смрти корисника кредита која су расла за 17,87%.

**38. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ**

Компанија је образовала резерве за неистекле ризике на дан 31. децембра 2023. године у износу 513.746 хиљада динара, док је стање на дан 31. децембра 2022. године износило 552.300 хиљада динара. У односу на претходну годину резерве за неистекле ризике су смањене за износ од 38.554 хиљада динара (Напомена 4) што је у највећој мери последица смањења ових резерви на врсти осигурања 03 (осигурање моторних возила).

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**39. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Допринос за превентиву	1.030.936	927.689
Остала пасивна временска разграничења	261.931	251.751
	<b>1.292.867</b>	<b>1.179.440</b>

Кретање на рачуну доприноса за превентиву у 2023. и 2022. години приказано је у табели у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
<b>Стање на дан 01.01.:</b>	<b>927.689</b>	<b>1.014.479</b>
Повећање у току периода (Напомена 7)	348.735	312.323
Исплате осигураницима	(245.488)	(399.113)
<b>Стање на дан 31.12.:</b>	<b>1.030.936</b>	<b>927.689</b>

**40. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
Резервисане штете животних осигурања:		
- настале непријављене штете	497.300	396.982
- настале пријављене штете	96.849	72.631
	<b>594.149</b>	<b>469.613</b>
Резервисане штете неживотних осигурања и саосигурања:		
- настале непријављене штете	9.838.186	8.991.007
- настале пријављене штете	7.988.813	6.785.144
	<b>17.826.999</b>	<b>15.776.151</b>
Резервисане штете саосигурања:		
- живот	823	1.081
- неживот	471.136	174.981
	<b>471.959</b>	<b>176.062</b>
	<b>18.893.107</b>	<b>16.421.826</b>

Резервисане штете на дан 31. децембра 2023. године утврђене су у складу са Правилником Компаније. Промене на рачунима резервисаних штета приказане су у Напомени 47.3.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са Правилником Компаније и Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама.

Код врста осигурања где се обрачун ради Маск-овом методом интервали поверења на дан 31. децембар 2023. године (који одређују износе маргине ризика уз претпоставку да најбоља оцена има lognormalну расподелу) су били исти као и коначни интервали на крају претходне године за врсте осигурања: 01 – 99,93%; 02 – 96%; 03 – 99,9999985%; 08 – 95,40%; 09 – 99,32%, 13 - 64,20% и 18 – 99,91%. На врсти 10 обрачун на дан 31. децембар 2023. године је извршен Paid-Incurred Chain методом са интервалом поверења 99,9957%, али после теста адекватности обавеза повећан на 99,99650%.

Раст укупно резервисаних штета 15,05% што је у складу са растом портфеља. Резервација штета неживота осигурања расла је за 14,71% док је резервација животних осигурања расла по стопи од 26,40%.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**40. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (наставак)**

По обрачуна насталих непријављених штета извршен је ЛАТ тест са укљученом инфлацијом, а у складу са дописом НБС у вези унапређења довољности резервисаних штета. Претпоставке за инфлацију су биле 4,5% у првој години а 3,5% у наредним годинама. Тест је показао довољност на свим врстама осигурања на којима се обрачун врши стохастичким методама, осим на врсти осигурања 10 Осигурање од одговорности због употребе моторних возила где је забележен дефицит од 8.407 хиљада динара тако да је на овој врсти повећан интервал поверења на 99,99650%. Коначна резервација задовољава тест адекватности обавеза. Интервали поверења одређују износ маргине ризика који је потребно имати на нивоу врсте осигурања у зависности од поређења са искуством и теста адекватности резервисаних штета. Основа за обрачун су развојни троуглови пријављених штета (incurred claims) насталих од 2008. – 2023. године (уз кориговање резервисаних насталих пријављених штета ранијих година на основу остварења до дана обрачуна), а за врсту 10 овом троуглу је прикључен и троугао ликвидираних штета насталих у истом периоду. За остале врсте осигурања примењен је паушални метод.

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Компаније.

Подаци о развоју штета обелодањени су у Напомени 47.3.

**41. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА**

<u>У хиљадама динара</u>	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2021.</b>
Примљене менице (а)	1.387.480	1.904.849
Издате менице (б)	6.589	7.116
	<b>1.394.069</b>	<b>1.911.965</b>

- (а) Компанија на дан 31. децембра 3 године поседује укупно 6.515 меница које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења, од чега се 6.322 односе на неживотна осигурања, а 193 на животна осигурања. Од укупног броја примљених меница 6.492 су бланко, док су осталих 23 попуњене на укупан износ од 1.387.480 хиљада динара.
- (б) Компанија на дан 31. децембра 2023. године има укупно издатих 1.058 меница, од чега је 1.020 бланко издатих меница, а 38 је попуњених издатих меница на укупан износ од 6.589 хиљада динара. Менице су издате као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна, Издавање Visa business картица, групно осигурање живота за случај смрти корисника кредита, за потпуно снабдевање електричном енергијом, за куповину нафтних деривата, суфинансирање радова на реконструкције пословне зграде, за регулисање међусобних права и обавеза уговорних страна у вези са уступањем права на истицање рекламног садржаја, за регулисање обавеза за преузимање неопасног и опасног електронско-електричног и другог отпада, регулисање обавеза у вези са набавком нових и обновом постојећих Microsoft лиценци путем „Enterprise Agreement“ програма, куповину непокретности и др.). Износи на који се бланко менице могу попуњити дефинисани су конкретним меничним овлашћењем, а књиговодствено се евидентирају у износу од једног динара, што укупно чини 1 хиљаду динара.
- (в) Компанија је на дан 31. децембар 2023. из билансне евиденције пренела у ванбилансну потраживања за камату на премију и регресе која су фактурисана у 2023. години, а нису наплаћена у текућој години. Потраживања су у целости књижена и на исправку вредности, тако да је стање нула динара.

Компанија има закључен са Банком Поштанска штедионица а.д. Београд Уговор о регулисању односа којим је Компанији одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једновремено ванбилансно задужење Компаније код банке по овом Уговору не може прећи износ од 600.000 хиљада динара. Оквир је одобрен до 30.06.2024. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 30.06.2028. године. Средства обезбеђења по наведеном уговору су менице Компаније.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**41. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА (наставак)**

Компанија има закључен са NLB Комерцијалном банком а.д. Београд Уговор о оквирном износу за ангажовање банке којим је Компанији одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једноремено ванбилансно задужење Компаније код банке по овом Уговору не може прећи износ од EUR 10.000 хиљада у динарској противвредности. Рок важења обнављајућег оквира је до 30.06.2024. године, с тим да рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 30.06.2028. године, а средства обезбеђења су менице Компаније.

На дан 31. децембра 2023. године стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од Банке Поштанска штедионица а.д. Београд укупно износи 489.514 хиљада динара, EUR 2.640,00 (31. децембар 2022. године: гаранције у износу од 465.339 хиљада динара и EUR 2.640,00).

Стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од NLB Комерцијалне банке а.д. Београд на дан 31. децембра 2023. године укупно износи 67.375 хиљада динара (31. децембар 2022. године: гаранције у износу од 453.587 хиљада динара).

До дана израде финансијских извештаја за 2023. годину, није активирана ни једна гаранција.

**42. СРЕДСТВА ТЕХНИЧКИХ И ГАРАНТНИХ РЕЗЕРВИ**
**42.1. Техничке резерве**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>			<u>31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Математичка резерва	5.824.741		5.824.741	5.721.439		5.721.439
Резерве за изравнање ризика		134.766	134.766		124.373	124.373
Резерве за бонусе и попусте	227.018	94.396	321.414	118.321	111.047	229.368
Резерве за преносне премије	894.760	16.982.111	17.876.871	748.033	14.651.755	15.399.788
Резерве за неистекле ризике		513.746	513.746		552.300	552.300
Резервисане штете	594.972	18.298.135	18.893.107	470.694	15.951.132	16.421.826
	<b>7.541.491</b>	<b>36.023.154</b>	<b>43.564.645</b>	<b>7.058.487</b>	<b>31.390.607</b>	<b>38.449.094</b>

**42.2. Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>			<u>31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Резерве за преносне премије	26.854	2.048.095	2.074.949	28.253	2.012.142	2.040.395
Резервисане штете	336	2.482.600	2.482.936	1.656	1.500.762	1.502.418
Остале техничке резерве	10.074	-	10.074	9.085	-	9.085
Стање на дан	<b>37.264</b>	<b>4.530.695</b>	<b>4.567.959</b>	<b>38.994</b>	<b>3.512.904</b>	<b>3.551.898</b>

**42.3. Депоновање и улагање средстава техничких резерви и валутна структура инвестираних средстава**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>			<u>31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Хартије од вредности које је издала Република Србија	6.614.723	22.105.999	28.720.722	5.368.590	19.447.552	24.816.142
Акције	102.503	221.779	324.282	85.209	184.964	270.173
Инвестиционе некретнине	136.544	1.039.987	1.176.531	277.677	1.784.624	2.062.301
Орочени депозити код банака	503.228	4.726.776	5.230.004	1.104.149	4.103.103	5.207.252
Готовина	147.229	2.276.816	2.424.045	183.868	913.083	1.096.951
Потраживања за недоспеле премије	-	1.121.102	1.121.102	-	1.444.377	1.444.377
Остали облици улагања техничких резерви	37.264	4.530.695	4.567.959	38.994	3.512.904	3.551.898
Стање на дан	<b>7.541.491</b>	<b>36.023.154</b>	<b>43.564.645</b>	<b>7.058.487</b>	<b>31.390.607</b>	<b>38.449.094</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**42. СРЕДСТВА ТЕХНИЧКИХ И ГАРАНТНИХ РЕЗЕРВИ (наставак)**

**42.3. Деловноста и улагање средстава техничких резерви и валутна структура инвестираних средстава (наставак)**

Компанија је обезбедила потпуну покривеност техничких резерви прописаним облицима улагања у складу са Законом о осигурању и Одлуком Народне банке Србије о инвестирању средстава осигурања ("Сл. гласник РС", бр. 55/2015, 111/2017, 149/2020 и 137/2022).

Остали облици улагања техничких резерви обухватају резерве за преносне премије, резервисане штете и остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара, до висине њихове књиговодствене вредности.

Валутна структура инвестираних средстава обе врсте осигурања одговара структури обавеза по основу тих осигурања по свим материјално значајним валутама.

**43. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА**

Законом о осигурању, чл. 25. и чл. 124. до 130 и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 51/2015), прописани су начин и динамика процене услова који се односе на адекватност капитала, односно начин и динамика обрачуна гарантног капитала и захтеване маргине солвентности за неживотна и животна осигурања.

У следећој табели дат је обрачун адекватности капитала сагласно Закону о осигурању, према подацима на дан обрачуна за извештајну и претходну годину.

У хиљадама динара	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
<b>Примарни капитал (I)</b>	<b>2.462.944</b>	<b>15.418.602</b>	<b>17.881.546</b>	<b>2.276.625</b>	<b>13.836.027</b>	<b>16.112.652</b>
Уплаћени основни капитал по основу обичних акција	2.070.888	7.832.472	9.903.360	2.070.888	7.832.472	9.903.360
Ревалоризационе резерве с нереализованим резултатима	149.449	2.163.775	2.313.224	5.308	1.328.844	1.334.152
Нераспоређени добитак ранијих година	60.349	4.638.030	4.698.379	73.752	4.159.802	4.233.554
Нераспоређени добитак текуће године, до 50 %	182.258	784.325	966.583	126.677	514.909	641.586
<b>Одбитне ставке - први део (II)</b>	<b>369.143</b>	<b>39.472</b>	<b>408.615</b>	<b>622.497</b>	<b>1.135</b>	<b>623.632</b>
Нематеријална имовина (улагања)	-	39.472	39.472	-	1.135	1.135
Губитак текуће године и непокривене губитак ранијих година	369.143	-	369.143	622.497	-	622.497
<b>Гарантни капитал (IV = I + II - III)</b>	<b>2.093.801</b>	<b>15.379.130</b>	<b>17.472.931</b>	<b>1.654.128</b>	<b>13.834.892</b>	<b>15.489.020</b>
<b>Одбитне ставке - други део (V)</b>	<b>359.353</b>	<b>366.843</b>	<b>726.196</b>	<b>359.353</b>	<b>452.373</b>	<b>811.726</b>
Удели, односно акције других друштава за осигурање са седиштем у Републици Србији	359.353	309.433	668.786	359.353	309.433	668.786
Неликвидна средства	-	57.410	57.410	-	142.940	142.940
<b>Гарантна резерва прелиминарни резултат (I + II - III - V)</b>	<b>1.734.448</b>	<b>15.012.287</b>	<b>16.746.735</b>	<b>1.294.775</b>	<b>13.382.519</b>	<b>14.677.294</b>
Одбитак за случај из члана 124. став 6. тачка 1., 2. и 3. Закона	-	1.669.283	1.669.283	-	1.329.081	1.329.081
<b>Гарантна резерва коначни резултат</b>	<b>1.734.448</b>	<b>13.343.004</b>	<b>15.077.452</b>	<b>1.294.775</b>	<b>12.053.438</b>	<b>13.348.213</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**43. АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА (наставак)**

У хиљадама динара	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
1. Гарантни капитал	2.093.801	15.379.130	17.472.931	1.654.128	13.834.892	15.489.020
2. Гарантна резерва (распожљива маргина солвентности)	1.734.448	13.343.004	15.077.452	1.294.775	12.053.438	13.348.213
3. Маргина солвентности (захтевана маргина солвентности)	503.325	5.108.262	5.611.587	474.462	4.611.465	5.085.927
4. Разлика гарантне резерве и захтеване маргине солвентности (2-3)	1.231.123	8.234.742	9.465.865	820.313	7.441.973	8.262.286
5. Однос захтеване маргине солвентности и гарантног капитала (3:1 < 3)	0,24	0,33	0,32	0,29	0,33	0,33
6. Износ прописан чланом 27. Закона	374.956	374.956	749.912	375.432	375.432	750.864
7. Разлика гарантног капитала и износа прописаног чланом 27. Закона (1-6 > 0)	1.718.845	15.004.174	16.723.019	1.278.696	13.459.460	14.738.156
8. Однос гарантне резерве (распожљиве МС) и захтеване маргине солвентности (2:3)	3,45	2,61	2,69	2,73	2,61	2,62

Неликвидна средства у износу од 57.410 хиљада динара чине: у износу од 43.736 хиљада динара потраживања од дужника који обавезе по основу премије неживотног осигурања не измири у року од месец дана, а ако је у питању Република Србија или правно лице у државном власништву - у року од три месеца после истека периода осигурања до годину дана, а ако је тај период дужи од једне године - не плаћа их после истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину, и у износу од 13.674 хиљада динара потраживања од лица која обављају послове заступања у осигурању по основу средстава наплаћених у име и за рачун Компаније, која нису пренета у року од 15 дана од дана настанка тих потраживања.

Компанија је испунила услове који се односе на адекватност капитала, прописане Законом о осигурању и подзаконским актима, тако што је:

- Однос Гарантне резерве (распожљива маргина солвентности) и захтеване маргине солвентности 2,61 за неживотна осигурања и 3,45 за животна осигурања;
- Однос захтеване маргине солвентности и гарантног капитала 0,33 за неживотна и 0,24 за животна осигурања.

Гарантни капитал већи је од износа основног капитала прописаног чланом 27. Закона за 15.004.174 хиљада динара код неживотних и за 1.718.845 хиљада динара код животних осигурања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**44. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА - СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА**

Компанија је сходно захтевима Закона о осигурању и пратећих подзаконских аката извршила раздвајање имовине која може служити или служи за измирење обавеза по основу осигурања и припадајућег капитала и обавеза животног односно неживотног осигурања.

Имовина животног, односно неживотног осигурања, као и припадајући капитал и обавезе приказани су у следећој табели:

У хиљадама динара	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Живот	Неживот	Укупно	Живот	Неживот	Укупно
<b>АКТИВА</b>						
<b>СТАЛНА ИМОВИНА</b>	<b>1.611.319</b>	<b>13.367.168</b>	<b>14.978.487</b>	<b>1.741.580</b>	<b>11.945.994</b>	<b>13.687.574</b>
Нематеријална имовина	-	39.472	39.472	-	1.135	1.135
Софтвер и остала права	10.115	80.239	90.354	-	66.638	66.638
Некретнине, постројења и опрема	945.173	11.719.265	12.664.438	1.085.435	10.353.714	11.439.149
Дугорочни финансијски пласмани	656.031	1.395.537	2.051.568	656.145	1.392.815	2.048.960
Остала дугорочна средства	-	132.655	132.655	-	131.692	131.692
<b>ОБРТНА ИМОВИНА</b>	<b>8.481.293</b>	<b>46.596.469</b>	<b>55.077.762</b>	<b>7.963.650</b>	<b>39.886.045</b>	<b>47.849.695</b>
Залихе	-	47.097	47.097	-	44.847	44.847
Потраживања, пласмани и готовина	8.310.921	38.246.743	46.557.664	7.816.169	32.807.942	40.624.111
Порез на додату вредност	-	35.954	35.954	-	22.628	22.628
Активна временска разграничења	133.108	3.735.980	3.869.088	108.487	3.497.724	3.606.211
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	37.264	4.530.695	4.567.959	38.994	3.512.904	3.551.898
<b>УКУПНА АКТИВА</b>	<b>10.092.612</b>	<b>59.963.637</b>	<b>70.056.249</b>	<b>9.705.230</b>	<b>51.832.039</b>	<b>61.537.269</b>
<b>ПАСИВА</b>						
<b>КАПИТАЛ</b>	<b>2.276.059</b>	<b>16.334.348</b>	<b>18.610.407</b>	<b>1.780.805</b>	<b>14.482.357</b>	<b>16.263.162</b>
Основни и остали капитал	2.070.888	7.963.893	10.034.781	2.070.888	7.963.893	10.034.781
Резерве	-	-	-	-	-	-
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	222.932	2.949.516	3.172.448	200.277	2.766.909	2.967.186
Нереализовани добити	511.154	1.313.179	1.824.333	517.144	963.721	1.480.865
Нереализовани губици	(584.637)	(2.098.920)	(2.683.557)	(712.113)	(2.401.786)	(3.113.899)
Нераспоређена добит	424.865	6.206.680	6.262.402	327.106	5.189.620	4.894.229
1. Нераспоређени добитак ранијих година	60.349	4.638.030	4.329.236	73.752	4.159.802	3.611.057
2. Нераспоређени добитак текуће године	364.516	1.568.650	1.933.166	253.354	1.029.818	1.283.172
Губитак до висине капитала	(369.143)	-	-	(622.497)	-	-
1. Губитак из ранијих година	(369.143)	-	-	(622.497)	-	-
2. Губитак текуће године	-	-	-	-	-	-
<b>РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ</b>	<b>7.606.121</b>	<b>43.839.721</b>	<b>51.445.842</b>	<b>7.139.362</b>	<b>38.134.745</b>	<b>45.274.107</b>
Дугорочна резервисања	6.052.373	1.414.724	7.467.097	5.839.968	1.282.803	7.122.771
Дугорочне обавезе	-	369.608	369.608	-	118.689	118.689
Одложене пореске обавезе	-	468.941	468.941	-	372.271	372.271
Краткорочне обавезе	63.965	4.499.640	4.563.605	80.661	4.026.361	4.107.022
Пасивна временска разграничења	894.811	18.788.673	19.683.484	748.039	16.383.489	17.131.528
Резервисане штете	594.972	18.298.135	18.893.107	470.694	15.951.132	16.421.826
<b>УКУПНА ПАСИВА</b>	<b>9.882.180</b>	<b>60.174.069</b>	<b>70.056.249</b>	<b>8.920.167</b>	<b>52.617.102</b>	<b>61.537.269</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**44. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА - СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА (наставак)**

Компанија, посебно за групу животних односно групу неживотних осигурања:

- разграничава имовину која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања и припадајући капитал и обавезе; и
- управља имовином која служи или може служити за измирење обавеза по основу осигурања и припадајући капитал и обавезе, с тим да средства и њихове изворе не пребацује из једне групе осигурања у другу. У наставку је скраћени биланс успеха групе животних осигурања и групе неживотних осигурања за 2023. и 2022. годину:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>2023.</u>			<u>2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
<b>ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ</b>						
Пословни (функционални) приходи	3.938.195	27.667.661	31.605.856	3.710.342	24.814.953	28.525.295
Пословни (функционални) расходи	(3.440.757)	(19.239.021)	(22.679.778)	(3.240.743)	(17.215.590)	(20.456.333)
<b>ДОБИТ / ГУБИТАК - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>497.438</b>	<b>8.428.640</b>	<b>8.926.078</b>	<b>469.599</b>	<b>7.599.363</b>	<b>8.068.962</b>
<b>ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>						
Приходи од инвестирања средстава осигурања	751.840	1.723.689	2.475.529	620.968	1.839.442	2.460.410
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(44.640)	(183.133)	(227.773)	(8.050)	(119.386)	(127.436)
<b>ДОБИТАК / ГУБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>	<b>707.200</b>	<b>1.540.556</b>	<b>2.247.756</b>	<b>612.918</b>	<b>1.720.056</b>	<b>2.332.974</b>
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА</b>	<b>(821.172)</b>	<b>(8.776.693)</b>	<b>(9.597.865)</b>	<b>(800.668)</b>	<b>(9.066.283)</b>	<b>(9.866.951)</b>
1. Трошкови прибаве	(600.688)	(7.479.669)	(8.080.357)	(542.638)	(7.326.017)	(7.868.655)
2. Трошкови управе	(234.138)	(2.251.061)	(2.485.199)	(260.234)	(2.540.990)	(2.801.224)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	(439)	(5.573)	(6.012)	(7.556)	(45.967)	(53.523)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	14.093	959.610	973.703	9.760	846.691	856.451
<b>ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / ГУБИТАК - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>383.466</b>	<b>1.192.503</b>	<b>1.575.969</b>	<b>281.849</b>	<b>253.136</b>	<b>534.985</b>
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	4.794	115.446	120.240	7.979	102.141	110.120
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(3.653)	(42.656)	(46.309)	(5.640)	(73.125)	(78.765)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге мовине која служи за обављање делатности	45.986	1.308.582	1.354.568	71.454	1.321.207	1.392.661
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(74.389)	(902.553)	(976.942)	(119.175)	(634.387)	(753.562)
Остали приходи	16.121	104.234	120.355	17.216	136.566	153.782
Остали расходи	(4.293)	(78.807)	(83.100)	(312)	(41.493)	(41.805)
<b>ДОБИТАК / ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>368.032</b>	<b>1.696.749</b>	<b>2.064.781</b>	<b>253.371</b>	<b>1.064.045</b>	<b>1.317.416</b>
Нето добитак пословања које се обуставља, позитивни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	-	-	-	-	-	-
Нето губитак пословања које се обуставља, негативни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	(3.516)	(15.828)	(19.344)	(17)	(12.312)	(1.201)
<b>ДОБИТАК / ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>364.516</b>	<b>1.680.921</b>	<b>2.045.437</b>	<b>253.354</b>	<b>1.051.733</b>	<b>1.305.087</b>
<b>ПОРЕЗ НА ДОБИТАК</b>						
1. Порез на добитак		(61.741)	(61.741)	-	-	-
2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза			-	-	-	-
3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза		(50.530)	(50.530)	-	(21.915)	(21.915)
<b>НЕТО ДОБИТАК / ГУБИТАК</b>	<b>364.516</b>	<b>1.568.650</b>	<b>1.933.166</b>	<b>253.354</b>	<b>1.029.818</b>	<b>1.283.172</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**44. ИЗВЕШТВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА - СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА (наставак)**

У наредним табелама дати су биланси успеха по врстама осигурања:

	Осигур. живота	Животна осигур. осим осигур. живота	Животна осигур. збирно	Незгода и добровољно здр.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоп.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. збирно	УКУПНО 31.12.2023.
<b>ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ</b>													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	3.728.786	208.119	3.936.905	2.599.495	3.994.926	486.875	66.235	6.456.019	12.370.305	116.801	922.758	27.013.414	30.950.319
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	-	-	-	910	2.074	137	12	3.060	185.201	32	230	191.656	191.656
Остали пословни приходи	1.290	-	1.290	32.360	22.196	3.828	48	272.348	55.096	66552	10163	462.591	463.881
	<b>3.730.076</b>	<b>208.119</b>	<b>3.938.195</b>	<b>2.632.765</b>	<b>4.019.196</b>	<b>490.840</b>	<b>66.295</b>	<b>6.731.427</b>	<b>12.610.602</b>	<b>183385</b>	<b>933151</b>	<b>27.667.661</b>	<b>31.605.856</b>
<b>ПОСЛОВНИ РАСХОДИ</b>													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(369.233)	-	(369.233)	(14.234)	(21.632)	(6.802)	(884)	(184.551)	(1.175.287)	(13.352)	(1.540)	(1.418.282)	(1.787.515)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(2.862.786)	(89.912)	(2.952.698)	(1.375.526)	(3.200.232)	(132.377)	(1.240)	(3.688.823)	(5.507.251)	(35.154)	(238.857)	(14.179.460)	(17.132.158)
Резервисане штете	(118.441)	(7.158)	(125.599)	(115.896)	(262.900)	(153.718)	(2.487)	(116.499)	(611.043)	31.655	(134.276)	(1.365.164)	(1.490.763)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	-	-	-	45	104.073	4.282	9	4.544	295.925	20176	6822	435.876	435.876
Смањење осталих техничких резерви – нето	158.223	-	158.223	-	-	555	-	30.164	-	-	214	30.933	189.156
Расходи за бонусе и попусте	(151.450)	-	(151.450)	(693.954)	(613.678)	(76.273)	(322)	(1.218.729)	(76.845)	(3.339)	(59.784)	(2.742.924)	(2.894.374)
Остали пословни расходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	<b>(3.343.687)</b>	<b>(97.070)</b>	<b>(3.440.757)</b>	<b>(2.199.565)</b>	<b>(3.994.369)</b>	<b>(364.333)</b>	<b>(4.924)</b>	<b>(5.173.894)</b>	<b>(7.074.501)</b>	<b>-14</b>	<b>(427421)</b>	<b>(19.239.021)</b>	<b>(22.679.778)</b>
<b>Добитак – бруто пословни резултат</b>	<b>386.389</b>	<b>111.049</b>	<b>497.438</b>	<b>433.200</b>	<b>24.827</b>	<b>126.507</b>	<b>61.371</b>	<b>1.557.533</b>	<b>5.536.101</b>	<b>183.371</b>	<b>505.730</b>	<b>8.428.640</b>	<b>8.926.078</b>
<b>ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	719.207	32.633	751.840	242.799	143.931	115.130	110.350	359.610	416.491	110.937	224.441	1.723.689	2.475.529
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(42.593)	(2.047)	(44.640)	(17.731)	(15.355)	(7.159)	(5.853)	(50.284)	(67.979)	(6.014)	(12.758)	(183.133)	(227.773)
<b>Добитак/(губитак) из инвестиционе активности</b>	<b>676.614</b>	<b>30.586</b>	<b>707.200</b>	<b>225.068</b>	<b>128.576</b>	<b>107.971</b>	<b>104.497</b>	<b>309.326</b>	<b>348.512</b>	<b>104.923</b>	<b>211.683</b>	<b>1.540.556</b>	<b>2.247.756</b>

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2023. године

44. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА – СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА  
(наставак)

	Осигр. Живота	Животна осигур. Осим осигур. Живота	Животна осигур. Збирно	Незгода и добровољно здр.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоп.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. Збирно	УКУПНО 31.12.2023.
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА</b>													
Трошкови прибаве	(566.977)	(33.711)	(600.688)	(554.451)	(1.272.556)	(131.432)	(16.111)	(1.965.888)	(3.063.456)	(25.497)	(450.278)	(7.479.669)	(8.080.357)
Трошкови управе	(224.142)	(9.996)	(234.138)	(183.870)	(300.233)	(92.469)	(39.090)	(460.982)	(934.668)	(61.436)	(178.313)	(2.251.061)	(2.485.199)
Остали трошкови спровођења осигурања	(420)	(19)	(439)	(361)	(664)	(73)	(23)	(1.188)	(3.053)	(38)	(173)	(5.573)	(6.012)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	14.093	-	14.093	23.378	5.587	3.449	1.541	211.566	696.363	8.917	8.809	959.610	973.703
	(777.446)	(43.726)	(821.172)	(715.304)	(1.567.866)	(220.525)	(53.683)	(2.216.492)	(3.304.814)	(78.054)	(619.955)	(8.776.693)	(9.597.865)
<b>Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат</b>	<b>285.544</b>	<b>97.922</b>	<b>383.466</b>	<b>(57.036)</b>	<b>(1.414.463)</b>	<b>13.953</b>	<b>112.185</b>	<b>(349.633)</b>	<b>2.579.799</b>	<b>210.240</b>	<b>97.458</b>	<b>1.192.503</b>	<b>1.575.969</b>
<b>ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)</b>													
Финансијски приходи	4.589	205	4.794	683	5.498	1.401	15.367	32.697	58.111	660	1.029	115.446	120.240
Финансијски расходи	(3.538)	(115)	(3.653)	(2.501)	(1.375)	(2.261)	(7.060)	(10.837)	(13.694)	(1.294)	(3.634)	(42.656)	(46.309)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	45.259	727	45.986	114.444	87.377	37.036	27.829	582.991	268.089	118.336	72.480	1.308.582	1.354.568
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(72.386)	(2.003)	(74.389)	(80.476)	(102.505)	(27.019)	(16.292)	(271.227)	(339.314)	(36.707)	(29.013)	(902.553)	(976.942)
Остали приходи	15.293	828	16.121	13.911	10.379	6.727	6.376	23.469	24.066	6.664	12.642	104.234	120.355
Остали расходи	(4.284)	(9)	(4.293)	(4.406)	(6.246)	(889)	(219)	(38.936)	(26.879)	(496)	(736)	(78.807)	(83.100)
<b>ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>270.477</b>	<b>97.555</b>	<b>368.032</b>	<b>(15.381)</b>	<b>(1.421.335)</b>	<b>28.948</b>	<b>138.186</b>	<b>(31.476)</b>	<b>2.550.178</b>	<b>297.403</b>	<b>150.226</b>	<b>1.696.749</b>	<b>2.064.781</b>
<b>НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВ. КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА</b>	<b>(3.530)</b>	<b>14</b>	<b>(3.516)</b>	<b>(1.514)</b>	<b>(5.267)</b>	<b>(431)</b>	<b>(68)</b>	<b>(1.248)</b>	<b>(4.798)</b>	<b>(2.272)</b>	<b>(230)</b>	<b>(15.828)</b>	<b>(19.344)</b>
<b>ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>266.960</b>	<b>97.556</b>	<b>364.516</b>	<b>(16.895)</b>	<b>(1.426.602)</b>	<b>28.517</b>	<b>138.118</b>	<b>(32.724)</b>	<b>2.545.380</b>	<b>295.131</b>	<b>149.996</b>	<b>1.680.921</b>	<b>2.045.437</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**44. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА – СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА (наставак)**

	Осигур. Живота	Животна осигур. Осим осигур. Живота	Животна осигур. Збирно	Незгода и добровољно здр.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоп.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. Збирно	УКУПНО 31.12.2022.
<b>ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ</b>													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	3.517.888	192.407	3.710.295	2.030.980	2.984.519	509.134	17.102	6.520.389	11.098.146	117.948	911.480	24.189.698	27.899.993
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	-	-	-	2.623	7.118	1.441	295	5.040	189.974	1.020	279	207.790	207.790
Остали пословни приходи	47	-	47	17.103	23.870	9.859	2.961	223.453	48.706	73.303	18.210	417.465	417.512
	<u>3.517.935</u>	<u>192.407</u>	<u>3.710.342</u>	<u>2.050.706</u>	<u>3.015.507</u>	<u>520.434</u>	<u>20.358</u>	<u>6.748.882</u>	<u>11.336.826</u>	<u>192.271</u>	<u>929.969</u>	<u>24.814.953</u>	<u>28.525.295</u>
<b>ПОСЛОВНИ РАСХОДИ</b>													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(267.551)	-	(267.551)	(11.039)	(17.683)	(4.065)	(65)	(240.984)	(1.034.351)	(10.538)	(1.723)	(1.320.448)	(1.587.999)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(2.862.550)	(80.942)	(2.943.492)	(1.085.034)	(2.618.614)	(73.130)	(13.172)	(3.450.367)	(5.107.198)	(62.081)	(203.605)	(12.613.201)	(15.556.693)
Резервисане штете	(74.359)	(4.912)	(79.271)	(229.314)	(221.519)	44.859	5.400	(638.121)	(380.698)	27.259	(5.508)	(1.397.642)	(1.476.913)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	-	-	-	35	112.842	6.627	7	3.755	302.909	41.381	105	467.661	467.661
Смањење осталих техничких резерви – нето	197.495	-	197.495	376	-	15.807	-	-	97	-	-	16.280	213.775
Расходи за бонусе и попусте	(147.924)	-	(147.924)	(421.028)	(515.616)	(63.072)	(1.051)	(1.254.021)	(65.571)	(1.078)	(46.803)	(2.368.240)	(2.516.164)
Остали пословни приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	<u>(3.154.889)</u>	<u>(85.854)</u>	<u>(3.240.743)</u>	<u>(1.746.004)</u>	<u>(3.260.590)</u>	<u>(72.974)</u>	<u>(8.881)</u>	<u>(5.579.738)</u>	<u>(6.284.812)</u>	<u>(5.057)</u>	<u>(257.534)</u>	<u>(17.215.590)</u>	<u>(20.456.333)</u>
<b>Добитак – бруто пословни резултат</b>	<b>363.046</b>	<b>106.553</b>	<b>469.599</b>	<b>304.702</b>	<b>(245.083)</b>	<b>447.460</b>	<b>11.477</b>	<b>1.169.144</b>	<b>5.052.014</b>	<b>187.214</b>	<b>672.435</b>	<b>7.599.363</b>	<b>8.068.962</b>
<b>ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	594.263	26.705	620.968	286.855	153.357	139.847	138.280	338.624	365.917	138.284	278.278	1.839.442	2.460.410
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(7.685)	(365)	(8.050)	(9.388)	(9.957)	(3.321)	(2.230)	(36.158)	(50.648)	(2.366)	(5.318)	(119.386)	(127.436)
<b>Добитак/(губитак) из инвестиционе активности</b>	<b>586.578</b>	<b>26.340</b>	<b>612.918</b>	<b>277.467</b>	<b>143.400</b>	<b>136.526</b>	<b>136.050</b>	<b>302.466</b>	<b>315.269</b>	<b>135.918</b>	<b>272.960</b>	<b>1.720.056</b>	<b>2.332.974</b>

НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ  
31. децембар 2023. године

44. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА - СТРУКТУРА ИМОВИНЕ, ОБАВЕЗА И КАПИТАЛА, БИЛАНС УСПЕХА ЖИВОТНОГ И НЕЖИВОТНОГ ОСИГУРАЊА  
(наставак)

	Осигур. живота	Животна осигур. осим осигур. живота	Животна осигур. збирно	Незгода и добровољно здр.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоп.	Имовина	Одговорност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. збирно	УКУПНО 31.12.2022.
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА</b>													
Трошкови прибаве	(523.183)	(19.455)	(542.638)	(497.494)	(1.072.705)	(127.227)	(8.752)	(1.911.224)	(3.200.227)	(28.976)	(479.412)	(7.326.017)	(7.868.655)
Трошкови управе	(249.087)	(11.147)	(260.234)	(212.964)	(337.061)	(103.982)	(47.980)	(533.426)	(1.039.719)	(68.260)	(197.598)	(2.540.990)	(2.801.224)
Остали трошкови спровођења осигурања	(7.248)	(308)	(7.556)	(7.676)	(3.829)	(3.829)	(3.829)	(7.658)	(7.658)	(3.829)	(7.659)	(45.967)	(53.523)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	9.760	-	9.760	10.264	6.194	6.564	1.517	177.681	630.766	8.402	5.303	846.691	856.451
	(769.758)	(30.910)	(800.668)	(707.870)	(1.407.401)	(228.474)	(59.044)	(2.274.627)	(3.616.838)	(92.663)	(679.366)	(9.066.283)	(9.866.951)
<b>Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат</b>	<b>179.866</b>	<b>101.983</b>	<b>281.849</b>	<b>(125.701)</b>	<b>(1.509.084)</b>	<b>355.512</b>	<b>88.483</b>	<b>(803.017)</b>	<b>1.750.445</b>	<b>230.469</b>	<b>266.029</b>	<b>253.136</b>	<b>534.985</b>
<b>ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)</b>													
Финансијски приходи	7.650	329	7.979	1.545	8.751	1.535	15.672	44.614	24.060	2.434	3.530	102.141	110.120
Финансијски расходи	(5.422)	(218)	(5.640)	(4.417)	(2.724)	(5.056)	(8.103)	(20.903)	(22.690)	(2.059)	(7.173)	(73.125)	(78.765)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	70.565	889	71.454	129.278	185.578	110.844	14.592	644.346	164.840	27.905	43.824	1.321.207	1.392.661
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(115.439)	(3.736)	(119.175)	(81.454)	(52.843)	(20.449)	(18.761)	(286.024)	(84.557)	(40.586)	(49.713)	(634.387)	(753.562)
Остали приходи	16.356	860	17.216	15.249	9.828	7.592	6.922	45.338	30.622	7.230	13.785	136.566	153.782
Остали расходи	(308)	(4)	(312)	(3.959)	(4.956)	(690)	(114)	(6.688)	(24.156)	(368)	(562)	(41.493)	(41.805)
<b>ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>153.268</b>	<b>100.103</b>	<b>253.371</b>	<b>(69.459)</b>	<b>(1.365.450)</b>	<b>449.288</b>	<b>98.691</b>	<b>(382.334)</b>	<b>1.838.564</b>	<b>225.025</b>	<b>269.720</b>	<b>1.064.045</b>	<b>1.317.416</b>
<b>НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВ. КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА</b>	<b>(16)</b>	<b>(1)</b>	<b>(17)</b>	<b>(1.716)</b>	<b>(7.495)</b>	<b>271</b>	<b>18</b>	<b>(382)</b>	<b>(1.715)</b>	<b>(942)</b>	<b>(351)</b>	<b>(12.312)</b>	<b>(12.329)</b>
<b>ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>153.252</b>	<b>100.102</b>	<b>253.354</b>	<b>(71.175)</b>	<b>(1.372.945)</b>	<b>449.559</b>	<b>98.709</b>	<b>(382.716)</b>	<b>1.836.849</b>	<b>224.083</b>	<b>269.369</b>	<b>1.051.733</b>	<b>1.305.087</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА**

Матично правно лице Друштва је Република Србија која има значајан утицај кроз учешће у основном капиталу од 76,703%, Акционарски фонд има учешће од 3,609%, а остали акционари 19,687%.

Друштва која послују као контролисана друштва Компаније су: "Дунав ауто" д.о.о. Београд, "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд, "Dunav Stockbroker" а.д. Београд, "Дунав-Ре" а.д.о. Београд, "Дунав осигурање" а.д. Бања Лука, Република Српска, "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука, Република Српска, "Дунав турист" д.о.о. Златибор (у ликвидацији) и "Дунав ауто логистика" д.о.о. Београд (Напомена 3.1).

<u>У хиљадама динара</u>	<b>За годину која се завршава</b>	
	<b>31. децембра 2023.</b>	<b>31. децембра 2022.</b>
<b>Приходи:</b>		
<i>Приходи од премије осигурања</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	274	312
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	5.933	4.096
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	364	264
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	561	440
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	122.456	81.049
	<b>129.588</b>	<b>86.161</b>
<i>Приходи по основу учешћа у накнади штета из реосигурања и провизије по основу уговора о реосигурању</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	2.723.028	2.455.397
	<b>2.723.028</b>	<b>2.455.397</b>
<i>Приходи од закупнина</i>		
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	226	223
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	25	25
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	42	9.366
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	3.520	5.651
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	1.353	1.251
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	17	1.362
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	21.563	18.990
	<b>26.746</b>	<b>36.868</b>
<i>Остали пословни приходи</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	2	-
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	2	-
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	719	712
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	915	1.398
	<b>1.638</b>	<b>2.110</b>
<i>Финансијски приходи – дивиденде (напомена 14):</i>		
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	91.077	82.465
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	215.389	153.199
	<b>306.466</b>	<b>235.664</b>
<i>Финансијски приходи – остало:</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	39.886	42.117
	<b>39.886</b>	<b>42.117</b>
<i>Приходи од усклађивања вредности потраживања</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	50	12.136
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	28	31
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	23.364	-
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	25.551	21.044
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	-	1.737
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	809	800
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	1.255	1.348
	<b>51.057</b>	<b>37.096</b>
<b>Укупно приходи</b>	<b>3.278.409</b>	<b>2.895.413</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембра 2023.</u>	<u>31. децембра 2022.</u>
<b>Расходи:</b>		
<i>Расходи накнада штета и уговор. износа</i>		
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	29.812	30.535
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	295	384
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	28.062	16.479
	<b>58.169</b>	<b>47.398</b>
<i>Расходи по основу премије реосигурања</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд (Напомена 4)	4.564.254	3.789.840
	<b>4.564.254</b>	<b>3.789.840</b>
<i>Расходи по основу бонуса и попушта</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	11	-
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	1.157	9
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	12	6
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	5.931	1.561
	<b>7.111</b>	<b>1.576</b>
<i>Трошкови материјала, горива и енергије</i>		
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	71	155
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	11	19
	<b>82</b>	<b>174</b>
<i>Трошкови рекламе, пропаганде и репрезентације</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	12.803	20.498
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	15.721	16.216
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	47	57
	<b>28.571</b>	<b>36.771</b>
<i>Трошкови непроизводних услуга и остали нематериј. трошкови</i>		
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	45.144	45.271
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	-	31
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	6	6
	<b>45.150</b>	<b>45.308</b>
<i>Трошкови зарада, нак. зарада и остали лични расходи</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	15.767	22.488
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	796	2.142
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	82.644	82.020
	<b>99.207</b>	<b>106.650</b>
<i>Трошкови закупа, одржавања и провизија</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	38.626	37.285
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	35.166	28.739
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	2.553	2.108
	<b>76.345</b>	<b>68.132</b>
<i>Трошкови закуп аутомобила - Дунав ауто д.о.о.</i>		
Трош.ПДВ лизинг возила	42.424	39.121
Трош.амортизације - закуп аутомобила	158.425	147.039
Камата по финансијском лизингу	8.226	7.972
	<b>209.075</b>	<b>194.132</b>
<i>Финансијски расходи</i>		
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	2	7
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	14.193	41.325
	<b>14.195</b>	<b>41.332</b>
<i>Остали расходи</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	1.793	190
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	6	-
	<b>1.799</b>	<b>190</b>
<i>Расходи по основу обезвређења потраживања и пласмана</i>		
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	-	1.612
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	73.707	6.781
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	1.221	1.366
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	1.753	501
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	26.042	23.174
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	28	30
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	50	11.148
	<b>102.801</b>	<b>44.612</b>
<b>Укупно расходи</b>	<b>5.206.759</b>	<b>4.376.115</b>
<b>РАСХОДИ - НЕТО</b>	<b>(1.928.350)</b>	<b>(1.480.702)</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
<b>Актива:</b>		
<i>Учешћа у капиталу (Напомена 25.1.):</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	195.515	125.515
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	668.786	668.786
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	229.470	229.470
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	973.739	973.739
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	445.230	445.230
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	93.215	93.215
	<b>2.605.955</b>	<b>2.535.955</b>
<i>Потраживања по основу премије осигурања:</i>		
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	104	76
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	8	532
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	254	219
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд		-
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	83.578	2.262
	<b>83.944</b>	<b>3.089</b>
<i>Потраживања по основу учешћа у накнади штета:</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	222.344	708.100
	<b>222.344</b>	<b>708.100</b>
<i>Остала потраживања</i>		
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	2.711	1.498
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	-	3.797
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	454	5.011
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	238.647	196.481
	<b>241.812</b>	<b>206.787</b>
<i>Пот. из специфичних послова. заједничког посл. и ост. потраж.</i> <i>(Напомена 31):</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	86	19.743
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	-	-
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	106	140
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	-	-
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	3	3
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	4.473	3.982
	<b>4.668</b>	<b>23.868</b>
<i>Преносна премија</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	835.909	902.596
	<b>835.909</b>	<b>902.596</b>
<i>Резервисане штете</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	2.253.214	1.161.933
	<b>2.253.214</b>	<b>1.161.933</b>
<i>Исправка вредности учешћа у капиталу (Напомена 25.1.):</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	(195.515)	(125.515)
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	(126.163)	(126.163)
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	(34.626)	(34.626)
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	(286.794)	(286.794)
	<b>(643.098)</b>	<b>(573.098)</b>
<i>Исправка потраживања по основу премије осигурања:</i>		
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	(104)	(51)
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	(8)	(532)
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	(83.578)	(472)
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	(254)	(6)
	<b>(83.944)</b>	<b>(1.061)</b>
<i>Исправка вредности специфичних потраживања (Напомена 27):</i>		
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	(86)	(19.743)
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	-	-
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	(106)	(140)
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	-	-
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	(3)	(3)
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	(4.473)	(3.982)
	<b>(4.668)</b>	<b>(23.868)</b>
<i>Исправка вредности осталих потраживања:</i>		
„Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука	(1.005)	-
	<b>(1.005)</b>	<b>-</b>
<b>Укупно актива</b>	<b>5.515.131</b>	<b>4.944.301</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава	
	31. децембра 2023.	31. децембра 2022.
<b>Пасива:</b>		
<i>Обавезе за премију реосигурања (Напомена 36)</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	1.254.553	1.150.179
	<b>1.254.553</b>	<b>1.150.179</b>
<i>Обавезе за провизију и остале обавезе из послова реосигурања</i>		
„Дунав Ре“ а.д.о., Београд	5.615	5.199
	<b>5.615</b>	<b>5.199</b>
<i>Обавезе према добављачима (Напомена 36)</i>		
„Дунав“ друштво за управљање добр. пензијским фондом а.д., Београд	6.943	6.883
„Дунав Турист“ д.о.о., Златибор	-	73
„Дунав ауто логистика“ д.о.о., Београд	221	206
„Dunav stockbroker“ а.д., Београд	1.717	1.689
„Дунав ауто“ д.о.о., Београд	5.678	37.014
	<b>14.559</b>	<b>45.865</b>
<b>Укупно пасива</b>	<b>1.274.727</b>	<b>1.201.243</b>
<b>Актива нето</b>	<b>4.240.404</b>	<b>3.743.058</b>

Најзначајније трансакције и салда са државом и друштвима у државном власништву:

<b>На дан 31. децембра</b>	<u>У хиљадама динара</u>	
	<b>2023.</b>	<b>2022.</b>
Потраживања (премија) - бруто	1.972.870	2.082.052
Остала потраживања	573.465	605.202
Обавезе	42.516	44.869
<b>Година која се завршила дана 31. децембра</b>	<b>2023.</b>	<b>2022.</b>
Фактурисана премија	3.630.357	3.182.090
Остали приходи	143	2.273
Расходи накнада штета и уговорених износа	1.485.233	1.485.099
Расходи за бонусе и попусте	476.626	444.000
Трошкови материјала, енергије	147.364	129.168

По основу приказаних трансакција са друштвима у државном власништву Компанија је имала потраживања и обавезе, односно приходе и расходе који настају као резултат редовних пословних процеса.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)**

На дан 31. децембра	У хиљадама динара	
	2023.	2022.
<i>Потраживања по основу премије (брutto):</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	1.230.425	1.815.284
Банка Поштанска штедионица а.д.	700.115	229.301
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	42.330	37.467
	<b>1.972.870</b>	<b>2.082.052</b>
<i>Краткорочни депозити код банака:</i>		
Банка Поштанска штедионица а.д.	1.300.000	817.434
	<b>1.300.000</b>	<b>817.434</b>
<i>Готовински еквиваленти и готовина:</i>		
Банка Поштанска штедионица а.д.	741.881	734.584
	<b>741.881</b>	<b>734.584</b>
<i>Обавезе</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	98	113
Банка Поштанска штедионица а.д.	280	4.869
	<b>378</b>	<b>4.982</b>
Година која се завршила дана 31. децембра	У хиљадама динара	
	2023.	2022.
<i>Приходи од премије</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	1.695.808	1.670.172
Банка Поштанска штедионица а.д.	1.672.936	1.288.746
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	261.613	223.172
	<b>3.630.357</b>	<b>3.182.090</b>
<i>Остали приходи</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	55	22
Банка Поштанска штедионица а.д.	88	2.251
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	-	-
	<b>143</b>	<b>2.273</b>
<i>Расходи накнада штета и уговорених износа</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	392.056	499.249
Банка Поштанска штедионица а.д.	1.092.071	985.025
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	1.106	825
	<b>1.485.233</b>	<b>1.485.099</b>
<i>Расходи за бонусе и попусте</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	305.941	311.217
Банка Поштанска штедионица а.д.	109.461	81.610
Контрола летења Србије и Црне Горе СМАТСА д.о.о.	61.224	47.173
	<b>476.626</b>	<b>440.000</b>
<i>Трошкови материјала, енергије</i>		
Јавно предузеће Електропривреда Србије	147.364	129.168
	<b>147.364</b>	<b>129.168</b>

Републички органи, органи аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе као и јавна предузећа (јавни и секторски наручиоци у смислу Закона о јавним набавкама) имају обавезу да услуге осигурања прибављају у поступку јавних набавки објављивањем позива и конкурсне документације на Порталу јавних набавки.

Поступак, садржина конкурсне документације као и други услови за учешће привредних субјеката у поступку одређени су Законом о јавним набавкама. Поступак је јаван и транспарентан и по објављеном позиву своју понуду могу поднети сва правна лица која задовољавају услове прописане конкурсном документацијом. Компанија учествује у поступцима јавних набавки услуге осигурања као понуђач, где нуди своје услуге са другим учесницима на тржишту.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**45. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА (наставак)***Накнаде кључном руководећем особљу*

<u>У хиљадама динара</u>	За годину која се завршава 31. децембра	
	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
Трошкови зарада - Извршни одбор	38.663	34.615
Накнада - Надзорни одбор	7.122	8.190
<b>Укупно</b>	<b>45.785</b>	<b>42.805</b>

**46. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ**

На основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији („Службени гласник РС“ бр. 101/05, 54/07, 36/10 и 44/18) Државна ревизорска институција је извршила ревизију Правилности пословања Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (Стари град) који се односи на зараде, накнаде зарада, накнада трошкова и друга примања запослених за 2022. годину, и о томе 05. септембра 2023. доставила Извештај о ревизији број: 400-50/2023-06/13.

Извештајем је Државна ревизорска институција дала 5 препорука, од којих је једна првог приоритета и четири неправилности другог приоритета. Препорука првог приоритета, коју је могуће спровести у року од 90 дана од дана доставе Извештаја, односила се на начин достављања решење о остваривању права по основу јубиларне награде, са образложењем и поуком о правном леку сходно члану 193 Закона о раду. Компанија је препоруку првог приоритета испунила у току трајања контроле о чему је у остављеном року обавештена Државна ревизорска институција. Препоруке другог приоритета, које је могуће спровести у року од годину дана од дана доставе Извештаја, (јасније прецизирање утврђивање временаведеног у радно односу за потреба обрачуна минулог рада, коришћење два радна дана плаћеног одсуства; накнаде за чланове Комисије за превентиву и сагласност Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава) имплементирани су током последњег квартала 2023. године. Извештајем нису дате препоруке трећег приоритета. На дан 31.12.2023. године Компанија је имплементирала све препоруке које су биле утврђене наведеним извештајем.

Народна банка Србије је 22.12.2023. године доставила Решење о изрицању мера надзора број 12146 на основу непосредне контроле пословања извршене у периоду од 1. јануара 2018. године до дана контроле, односно 06. марта 2019. године. Контролом је обухваћено пословање Компаније у делу трошкова спровођења осигурања, канала дистрибуције и повезаних правних лица. О извршеној контроли је претходно сачињен Записник о контроли пословања бр. ПОВ XXI13/1/23 од 23. фебруара 2023. године. На констатације изнете у Записнику, Компанија је, у остављеном року, НБС доставила примедбе којим није оспорено Записником утврђено чињенично стање и о чему је начињена Службена белешка бр. ПОВ. XXI -13/923 од 21. априла 2023. године.

У складу са налозима и роковима наведеним у Решењу о изрицању мера надзора, Компанија је предузела неопходне активности и о томе у Решењем остављеном року, обавестила Народну банку Србије.

Осим наведеног није било других непосредних / посредних контрола током 2023. године.

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА****47.1. Носиоци система управљања ризицима**

Стратегија управљања ризицима Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме је дефинисано управљање ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Компанији. Надзорни одбор Компаније доноси Стратегију управљања ризицима као део пословне стратегије, односно саставни део пословног плана Компаније.

Надлежност и одговорности Надзорног одбора и Извршног одбора уређене су Законом о осигурању, подзаконским актима Народне банке Србије и Статутом Компаније.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.1. Носиоци система управљања ризицима (наставак)**

За спровођење система интерних контрола и система управљања ризицима одговорни су сви запослени у Компанији, који су дужни да се, при обављању својих послова придржавају Стратегије управљања ризицима правила и процедура којима се уређује спровођење система интерних контрола и управљање ризицима у Компанији.

Надлежности и одговорности запослених у Компанији као и руководиоца организационих јединица одређени су Стратегијом управљања ризицима, Правилником о организацији и систематизацији послова у Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. и Правилником о систему интерних контрола у Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о.

**47.2. Врсте ризика који су предмет праћења и управљања**

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остале ризике осигурања (професионалне и техничке) који су у складу са природом, обимом и сложености пословања Компаније.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, остале тржишне ризике у складу са природом, обимом и сложености пословања Компаније.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза друге уговорне стране** посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, остале ризике.

У оквиру **ризика ликвидности** обухвата се већи број појединачних ризика и то: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (ALM-Asset Liability Management), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава друштва као и њихових прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине друштва по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остале ризике.

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављења запослених у друштву (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања друштва, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и др. незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних контрола, процедура и поступака, остали ризици.

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера и изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик од прања новца и финансирања тероризма ризик неусклађених пословних аката и ризик у вези примене прописа и непримењивања прописаних процедура.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.2. Врсте ризика који су предмет праћења и управљања (наставак)**

**Други значајни ризици** обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Компаније, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Компаније услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Компаније, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Компанији, ризици по основу послова које је Компанија поверила трећим лицима, остали ризици који се процене као значајни.

Према степену утицаја на пословање Компаније, ризици се класификују у четири категорије:

- Низак,
- Средњи,
- Висок и
- Екстреман ризик.

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере у Компанији, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Компанија, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (ORSA – Own Risk and Solvency assessment) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности, Компанија идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно.

Извештај о сопственој процени ризика и солвентности Компаније са квантитативним и квалитативним резултатима процене, закључцима и описом примењених метода и претпоставки, саставни је део Извештаја о пословању.

Документован извештај о сопственој процени ризика и солвентности надлежна организациона јединица за управљање ризицима подноси члановима управе Компаније.

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“****Структура премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања**

Структура премије по врстама осигурања - диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

<b>У хиљадама динара</b>		<b>01. јануар - 31. децембар 2023.</b>	<b>01. јануар - 31. децембар 2022.</b>
(1)	Осигурање од последица незгоде	975.007	912.381
(3)	Осигурање моторних возила - каско	4.494.120	3.784.022
(7)	Осигурање робе у превозу	440.178	501.607
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	14.179.356	11.821.544
(8 и 9)	Осигурање имовине	10.139.422	9.722.227
	Остало	5.804.890	4.571.600
	<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>36.032.973</b>	<b>31.313.381</b>
(20 и 22)	Животно осигурање	4.243.268	3.925.177
	<b>Укупна премија</b>	<b>40.276.241</b>	<b>35.238.558</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)****Обелодањивање података у вези са структуром ликвидираних штета**

Структура ликвидираних штета по носиоцима ризика дата је у табели у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>01. јануар - 31. децембар 2023.</u>			<u>01. јануар - 31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Ликвидиране штете у самопридржају	2.881.962	13.192.159	16.074.121	2.908.683	11.694.665	14.603.348
Удео реосигурања и саосигурања у ликвидираним штетама	50.654	2.813.623	2.864.277	18.117	2.305.854	2.323.971
<b>Укупно ликвидиране штете</b>	<b>2.932.616</b>	<b>16.005.782</b>	<b>18.938.398</b>	<b>2.926.800</b>	<b>14.000.519</b>	<b>16.927.319</b>

Структура ликвидираних штета по врстама осигурања-диверсификованост портфолија осигурања приказана је у табели у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>01. јануар - 31. децембар 2023.</u>	<u>01. јануар - 31. децембар 2022.</u>
(1) Осигурање од последица незгоде	424.038	447.815
(3) Осигурање моторних возила - каско	3.051.994	2.483.413
(7) Осигурање робе у превозу	89.572	48.243
(10) Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	5.412.812	4.723.850
(8 и 9) Осигурање имовине	5.387.895	4.850.275
Остало	1.639.471	1.446.923
<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>16.005.782</b>	<b>14.000.519</b>
(20 и 22) <b>Животно осигурање</b>	<b>2.932.616</b>	<b>2.926.800</b>
<b>Укупно ликвидиране штете</b>	<b>18.938.398</b>	<b>16.927.319</b>

Компанија реосигурава део ризика које прибавља како би контролисала изложеност губицима и на тај начин смањила ризик концентрације. Компанија има комбинацију пропорционалних и непропорционалних уговора о реосигурању.

Самопридржај је један од основних чинилаца у опредељењу ризика који ће Компанија давати у покриће реосигурања, односно дела ризика који ће задржавати.

Ризик произилази из неадекватно одређеног нивоа самопридржаја, као и из ризика непримењивања подзаконских аката и интерних аката Компаније којима су дефинисане процедуре за реосигурање вишкова ризика односно изравнање ризика.

Компанија је спроводила одговорну и опрезну политику саосигурања и реосигурања вишкова ризика, у складу са Одлуком о критеријумима, начину утврђивања, табели максималног самопридржаја и укупном износу самопридржаја, као и Правилником о условима и начину саосигурања и реосигурања.

Структура укупно остварене (меродавне) премије према носиоцима ризика, приказана је у следећој табели:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>01. јануар - 31. децембар 2023.</u>			<u>01. јануар - 31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Остварена (меродавна) премија у самопридржају	3.936.905	26.974.860	30.911.765	3.710.289	24.443.404	28.153.693
Удео реосигурања и саосигурања	159.636	6.727.755	6.887.391	44.228	5.607.387	5.651.615
<b>Укупно остварена (меродавна) премија</b>	<b>4.096.541</b>	<b>33.702.615</b>	<b>37.799.156</b>	<b>3.754.517</b>	<b>30.050.791</b>	<b>33.805.308</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)****Структура техничких резерви**

Обрачун техничких резерви Компанија врши у складу са Законом о осигурању, подзаконским актима донетим на основу закона и интерним актима Компаније.

Техничке резерве у самопридржају на извештајни дан презентују се у табели у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>01. јануар - 31. децембар 2023.</u>			<u>01. јануар - 31. децембар 2022.</u>		
	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>	<u>Живот</u>	<u>Неживот</u>	<u>Укупно</u>
Техничке резерве	7.541.491	36.023.154	43.564.645	7.058.487	31.390.607	38.449.094
Техничке резерве које падају на терет саосиг. и реосиг.	(37.264)	(4.530.695)	(4.567.959)	(38.994)	(3.512.904)	(3.551.898)
<b>Укупно техничке резерве у самопридржају</b>	<b>7.504.227</b>	<b>31.492.459</b>	<b>38.996.686</b>	<b>7.019.493</b>	<b>27.877.703</b>	<b>34.897.196</b>

Структура техничких резерви приказана је у напмени 42., а структура техничких резерви које падају на терет саосигураваача, реосигураваача приказана је у напмени 32.

**Кретање преносне премије**

Кретање преносне премије приказано је у табели у наставку:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>31. децембар 2023.</u>			<u>31. децембар 2022.</u>		
	<u>Самопридржај</u>	<u>Реосигурање и дато саосигурање</u>	<u>Меродавна премија укупног портфеља</u>	<u>Самопридржај</u>	<u>Реосигурање и дато саосигурање</u>	<u>Меродавна премија укупног портфеља</u>
<b>Преносна премија - 01. јануар</b>	<b>13.359.392</b>	<b>2.040.395</b>	<b>15.399.787</b>	<b>12.129.243</b>	<b>1.837.294</b>	<b>13.966.537</b>
Бруто премија*	33.354.295	6.921.945	40.276.240	29.383.843	5.854.715	35.238.558
Меродавна премија	(30.911.765)	(6.887.391)	(37.799.156)	(28.153.694)	(5.651.613)	(33.805.307)
<b>Преносна премија - стање на дан</b>	<b>15.801.922</b>	<b>2.074.949</b>	<b>17.876.871</b>	<b>13.359.392</b>	<b>2.040.396</b>	<b>15.399.788</b>

**Кретања резервисаних штета**

Укупан износ резервисаних штета састоји се из резервисаних пријављених, а неликвидираних штета, резервисаних насталих непријављених штета и резервације за трошкове ликвидације и исплате штета.

Обрачун резервисаних штета врши се према релевантним актима регулаторног органа Народне банке Србије и интерним актима Компаније.

У наредним прегледима износи резервисаних штета садрже и резервацију за трошкове.

Структура резервисаних штета:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>За годину која се завршава</u>	
	<u>2023.</u>	<u>31. децембра 2022.</u>
Резервисане пријављене а нерешене штете (без трошкова)	8.120.275	6.637.578
Резерве за трошкове (пријављене а нерешене)	437.344	396.260
<b>Резервисане пријављене а нерешене штете (са трошковима)</b>	<b>8.557.619</b>	<b>6.677.204</b>
Резервисане непријављене штете (без трошкова)	9.739.316	8.809.504
Резерве за трошкове (настале непријављене)	596.172	578.485
<b>Резервисане непријављене штете (са трошковима)</b>	<b>10.335.488</b>	<b>9.387.989</b>
<b>Укупно резервисане штете (Напомена 40)</b>	<b>18.893.107</b>	<b>16.421.826</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

Кретање резервисаних пријављених штета, презентује се у наставку:

	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Учешће реосигурава Резервисане настале пријављене штете у самопридржају	и саосигурава у резервисаним штетама	Резервисане настале пријављене а нерешене штете укупног портфела	Учешће реосигурава Резервисане настале пријављене штете у самопридржају	и саосигурава у резервисаним штетама	Резервисане настале пријављене а нерешене штете укупног портфела
<b>У хиљадама динара</b>						
Почетно стање - 01. јануар	5.785.213	1.248.625	7.033.838	5.888.299	1.256.764	7.145.063
Промене резервисаних штета	545.304	978.477	1.523.781	(103.086)	(8.139)	(111.225)
<b>Крајње стање</b>	<b>6.330.517</b>	<b>2.227.102</b>	<b>8.557.619</b>	<b>5.785.213</b>	<b>1.248.625</b>	<b>7.033.838</b>

\* Напомена: Бруто је у значењу да је у питању резервација помножена коефицијентом трошкова.

\* Напомена: Укупан портфел = сопствени портфел + примљена саосигурања.

Стање просечног износа резервисаних штета без трошкова (редовне/спор/укупно), презентује се у табели у наставку:

<b>У хиљадама динара</b>	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Редовне	У спору	Укупно	Редовне	У спору	Укупно
Просечан износ резервис. штета	1.879	1.087	1.417	1.302	946	1.102

Стање резервисаних непријављених штета, презентује се у наставку:

<b>У хиљадама динара</b>	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Резервисане настале непријављене штете у самопридржају	Учешће реосигурава у резервисаним штетама	Резервисане настале непријављене штете	Резервисане настале непријављене штете у самопридржају	Учешће реосигурава у резервисаним штетама	Резервисане настале непријављене штете
Почетно стање - 01. јануар	9.134.195	253.794	9.387.989	7.554.196	291.483	7.845.679
Промене резервисаних штета	945.459	2.040	947.499	1.579.999	(37.689)	1.542.310
<b>Крајње стање</b>	<b>10.079.654</b>	<b>255.834</b>	<b>10.335.488</b>	<b>9.134.195</b>	<b>253.794</b>	<b>9.387.989</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

Преглед укупних резервисаних штета даје се у наставку:

	31. децембар 2023.			31. децембар 2022.		
	Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама	Резервисане штете укупног портфеља	Резервисане штете укупног портфеља	Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама	Резервисане штете укупног портфеља	Резервисане штете укупног портфеља
<b>У хиљадама динара</b>						
Почетно стање - 01. јануар	14.919.408	1.502.419	16.421.827	13.442.495	1.548.247	14.990.742
Промене резервисаних штета	1.490.763	980.517	2.471.280	1.476.913	(45.828)	1.431.085
<b>Крајње стање</b>	<b>16.410.171</b>	<b>2.482.936</b>	<b>18.893.107</b>	<b>14.919.408</b>	<b>1.502.419</b>	<b>16.421.827</b>
Неживот	15.815.535	2.482.600	18.298.135	14.450.371	1.500.763	15.951.134
Живот	594.636	336	594.972	469.037	1.656	470.693

У извештајном периоду дошло је до повећања укупно резервисаних штета портфеља у односу на стање укупно резервисаних штета у претходном обрачунском периоду.

Учешће реосигураваача и саосигураваача у резервисаним штетама је повећано такође.

Напред наведена кретања резултирала су растом резервисаних штета у самопридржају.

**Обелодањивање података у вези са меродавном премијом, меродавним штетама у самопридржају и трошковима по врстама осигурања.**

У табелама у наставку презентују се упоредни подаци о меродавним премијама и меродавним штетама у самопридржају Компаније, као и преглед трошкова спровођења осигурања.

У хиљадама динара		01. јануар - 31. децембар 2023.			
Врста осигурања	Укупна премија	Меродавна премија у самопридржају	Меродавне штете у самопридржају	ТСО	Салдо реосигурања
(1) Осигурање од последича незгоде	975.007	867.837	387.448	309.587	28.478
(3) Осигурање моторних возила	4.494.120	4.006.788	3.463.132	1.567.866	98.662
(7) Осигурање робе у превозу	440.178	331.369	213.427	173.140	112.954
(10) Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	14.179.356	11.632.386	5.928.854	2.992.930	829.442
(8 и 9) Осигурање имовине	10.139.422	6.456.017	3.805.323	2.216.490	1.509.387
Остало	5.804.890	3.680.463	1.746.440	1.516.679	1.371.163
<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>36.032.973</b>	<b>26.974.860</b>	<b>15.544.624</b>	<b>8.776.692</b>	<b>3.950.086</b>
(20 и 22) <b>Животно осигурање</b>	<b>4.243.268</b>	<b>3.936.906</b>	<b>3.078.297</b>	<b>821.173</b>	<b>107.582</b>
<b>Укупно</b>	<b>40.276.241</b>	<b>30.911.766</b>	<b>18.622.921</b>	<b>9.597.865</b>	<b>4.057.668</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>		<u>01. јануар - 31. децембар 2022.</u>				
<u>Врста осигурања</u>		<u>Укупна премија</u>	<u>Меродавна премија у самопридржају</u>	<u>Меродавне штете у самопридржају</u>	<u>ТСО</u>	<u>Салдо реосигурања</u>
(1)	Осигурање од последица незгоде	912.381	839.818	580.834	328.869	24.628
(3)	Осигурање моторних возила	3.784.022	3.296.958	2.840.133	1.407.400	88.720
(7)	Осигурање робе у превозу	501.607	358.566	42.764	187.020	150.079
(10)	Осигурање од одговорности због употребе моторних возила	11.821.544	10.390.629	5.266.654	3.312.295	778.530
(8 и 9)	Осигурање имовине	9.722.227	6.520.389	4.088.489	2.274.627	1.378.376
	Остало	4.571.600	3.037.043	1.191.971	1.556.074	1.069.515
	<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>31.313.381</b>	<b>24.443.403</b>	<b>14.010.845</b>	<b>9.066.285</b>	<b>3.489.848</b>
(20 и 22)	Животно осигурање	3.925.177	3.710.289	3.022.762	800.669	40.897
	<b>Укупно</b>	<b>35.238.558</b>	<b>28.153.692</b>	<b>17.033.607</b>	<b>9.866.954</b>	<b>3.530.745</b>

**Обелодањивање података у вези са меродавним техничким резултатом (брutto)**

		<u>У хиљадама динара</u>	
		<u>Технички резултат (МШ:МП) у %</u>	
Врста осигурања		<u>31. децембар 2023.</u>	<u>31. децембар 2022.</u>
01	Осигурање од последица незгоде	63,97	94,89
02	Добровољно здравствено осигурање	82,88	79,41
03	Осигурање моторних возила - каско	117,90	117,70
04	Осигурање шинских возила	64,33	-21,99
05	Осигурање ваздухоплова	3,47	-121,30
06	Осигурање пловних објеката	75,96	5,09
07	Осигурање робе у превозу	70,89	9,26
08	Осигурање имовине од пожара и др. опасн.	64,96	74,09
09	Остала осигурање имовине	105,31	89,37
10	Осиг. од одгов. због употр. мотор. возила	62,73	61,82
11	Осиг. од одгов. због употр. ваздухоплова	-0,29	1,52
12	Осиг. од одгов. због употр. плов. објеката	11,30	2,72
13	Осигурање од опште одговорности	26,18	38,47
14	Осигурање кредита	26,26	26,92
15	Осигурање јемства	22,35	41,06
16	Осигурање финансијских губитака	131,15	12,38
17	Осигурање трошкова правне заштите	0,00	0,00
18	Осигурање помоћи на путовању	38,28	39,39
19	Друге врсте неживотних осигурања	0,00	0,00
	<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>76,07</b>	<b>72,00</b>
20	Осигурање живота	97,63	103,82
21	Рентно осигурање	0,00	0,00
22	Допунско осигурање уз осигурање живота	58,30	55,78
23	Добровољно пензијско осигурање	0,00	0,00
24	Друге врсте животних осигурања	0,00	0,00
	<b>Укупно животно осигурање</b>	<b>95,63</b>	<b>101,36</b>
	<b>Укупно</b>	<b>78,30</b>	<b>75,44</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

*Обелодањивање података у вези са меродавним техничким резултатом у самопридржају*

Врста осигурања	У хиљадама динара	
	Технички резултат (МШ:МП) у %	
	31. децембар 2023.	31. децембар 2022.
01 Осигурање од последица незгоде	62,13	96,88
02 Добровољно здравствено осигурање	83,07	79,25
03 Осигурање моторних возила - каско	120,78	120,67
04 Осигурање шинских возила	74,78	-40,76
05 Осигурање ваздухоплова	11,45	65,00
06 Осигурање пловних објеката	51,90	5,19
07 Осигурање робе у превозу	89,58	16,97
08 Осигурање имовине од пожара и др. опасн.	73,78	65,02
09 Остала осигурање имовине	84,83	95,97
10 Осиг. од одгов. због употр. мотор. возила	63,32	62,57
11 Осиг. од одгов. због употр. ваздухоплова	-1,40	7,07
12 Осиг. од одгов. због употр. плов. објеката	9,79	-26,75
13 Осигурање од опште одговорности	37,14	49,68
14 Осигурање кредита	-8,42	45,51
15 Осигурање јемства	51,66	49,07
16 Осигурање финансијских губитака	246,16	25,70
17 Осигурање трошкова правне заштите	0,00	0,00
18 Осигурање помоћи на путовању	38,28	39,39
19 Друге врсте неживотних осигурања	0,00	0,00
<b>Укупно неживотно осигурање</b>	<b>76,29</b>	<b>76,30</b>
20 Осигурање живота	100,51	104,62
21 Рентно осигурање	0,00	0,00
22 Допунско осигурање уз осигурање живота	58,30	55,78
23 Добровољно пензијско осигурање	0,00	0,00
24 Друге врсте животних осигурања	0,00	0,00
<b>Укупно животно осигурање</b>	<b>98,27</b>	<b>102,08</b>
<b>Укупно</b>	<b>79,22</b>	<b>79,88</b>

Анализа осетљивости у случају промене процена

У наставку је приказана анализа осетљивости износа обавеза из осигурања признатих у појединачним финансијским извештајима на промене кључних претпоставки обрачуна. При томе, за износе обавеза по основу дугорочних уговора о осигурању са фиксним или гарантованим условима, промене у претпоставкама неће узроковати значајне промене у износу признатих обавеза, односно резервисања, осим уколико су од таквог значаја да узрокују подешавања преко теста адекватности обавеза.

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе признатих резервисања за штете:

<u>У хиљадама динара</u>	Обим промене	31. децембар 2023.
<i>Резервисања за рентне штете:</i>		
- смањење дисконта (повећање претпоставке о расту рентних исплата)	-1%	+297.139
- повећање дисконта (смањење претпоставке о расту рентних исплата)	+1%	(231.887)
- смањење стопе смртности за све године	-10%	+53.824
- повећање стопе смртности за све године	+10%	(47.712)

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе математичке резерве:

<u>У хиљадама динара</u>	Обим промене	31. децембар 2023.
<i>Математичка резерва:</i>		
- смањење дисконта	-0,5%	91.096
- повећање дисконта	+0,5%	(58.253)
- смањење стопе смртности за све године	-10%	484
- повећање стопе смртности за све године	+10%	314

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

Имајући у виду да подаци о историјском развоју штета представљају основну претпоставку у обрачуну насталих непријављених штета (ИБНР) у наставку су дати подаци о броју и износу решених и резервисаних штета по врстама осигурања и годинама настанка.

**Преглед износа штета пренетих из ранијег периода, према години настанка (у 000 РСД)**

У хиљадама динара	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање живота	3.301	1.320	2.087	600	8.617	676	5.446	-	12.890	910	25.195	-	57.536	3.506
Рентно осигурање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допунско осигурање уз осигурање живота	3.452	845	991	-	1.553	243	565	495	750	270	2.632	-	9.943	1.853
<b>Укупно живот</b>	<b>6.753</b>	<b>2.165</b>	<b>3.078</b>	<b>600</b>	<b>10.170</b>	<b>919</b>	<b>6.011</b>	<b>495</b>	<b>13.640</b>	<b>1.180</b>	<b>27.827</b>	<b>-</b>	<b>67.479</b>	<b>5.359</b>

У 000 РСД	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	10.130	-	4.695	-	5.783	879	25.521	1.152	13.357	1.428	10.205	3.459	69.691
Добровољно здравствено осигурање	-	-	-	-	-	100	5	630	317	-	5.171	-	5.493	730
Осигурање моторних возила	-	13.616	-	12.773	-	4.214	-	4.858	9.335	7.545	43.065	1.365	52.400	44.371
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	885	-	885	-
Осигурање ваздухоплова	55.076	-	551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	55.627	-
Осигурање пловних објеката	-	5.200	-	-	-	-	-	-	-	-	2.324	-	2.324	5.200
Осигурање робе у превозу	-	325.000	1.100	-	117.000	40.000	-	-	-	360	3.800	-	121.900	365.360
Осигурање од пожара и др. опасности	-	183.080	-	14.940	500	3.740	58.659	7.910	155.068	20.490	600.189	-	814.416	230.160
Остала осигурања имовине	-	25.585	-	8.355	-	3.950	117.885	5.920	154.887	17.281	148.702	450	421.474	61.541
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	998.060	969.587	34.042	236.612	125.206	356.185	49.304	265.193	169.957	231.954	361.127	133.974	1.737.696	2.193.505
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	551	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање од опште одговорности	4.773	110.343	4.156	24.288	3.326	24.102	1.325	14.611	1.368	29.964	30.241	22.321	45.189	225.629
Осигурање кредита	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање јемства	-	-	93.678	-	-	-	1.376	-	18	-	-	-	95.072	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	4.000	-	-	1.500	-	1.500	4.000
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	2.000	-	600	-	800	-	75	3.092	-	3.092	3.475
<b>Укупно неживот</b>	<b>1.058.460</b>	<b>1.642.541</b>	<b>133.527</b>	<b>303.663</b>	<b>246.032</b>	<b>438.674</b>	<b>229.433</b>	<b>329.443</b>	<b>492.102</b>	<b>321.026</b>	<b>1.201.524</b>	<b>168.315</b>	<b>3.361.078</b>	<b>3.203.662</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

*Преглед броја штета пренетих из ранијег периода, према години настанка (у комадима)*

<u>У комадима</u>	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање живота	32	3	17	1	35	3	33	-	57	4	109	-	283	11
Рентно осигурање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допунско осигурање уз осигурање живота	116	2	33	-	31	1	16	2	28	2	48	-	272	7
<b>Укупно живот</b>	<b>148</b>	<b>5</b>	<b>50</b>	<b>1</b>	<b>66</b>	<b>4</b>	<b>49</b>	<b>2</b>	<b>85</b>	<b>6</b>	<b>157</b>	<b>-</b>	<b>555</b>	<b>18</b>
<u>У комадима</u>	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	31	-	20	-	22	3	32	10	54	31	37	44	196
Добровољно здравствено осигурање	-	-	-	-	-	1	1	3	6	-	320	-	327	4
Осигурање моторних возила	-	11	-	12	-	9	-	12	6	17	246	5	252	66
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	-
Осигурање ваздухоплова	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Осигурање пловних објеката	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Осигурање робе у превозу	-	1	1	-	1	1	-	-	-	1	3	-	5	3
Осигурање од пожара и др. опасности	-	10	-	4	1	3	1	5	13	5	28	-	43	27
Остала осигурања имовине	-	10	-	10	-	5	1	10	19	12	106	1	126	48
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	281	774	20	332	27	453	22	444	76	510	469	318	895	2.831
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање од опште одговорности	5	65	24	21	18	39	8	31	8	19	148	15	211	190
Осигурање кредита	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање јемства	-	-	1	-	-	-	145	-	2	-	-	-	148	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	1	-	3	-	1	-	2	17	-	17	7
<b>Укупно неживот</b>	<b>288</b>	<b>903</b>	<b>47</b>	<b>400</b>	<b>47</b>	<b>536</b>	<b>181</b>	<b>539</b>	<b>140</b>	<b>620</b>	<b>1.375</b>	<b>376</b>	<b>2.078</b>	<b>3.374</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

*Преглед решених штета у току 2023. године по врсти осигурања и према години настанка (у 000 РСД)*

У хиљадама динара	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	1.901	177	987	83	1.027	5.320	3.702	13.253	4.365	137.361	9.617	238.011	8.232	394.205	29.831
Добровољно здравствено осигурање	2	-	-	-	-	-	2.924	337	10.983	-	159.063	-	735.185	-	908.157	337
Осигурање моторних возила	-	2.993	42	-	2.193	837	31.160	359	74.744	2.599	612.771	3.097	2.314.402	6.797	3.035.312	16.682
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	2.594	-	5.281	-	6.360	-	468	-	14.703	-
Осигурање ваздухоплова	-	-	-	-	558	-	-	-	20.441	-	-	-	-	-	20.999	-
Осигурање пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-	5.887	-	33.356	-	39.343	-
Осигурање робе у превозу	1.696	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70.901	-	16.975	-	89.572	-
Осигурање од пожара и др. опасности	-	2.316	-	-	293	295	94.304	1.462	32.335	14.878	489.112	458	953.834	1.562	1.569.878	20.971
Остала осигурања имовине	22	858	-	2.477	178	-	2.432	512	282.622	445	333.733	144	3.170.838	2.787	3.789.825	7.223
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	96.450	218.429	14.020	57.744	63.214	59.429	55.676	64.892	232.657	54.829	1.091.751	148.854	3.147.479	107.388	4.701.247	711.565
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.437	-	4.437	-
Осигурање од опште одговорности	15.568	15.408	6.160	6.156	8.384	4.220	6.305	783	21.368	1.989	78.471	1.767	135.180	1.635	271.436	31.958
Осигурање кредита	-	-	228	-	35	-	592	-	2.645	-	28.905	-	5.932	-	38.337	-
Осигурање јемства	-	-	-	-	555	-	10.415	-	333	-	149	-	1.083	-	12.535	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	-	77	-	76.034	17.334	23.456	-	99.567	17.334
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	-	-	83	387	-	5.503	-	62.794	-	111.560	-	180.244	83
<b>Укупно неживот</b>	<b>113.738</b>	<b>241.905</b>	<b>20.627</b>	<b>67.364</b>	<b>75.493</b>	<b>65.891</b>	<b>212.109</b>	<b>72.047</b>	<b>702.342</b>	<b>79.105</b>	<b>3.153.292</b>	<b>181.271</b>	<b>10.892.196</b>	<b>128.401</b>	<b>15.169.797</b>	<b>835.984</b>
Осигурање живота	366	-	457	-	2.562	280	11.109	-	31.408	445	342.042	-	2.456.380	150	2.844.324	875
Рентно осигурање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допунско осигурање уз осигурање живота	20	-	69	-	311	-	638	198	3570	197	30491	248	51480	193	86.579	836
<b>Укупно живот</b>	<b>386</b>	<b>-</b>	<b>526</b>	<b>-</b>	<b>2.873</b>	<b>280</b>	<b>11.747</b>	<b>198</b>	<b>34.978</b>	<b>642</b>	<b>372.533</b>	<b>248</b>	<b>2.507.860</b>	<b>343</b>	<b>2.930.903</b>	<b>1.711</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>114.124</b>	<b>241.905</b>	<b>21.153</b>	<b>67.364</b>	<b>78.366</b>	<b>66.171</b>	<b>223.856</b>	<b>72.245</b>	<b>737.320</b>	<b>79.747</b>	<b>3.525.825</b>	<b>181.519</b>	<b>13.400.056</b>	<b>128.744</b>	<b>18.100.700</b>	<b>837.695</b>

Напомена: дати подаци представљају решене штете без одбијених.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

*Преглед решених штета у току 2023. године по врсти осигурања и према години настанка (по броју)*

Број	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	9	4	8	3	8	52	13	179	26	2.644	58	6.565	44	9.447	166
Добровољно здравствено осигурање	2	-	1	-	4	-	89	1	336	-	18.975	-	103.014	-	122.421	1
Осигурање моторних возила	-	1	1	1	30	2	536	2	862	9	4.637	8	20.594	8	26.660	31
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	42	-	37	-	39	-	7	-	125	-
Осигурање ваздухоплова	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-
Осигурање пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-	15	-	22	-
Осигурање робе у превозу	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	-	95	-	140	-
Осигурање од пожара и др. опасности	-	3	-	-	1	1	1	2	9	3	348	2	5.055	-	5.414	11
Остала осигурања имовине	2	2	-	4	4	-	12	1	87	2	3.496	-	20.418	1	24.019	10
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	81	203	36	106	84	146	198	169	574	218	4.425	477	18.145	312	23.543	1.631
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-
Осигурање од опште одговорности	30	10	34	5	29	13	60	5	207	5	917	12	2.696	6	3.973	56
Осигурање кредита	-	-	6	-	3	-	21	-	219	-	1.202	-	221	-	1.672	-
Осигурање јемства	-	-	-	-	1	-	954	-	16	-	51	-	28	-	1.050	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	7	-	43	-	51	-
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	-	-	-	4	-	110	-	1.903	-	6.545	-	8.562	-
<b>Укупно неживот</b>	<b>116</b>	<b>228</b>	<b>82</b>	<b>124</b>	<b>160</b>	<b>170</b>	<b>1.969</b>	<b>193</b>	<b>2.639</b>	<b>263</b>	<b>38.694</b>	<b>557</b>	<b>183.443</b>	<b>371</b>	<b>227.103</b>	<b>1.906</b>
Осигурање живота	6	-	8	-	54	1	70	-	181	2	1.980	-	19.388	3	21.687	6
Рентно осигурање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допунско осигурање уз осигурање живота	2	-	1	-	7	-	34	-	80	2	850	6	1.536	1	2.510	9
<b>Укупно живот</b>	<b>8</b>	<b>-</b>	<b>9</b>	<b>-</b>	<b>61</b>	<b>1</b>	<b>104</b>	<b>-</b>	<b>261</b>	<b>4</b>	<b>2.830</b>	<b>6</b>	<b>20.924</b>	<b>4</b>	<b>24.197</b>	<b>15</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>124</b>	<b>228</b>	<b>91</b>	<b>124</b>	<b>221</b>	<b>171</b>	<b>2.073</b>	<b>193</b>	<b>2.900</b>	<b>267</b>	<b>41.524</b>	<b>563</b>	<b>204.367</b>	<b>375</b>	<b>251.300</b>	<b>1.921</b>

Напомена: дати подаци представљају решене штете без одбијених.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

*Преглед резервисаних пријављених штета према години настанка на дан 31. децембар 2023. године (у 000 РСД)*

У хиљадама динара	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	8.757	-	3.501	-	4.939	212	24.576	42	12.560	100	14.096	820	5.606	1.174	74.035
Добровољно здравствено осигурање	-	-	-	-	-	100	-	330	-	-	218	660	4.611	-	4.829	1.090
Осигурање моторних возила	-	10.216	-	10.242	-	3.569	-	2.789	43	2.862	1.978	5.892	81.427	5.233	83.448	40.803
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19.374	-	19.374	-
Осигурање ваздухоплова	52.934	-	529	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000	-	58.463	-
Осигурање пловних објеката	-	5.200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.000	-	2.000	5.200
Осигурање робе у превозу	-	325.000	-	-	117.000	40.000	-	-	-	118.000	-	-	2.425	-	119.425	483.000
Осигурање од пожара и др. опасности	-	181.900	-	15.863	-	3.500	-	7.850	42.000	44.450	65.003	49.578	470.604	11.390	577.607	314.531
Остала осигурања имовине	-	23.610	-	8.223	-	4.150	117.885	6.170	16.889	34.802	30.403	18.375	1.183.402	8.020	1.348.579	103.350
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	1.141.510	841.897	35.966	179.973	66.043	369.225	40.185	274.850	174.125	259.486	247.613	276.653	332.084	110.349	2.037.523	2.312.433
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	529	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	529	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000	-	1.000	-
Осигурање од опште одговорности	8.958	80.511	947	15.354	3.232	19.681	1.769	19.843	585	29.120	10.633	37.203	14.530	5.150	40.654	206.862
Осигурање кредита	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање јемства	-	-	93.678	-	-	-	251	-	-	-	-	-	-	-	93.929	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	4.000	-	-	-	78.000	8.750	365	8.750	82.365
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	2.000	-	200	-	800	-	100	-	-	759	150	759	3.250
<b>Укупно неживот</b>	<b>1.281.684</b>	<b>1.560.603</b>	<b>134.848</b>	<b>249.417</b>	<b>196.511</b>	<b>473.059</b>	<b>167.433</b>	<b>362.364</b>	<b>247.245</b>	<b>529.279</b>	<b>376.269</b>	<b>507.012</b>	<b>2.219.156</b>	<b>155.065</b>	<b>4.398.043</b>	<b>3.626.919</b>
Осигурање живота	2.096	1.320	2.087	-	7.226	701	4.756	-	10.143	820	13.598	-	36.892	-	76.798	2.841
Рентно осигурање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Допунско осигурање уз осигурање живота	1.441	845	965	-	1.552	256	709	1.035	683	350	1.661	-	5.771	406	12.782	2.892
<b>Укупно живот</b>	<b>3.628</b>	<b>2.221</b>	<b>3.130</b>	<b>-</b>	<b>8.996</b>	<b>981</b>	<b>5.599</b>	<b>1.065</b>	<b>11.090</b>	<b>1.200</b>	<b>15.633</b>	<b>-</b>	<b>43.713</b>	<b>418</b>	<b>89.580</b>	<b>5.733</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>1.285.312</b>	<b>1.562.824</b>	<b>137.978</b>	<b>249.417</b>	<b>205.507</b>	<b>474.040</b>	<b>173.032</b>	<b>363.429</b>	<b>258.335</b>	<b>530.479</b>	<b>391.902</b>	<b>507.012</b>	<b>2.262.869</b>	<b>155.483</b>	<b>4.487.623</b>	<b>3.632.652</b>



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.3. Обелодањивање података у складу са захтевима МСФИ 4 „Уговори о осигурању“ (наставак)**

*Преглед резервисаних пријављених штета према години настанка на дан 31. децембар 2023. године (број)*

У командама	Пре 2018.		2018.		2019.		2020.		2021.		2022.		2023.		Укупно	
	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору	Редовне	У спору
Осигурање од последица незгоде	-	22	-	11	-	17	2	23	2	45	3	47	25	26	32	191
Добровољно здравствено осигурање	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	7	2	396	-	403	5
Осигурање моторних возила	-	10	-	9	-	7	-	9	2	8	8	14	226	16	236	73
Осигурање шинских возила	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	-	7	-
Осигурање ваздухоплова	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-
Осигурање пловних објеката	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	1
Осигурање робе у превозу	-	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	-	4	-	5	3
Осигурање од пожара и др. опасности	-	8	-	4	-	2	-	3	2	8	3	6	58	6	63	37
Остала осигурања имовине	-	8	-	6	-	5	1	8	3	16	7	9	45	9	56	61
Осигурање од одг. због употребе моторних возила	266	574	20	232	15	328	19	386	16	460	46	503	420	270	802	2.753
Осигурање од одг. због употребе ваздухоплова	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Осигурање од одг. због употребе пловних објеката	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
Осигурање од опште одговорности	6	48	5	15	13	28	9	33	2	21	18	30	164	16	217	191
Осигурање кредита	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање јемства	-	-	1	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	-	15	-
Осигурање финансијских губитака	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	3	1	3	3
Осигурање трошкова правне заштите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Осигурање помоћи на путовању	-	-	-	1	-	1	-	1	-	2	-	-	8	1	8	6
<b>Укупно неживот</b>	<b>274</b>	<b>672</b>	<b>27</b>	<b>278</b>	<b>29</b>	<b>390</b>	<b>45</b>	<b>466</b>	<b>27</b>	<b>561</b>	<b>92</b>	<b>612</b>	<b>1.361</b>	<b>345</b>	<b>1.855</b>	<b>3.324</b>
Осигурање живота	12	3	17	-	31	2	28	-	51	3	43	-	138	-	320	8
Допунско осигурање уз осигурање живота	29	2	32	-	31	1	19	3	22	2	30	-	50	3	213	11
<b>Укупно живот</b>	<b>41</b>	<b>5</b>	<b>49</b>	<b>-</b>	<b>62</b>	<b>3</b>	<b>47</b>	<b>3</b>	<b>73</b>	<b>5</b>	<b>73</b>	<b>-</b>	<b>188</b>	<b>3</b>	<b>533</b>	<b>19</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>315</b>	<b>677</b>	<b>76</b>	<b>278</b>	<b>91</b>	<b>393</b>	<b>92</b>	<b>469</b>	<b>100</b>	<b>566</b>	<b>165</b>	<b>612</b>	<b>1.549</b>	<b>348</b>	<b>2.388</b>	<b>3.343</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“****Категорије финансијских инструмената**

<b>У хиљадама динара</b>	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2022.</b>
<b>Финансијска средства</b>		
Дугорочни финансијски пласмани (Напомена 25)	2.051.568	2.048.960
<i>Учешћа у капиталу</i>	2.012.925	2.012.973
<i>Остали дугорочни финансијски пласмани</i>	38.643	35.987
Потраживања (Напомена 27)	8.938.873	8.135.511
Финансијски пласмани (Напомена 28)	35.007.155	30.649.971
Готовина и готовински еквиваленти	2.611.636	1.527.771
Активна временска разграничења (Напомена 31)		
(Потраживања за нефактурисан приход)	35.044	90.229
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара (Напомена 32)	4.567.959	3.551.898
<i>Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	2.074.949	2.040.395
<i>Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	2.482.936	1.502.418
<i>Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	10.074	9.085
	<b>53.212.235</b>	<b>46.004.340</b>
<b>Финансијске обавезе</b>		
Дугорочна резервисања (Напомена 34)	6.280.921	6.075.180
<i>Математичка резерва</i>	5.824.741	5.721.439
<i>Резерве за изравнање ризика</i>	134.766	124.373
<i>Резерве за бонусе и попусте</i>	321.414	229.368
Остале дугорочне обавезе (Напомена 36.3)	369.608	118.689
Краткорочне финансијске обавезе (Напомена 36.3)	201.066	147.779
Обавезе по основу штета (Напомена 36.2)	52.977	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.247.821	3.863.445
Резерве за преносне премије (Напомена 37)	17.876.871	15.399.788
Резерве за неистекле ризике (Напомена 38)	513.746	552.300
Друга пасивна временска разграничења (Напомена 39)		
(Унапред обрачунати трошкови)	261.929	251.751
Резервисане штете (Напомена 40)	18.893.107	16.421.826
	<b>48.698.046</b>	<b>42.926.556</b>

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик;
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента и
- ризик ликвидности.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)**

Друштво сматра да по основу техничких резерви које падају на терет реосигураваача није изложено значајном кредитном, тржишном и ризику ликвидности. Техничке резерве које падају на терет реосигураваача се у потпуности односе на Дунав РЕ а.д.о. Београд који има АМ Бест финансијски рејтинг Б+/добар и дугорочан кредитни рејтинг БББ-/добар са позитивним изгледима.

**47.4.1 Кредитни ризик**

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- финансијски пласмани и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Компаније кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника. Ово је, пре свега, последица изражене неликвидности у привреди, као и присутне праксе да осигураници обавезе по основу премије осигурања не третирају као приоритетне и сврставају их иза обавеза по основу пореза, зарада и обавеза према банкама и добављачима.

У процесу управљања кредитним ризиком, Компанија управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вредности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

<b>Финансијска имовина</b>	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2022.</b>
Остали дугорочни финансијски пласмани	38.643	35.987
Потраживања	8.938.873	8.135.511
Краткорочни финансијски пласмани	35.007.155	30.649.971
Готовина и готовински еквиваленти	2.611.636	1.527.771
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	4.567.959	3.551.898
<i>Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>2.074.949</i>	<i>2.040.395</i>
<i>Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>2.482.936</i>	<i>1.502.418</i>
<i>Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>10.074</i>	<i>9.085</i>
<b>Укупно</b>	<b>51.164.266</b>	<b>43.901.138</b>

Модел за вредновање финансијских средстава према МСФИ 9 је модел очекиваних кредитних губитака. Модел подразумева да није нужно да се губитак догоди да би дошло до признавања губитка по основу умањења вредности. Очекивани кредитни губици се заснивају на пондерисаној процени вероватноће кредитних губитака – тј. садашња вредност готовинских мањкова-дефицита током очекиваног трајања финансијског инструмента.

Финансијска средства која не показују значајно повећање кредитног ризика од почетног признавања сврставају се у категорију Нивоа 1, што подразумева обрачун 12-месечног очекиваног кредитног губитка.

## НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

### 31. децембар 2023. године

#### 47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

Стејџинг критеријуми који указују да је потребан обрачун очекиваних кредитних губитака за имовину која се сврстава у нивоу 2 чине следећи индикатори:

- Кашњење преко 30 дана, где у пракси Друштво услед недовољног праћења дана кашњења до данас, сва потенцијална кашњења посматра као критеријум за значајно повећање кредитног ризика;
- Пад екстерног кредитног рејтинга који се користи за потребе обрачуна исправке вредности; као и,
- Други квалитативни критеријуми који могу указивати на повећање ризика (сазнање Друштва да би клијент могао упасти у проблеме и сл.).

У складу са МСФИ 9 за обрачун исправке вредности коришћен је приступа који подразумева да се за дато потраживање обрачунава животни очекивани кредитни губитак. У случајевима када се ради о финансијским инструментима код којих је дошло до повећаног степена кредитног ризика који је условио захтевани обрачун током целог века трајања инструмента, користи се кумулативна вероватноћу дешавања неизмирења обавеза (PD) за одговарајућу рочност из извештаја објављених од стране рејтинг агенција.

За потребе идентификације индикатора обезвређења, односно критеријума да је потребно обрачун очекиваних кредитних губитака за имовину која се сврстава у ниво 3, у складу са захтевима МСФИ 9, Друштво примењује:

- Кашњење преко 90 дана;
- Статус дефолт-а одражен или кроз екстерни рејтинг или кроз друге информације на основу којих се може закључити да та компанија не може да измирује обавезе.

Обрачун исправке вредности за ниво 3 изложености врши се на начин да се примењује само LGD параметар имајући у виду да је PD једнак 1. Алтернативно, врши се дисконтовање очекиваних новчаних токова ефективном каматном стопом датог инструмента.

Током 2023. године није било трансфера између нивоа обезвређења по наведеним врстама финансијске имовине, сва средства друштва су сврстана у Ниво 1.

Приступ на коме се заснива обрачун очекиваних кредитних губитака, односно исправки вредности у складу са МСФИ 9, темељи се на следећем приступу:

**ECL (очекивани кредитни губитак, "expected credit loss") = Вероватноћа дешавања неизмирења обавезе (PD) x Висина губитка у случају неизвршења (LGD) x Изложеност у случају догађаја неизмирења (EAD).**

За потребе појединачне процене, Друштво се ослања на податак о неизмирењу обавеза (PD) из екстерних извора, односно податак објављен од стране реномираних рејтинг агенција. Друштво разликује ситуације у којој је друга уговорена страна правно лице - банка или држава (односно државни органи и државна предузећа).

У случају банака, примењује се стопа неизмирења, објављена од стране једне од реномираних агенција (Standard&Poors, Moody's, Fitch, итд.). У случају када је дужник држава (или државни орган, или предузеће), користи се такође одговарајући податак објављен од стране прихваћених екстерних рејтинг агенција (Standard&Poors, Moody's, Fitch, итд.) с тим што се разликују стопе неизмирења у зависности од тога да ли је потраживање у локалној или страној валути.

У остала потраживања Друштва спадају сва она потраживања која се не могу сврстати ни у једну од напред наведених категорија. У зависности од суштине конкретних осталих потраживања, као и од тога на кога се иста односе, за исправку вредности се користе следећи приступи:

- Уколико је потраживање специфицирано од једне стране за обрачун очекиваних кредитних губитака се користе подаци о стопи неизмирења обавеза објављени од напред наведених реномираних рејтинг агенција.
- Уколико се одређена потраживања односе на више груписаних појединачних износа, као најбоља апроксимација се за обрачун очекиваних кредитних губитака користе просечне стопе исправке вредности на банкарском тржишту.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.1 Кредитни ризик (наставак)**

Други параметар у калкулацији, LGD (loss given default), који подразумева висину губитка у случају неизмирења обавезе, користи се Базелски LGD у износу од 45% као најбоља тржишна пракса у недостатку интерно обрачунатог.

Следећа табела приказује развој резервисања по основу кредитног ризика од почетног до крајњег стања 2023. године:

<u>У хиљадама динара</u>	<u>Утицај примене МСФИ 9</u>
<b>Ефекат прве примене МСФИ 9 на почетно стање</b>	<b>64.619</b>
Повећање исправки вредности и резервисања у току године-нове набавке	32.090
Укидања исправки вредности и резервисања у току године - доспећа	(18.837)
Повећање исправки вредности и резервисања у току године	7.697
<b>Стање на дан 31. децембар 2023. године</b>	<b>85.568</b>

Следећа табела даје информације о кредитном квалитету финансијске имовине:

		<u>У хиљадама динара</u>		
		<b>31. децембар 2023.</b>		
<b>Назив позиције из скраћеног биланса</b>		<b>БББ</b>	<b>ББ и ниже</b>	<b>Укупно</b>
<b>Дугорочни финансијски пласмани</b>	Инвестиције које се вреднују по амортизованој вредности	-	38.873	38.873
<b>Финансијски пласмани</b>	Дужничке хартије од вредности		28.684.849	28.684.849
<b>Финансијски пласмани</b>	Краткорочни депозити код банака	1.757.599	4.004.028	5.761.627
<b>Готовински еквиваленти и готовина</b>	Готовински еквиваленти и готовина	1.520.909	1.090.727	2.611.636
<b>Укупно</b>		<b>3.278.508</b>	<b>33.818.477</b>	<b>37.096.985</b>

За финансијска средства за која није одређен рејтинг од стране агенција за кредитни рејтинг, рејтинг је интерно одређен.

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

		<u>У хиљадама динара</u>		
		<b>31. децембар 2023.</b>		
<b>Старосна структура потраживања</b>		<b>Бруто износ</b>	<b>Исправка вредности</b>	<b>Нето износ</b>
Недоспело		7.401.650	365.776	7.035.874
Кашњење од 0-90 дана		1.542.129	211.296	1.330.833
Кашњење од 91-180 дана		626.720	421.556	205.164
Кашњење од 181-270 дана		199.453	101.409	98.044
Кашњење преко 271 дана		6.107.126	5.838.167	268.958
<b>Укупно</b>		<b>15.877.078</b>	<b>6.938.205</b>	<b>8.938.873</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.1 Кредитни ризик (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>	31. децембар 2022.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
<b>Старосна структура потраживања</b>			
Недоспело	6.797.260	394.569	6.402.691
Кашњење од 0-90 дана	1.434.111	223.506	1.210.605
Кашњење од 91-180 дана	651.935	465.787	186.148
Кашњење од 181-270 дана	201.568	110.261	91.307
Кашњење преко 271 дана	6.733.579	6.488.819	244.760
<b>Укупно</b>	<b>15.818.453</b>	<b>7.682.942</b>	<b>8.135.511</b>

**47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности****Девизни ризик**

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Компаније услед промене вредности девизних курса. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексирание страном валутом.

Компанија управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

Изложеност Компаније девизном ризику на дан обрачуна, дата је у наредној табели:

**Девизни ризик 31.12.2023.**

<u>У хиљадама динара</u>	USD	EUR	Остале валуте	RSD	Укупно
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	35.873	-	2.770	38.643
Потраживања	423	27.438	140	8.910.872	8.938.873
Краткорочни финансијски пласмани	47.640	2.816.301	-	32.143.214	35.007.155
Готовински еквиваленти и готовина	29.332	136.956	51.744	2.393.604	2.611.636
Активна временска разграничења (потраживања за нефактурисан приход)	-	-	-	35.044	35.044
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	4.567.959	4.567.959
Резерве за преносну премију које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	2.074.949	2.074.949
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	2.482.936	2.482.936
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	10.074	10.074
<b>Укупно</b>	<b>77.395</b>	<b>3.016.568</b>	<b>51.884</b>	<b>48.053.463</b>	<b>51.199.310</b>
Дугорочна резервисања	14.023	1.272.319	84.674	4.909.905	6.280.921
Математичка резерва	14.023	1.272.319	84.674	4.453.725	5.824.741
Резерве за изравнање ризика	-	-	-	134.766	134.766
Резерве за бонусе и попусте	-	-	-	321.414	321.414
Остале дугорочне обавезе	-	-	-	369.608	369.608
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	-	201.066	201.066
Обавезе по основу штета	-	-	-	52.977	52.977
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	45	5.665	-	4.242.111	4.247.821
Резерве за преносне премије	-	-	-	17.876.871	17.876.871
Резерве за неистекле ризике	-	-	-	513.746	513.746
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	-	-	-	261.929	261.929
Резервисане штете	-	-	-	18.893.107	18.893.107
<b>Укупно</b>	<b>14.068</b>	<b>1.277.984</b>	<b>84.674</b>	<b>47.321.320</b>	<b>48.698.046</b>
<b>Нето девизна позиција на дан 31.12.2023.</b>	<b>63.327</b>	<b>1.738.584</b>	<b>(32.790)</b>	<b>732.143</b>	<b>2.501.264</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)**

Изложеност Компаније девизном ризику на одговарајући дан у претходном обрачунском периоду, дата је у наредној табели:

**Девизни ризик 31.12.2022.**

<b>У хиљадама динара</b>	<b>USD</b>	<b>EUR</b>	<b>Остале валуте</b>	<b>RSD</b>	<b>Укупно</b>
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	35.987	-	-	35.987
Потраживања	-	22.852	142	8.112.517	8.135.511
Краткорочни финансијски пласмани	-	2.546.359	-	28.103.612	30.649.971
Готовински еквиваленти и готовина	56.397	341.158	53.134	1.077.082	1.527.771
Активна временска разграничења (потраживања за нефактурисан приход)	-	-	-	90.229	90.229
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	3.551.898	3.551.898
Резерве за преносну премију које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	2.040.395	2.040.395
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	1.502.418	1.502.418
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	-	9.085	9.085
<b>Укупно</b>	<b>56.397</b>	<b>2.946.356</b>	<b>53.276</b>	<b>40.935.338</b>	<b>43.991.367</b>
Дугорочна резервисања	13.513	1.249.582	83.620	4.728.465	6.075.180
Математичка резерва	13.513	1.249.582	83.620	4.374.724	5.721.439
Резерве за изравнање ризика	-	-	-	124.373	124.373
Резерве за бонусе и попусте	-	-	-	229.368	229.368
Дугорочне обавезе	-	-	-	118.689	118.689
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	-	147.779	147.779
Обавезе по основу штета	-	-	-	95.798	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	-	-	-	3.863.445	3.863.445
Резерве за преносну премију	-	-	-	15.399.788	15.399.788
Резерве за неистекле ризике	-	-	-	552.300	552.300
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	-	-	-	251.751	251.751
Резервисане штете	641	1.478.414	17.668	14.925.103	16.421.826
<b>Укупно</b>	<b>14.154</b>	<b>2.727.996</b>	<b>101.288</b>	<b>40.083.118</b>	<b>42.926.556</b>
<b>Нето девизна позиција на дан 31.12.2022.</b>	<b>42.243</b>	<b>218.360</b>	<b>(48.012)</b>	<b>852.220</b>	<b>1.064.811</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)**

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима које су деноминовани у страниј валути.

У случају промене девизног курса за  $\pm 25\%$  ефекат на биланс успеха неживотних осигурања, износио би  $\pm 12.692$  хиљада динара, односно  $\pm 35.309$  хиљада динара на биланс успеха животних осигурања.

**Каматни ризик**

У процесу идентификовања каматног ризика Компанија прати трансакције којима се врши депоновање и улагање краткорочних компанијских извора, пре свега техничких резерви у дугорочне облике имовине, као и дугорочних извора у краткорочне облике имовине, константно имајући у фокусу хоризонталну и вертикалну усклађеност активе и пасиве.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије.

Извршни одбор НБС је у току 2023. године повећавао укупно шест пута референтну каматну стопу и то у прва три квартала, па је на крају трећег квартала достигла ниво од 6,50%, док у четвртном кварталу није било промена референтне каматне стопе, па је тако на крају 2023. године остала на нивоу од 6,50% (5,00% на крају 2022. године).

Изложеност каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Компанија пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентованим у наредној табели:

<b>Финансијска имовина</b>	<b>Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)</b>	
Дугорочни финансијски пласмани	5,85%	државне ХОВ остало
Потраживања	У висини прописане затезне камате	
	3,90% - 6,90%	орочени депозити
Краткорочни финансијски пласмани	2,00% - 7,00%	државне ХОВ, остало
<b>Финансијске обавезе</b>		
Дугорочне обавезе	-	
Краткорочне обавезе	-	

Компанија прати промене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са променама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик.

Компанија је у периоду који је предмет обелодањивања орочавала динарска средства код банака на краatak рок, у циљу праћења кретања на тржишту каматних стопа и евентуалних учешћа на аукцијама државних хартија од вредности.

У случају промене каматних стопа за  $\pm 1$  п.п. код неживотних осигурања, ефекат на биланс успеха и на ревалоризационе резерве укупно би износио  $\pm 536.951$  хиљада динара, а код животних осигурања  $\pm 271.169$  хиљада динара.

**Ризик промене цене финансијског инструмента**

Ризик промене цене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цена власничких и дужничких хартија од вредности који утиче на промену њихове фер вредности.

Индекс најликвиднијих акција BELEX15 на дан 28.12. посматране године износио је 875,66 индексних поена и за 7,94% је виши у односу на исти дан претходне године када је износио 811,27 индексних поена. Општи индекс акција BELEXline на дан 28.12. текуће године износио је 1.914,04 индексних поена и забележио је раст у односу на исти дан претходне године од 11,06%, када је износио 1.723,50 индексних поена.



**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)**

Највећи део финансијских средстава Компаније односи се на државне хартије од вредности и у нешто мањем проценту на акције правних лица које су подложне ризику промене цена. Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на дан обрачуна дата је у следећем прегледу:

<b>У хиљадама динара</b>	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2022.</b>
<b>Финансијска средства</b>		
<i>Некаматносна</i>		
Остали дугорочни финансијски пласмани	2.770	-
Потраживања	8.938.873	8.135.511
Краткорочни финансијски пласмани	560.679	422.564
Готовина и готовински еквиваленти	767.273	473.410
Активна временска разграничења (потраживања за нефактурисан приход)	35.044	90.229
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	4.567.959	3.551.898
<i>Резерве за преносну премију које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>2.074.949</i>	<i>2.040.395</i>
<i>Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>2.482.936</i>	<i>1.502.418</i>
<i>Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	<i>10.074</i>	<i>9.085</i>
	<b>14.872.598</b>	<b>12.673.612</b>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Остали дугорочни финансијски пласмани	35.873	35.987
Краткорочни финансијски пласмани	34.446.476	30.227.407
Готовина и готовински еквиваленти	27.781	17.099
	<b>34.510.130</b>	<b>30.280.493</b>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти	1.816.582	1.037.262
	<b>1.816.582</b>	<b>1.037.262</b>
	<b>51.199.310</b>	<b>43.991.367</b>
<i>Каматни гел</i>		
<i>фиксна камата</i>	5.640.333	3.425.415
<i>варијабилна камата</i>	8.490	3.668
<b>Финансијске обавезе</b>		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочна резервисања	6.280.921	6.075.180
Математичка резерва	5.824.741	5.721.439
Резерве за изравнање ризика	134.766	124.373
Резерве за бонусе и попусте	321.414	229.368
Остале дугорочне обавезе	369.608	118.689
Краткорочне финансијске обавезе	201.066	147.779
Обавезе по основу штета	52.977	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.247.821	3.863.445
Резерве за преносну премију	17.876.871	15.399.788
Резерве за неистекле ризике	513.746	552.300
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	261.929	251.751
Резервисане штете	18.893.107	16.421.826
	<b>48.698.046</b>	<b>42.926.556</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)****Ризик ликвидности**

Компанија управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза. Одржавање ликвидности Компаније у посматраном периоду није дошло ни у једном тренутку у питање.

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на *недисконтованим токовима готовине* насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће Компанија бити у могућности да наплати потраживања.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)**

**47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)**

<u>У хиљадама динара</u>	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	31. децембар 2023.	
						Без рочности	Укупно
<b>Доспећа финансијских средстава</b>							
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	-	38.643	-	38.643
Потраживања	7.366.707	1.303.208	228.928	40.030	-	-	8.938.873
Краткорочни финансијски пласмани	4.820.271	2.224.866	419.770	20.406.030	7.136.218	-	35.007.155
Готовински еквиваленти и готовина	2.611.636	-	-	-	-	-	2.611.636
Активна временска разграничења (потраживања за нефактурисан приход)	-	-	35.044	-	-	-	35.044
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	4.567.959	-	-	-	4.567.959
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	2.074.949	-	-	-	2.074.949
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	2.482.936	-	-	-	2.482.936
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	10.074	-	-	-	10.074
<b>Укупно</b>	<b>14.798.614</b>	<b>3.528.074</b>	<b>5.251.701</b>	<b>40.030</b>	<b>20.446.060</b>	<b>-</b>	<b>51.199.310</b>
<b>Доспећа финансијских обавеза</b>							
Дугорочна резервисања	542.643	109	1.237.642	3.018.020	1.314.555	167.952	6.280.921
Математичка резерва	542.643	109	781.462	3.018.020	1.314.555	167.952	5.824.741
Резерве за изравнање ризика	-	-	134.766	-	-	-	134.766
Резерве за бонусе и попусте	-	-	321.414	-	-	-	321.414
Остале дугорочне обавезе	-	-	-	369.608	-	-	369.608
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	201.066	-	-	-	201.066
Обавезе по основу штета	14.552	4.062	27.408	6.955	-	-	52.977
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	3.646.351	266.466	233.711	101.293	-	-	4.247.821
Резерве за преносне премије	-	-	17.876.871	-	-	-	17.876.871
Резерве за неистекле ризике	-	-	513.746	-	-	-	513.746
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	21.825	149.300	90.804	-	-	-	261.929
Резервисане штете	-	-	18.893.107	-	-	-	18.893.107
<b>Укупно</b>	<b>4.225.371</b>	<b>419.937</b>	<b>39.074.355</b>	<b>3.495.876</b>	<b>1.314.555</b>	<b>167.952</b>	<b>48.698.046</b>
<b>Усклађеност средстава и обавеза на дан 31.12.2023.</b>	<b>10.573.243</b>	<b>3.108.137</b>	<b>(33.822.654)</b>	<b>16.950.184</b>	<b>5.860.306</b>	<b>(167.952)</b>	<b>2.501.264</b>

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****47.4.2 Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)****Доспећа финансијских средстава**

<u>У хиљадама динара</u>	31. децембар 2022.					
	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рочности Укупно
Остали дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	35.987	-	35.987
Потраживања	6.186.954	1.096.342	766.865	85.350	-	8.135.511
Краткорочни финансијски пласмани	6.807.007	2.043.906	21.799.058	-	-	30.649.971
Готовински еквиваленти и готовина	1.527.771	-	-	-	-	1.527.771
Активна временска разграничења (потраживања за нефактурисан приход)	-	-	90.229	-	-	90.229
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	-	-	3.551.898	-	-	3.551.898
<i>Резерве за преносну премију које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	-	-	2.040.395	-	-	2.040.395
<i>Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	-	-	1.502.418	-	-	1.502.418
<i>Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара</i>	-	-	9.085	-	-	9.085
<b>Укупно</b>	<b>14.521.732</b>	<b>3.140.248</b>	<b>26.208.050</b>	<b>121.337</b>	<b>-</b>	<b>43.991.367</b>

**Доспећа финансијских обавеза**

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Преко 5 година	Без рочности Укупно
Дугорочна резервисања	502.689	101	1.077.666	2.650.696	1.651.594	6.075.180
<i>Математичка резерва</i>	502.689	101	723.925	2.650.696	1.651.594	5.721.439
<i>Резерве за изравнање ризика</i>	-	-	124.373	-	-	124.373
<i>Резерве за бонусе и попусте</i>	-	-	229.368	-	-	229.368
Остале дугорочне обавезе	-	-	-	118.689	-	118.689
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	147.779	-	-	147.779
Обавезе по основу штета	26.315	7.345	49.562	12.576	-	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	3.289.115	242.354	212.563	119.413	-	3.863.445
Резерве за преносну премију	-	-	15.399.788	-	-	15.399.788
Резерве за неистекле ризике	-	-	552.300	-	-	552.300
Друга пасивна временска разграничења (унапред обрачунати трошкови)	17.860	146.895	86.996	-	-	251.751
Резервисане штете	-	-	16.421.826	-	-	16.421.826
<b>Укупно</b>	<b>3.835.979</b>	<b>396.695</b>	<b>33.948.480</b>	<b>2.901.374</b>	<b>1.651.594</b>	<b>42.926.556</b>

**Усклађеност средстава  
и обавеза на дан 31.12.2022.**

<b>10.685.753</b>	<b>2.743.553</b>	<b>(7.740.430)</b>	<b>(2.780.037)</b>	<b>(1.651.594)</b>	<b>(192.434)</b>	<b>1.064.811</b>
-------------------	------------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------	------------------

На дан обрачуна, најликвиднија имовина Компаније, чија је рочност доспећа до месец дана, износи 14.232.735 хиљада динара, док истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 4.225.371 хиљада динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Компаније.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)****47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****Фер вредност финансијских инструмената**

<u>У хиљадама динара</u>	<b>31. децембар 2023.</b>		<b>31. децембар 2022.</b>	
	<u>Књиговодствена вредност</u>	<u>Фер вредност</u>	<u>Књиговодствена вредност</u>	<u>Фер вредност</u>
<b>Финансијска средства</b>				
Дугорочни финансијски пласмани	38.643	35.933	35.987	35.987
Потраживања	8.938.873	8.938.873	8.135.511	8.135.511
Краткорочни фин. пласмани	35.007.155	35.007.155	30.649.971	30.649.971
Готовина и еквиваленти	2.611.636	2.611.636	1.527.771	1.527.771
Остала потраживања	35.044	35.044	90.229	90.229
	<b>46.631.351</b>	<b>46.628.641</b>	<b>40.439.469</b>	<b>40.439.469</b>
<b>Финансијске обавезе</b>				
Остале дугорочне обавезе	369.608	369.608	118.689	118.689
Краткорочне финансијске обавезе	201.066	201.066	147.779	147.779
Обавезе по основу штета	52.977	52.977	95.798	95.798
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	4.247.821	4.247.821	3.863.445	3.863.445
Остале обавезе	251.751	251.751	251.751	251.751
	<b>5.123.223</b>	<b>5.123.223</b>	<b>4.477.462</b>	<b>4.477.462</b>

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произилази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произилази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене).
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произилази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

<u>У хиљадама динара</u>	<b>31. децембар 2023.</b>			
	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
<b>Финансијска средства</b>				
Краткорочни фин. пласмани	4.677.116	24.008.057	-	29.009.131
	<b>4.677.116</b>	<b>24.008.057</b>	<b>-</b>	<b>29.009.131</b>
<u>У хиљадама динара</u>	<b>31. децембар 2022.</b>			
	<u>Ниво 1</u>	<u>Ниво 2</u>	<u>Ниво 3</u>	<u>Укупно</u>
<b>Финансијска средства</b>				
Краткорочни фин. пласмани	3.273.886	21.776.442	-	25.050.328
	<b>3.273.886</b>	<b>21.776.442</b>	<b>-</b>	<b>25.050.328</b>

Друштво нема финансијске обавезе које се вреднују по фер вредности.

Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**

---

**47. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**

**47.4. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)**

**47.4.3 Ефекти ширења глобалне економске и политичке кризе на пословање Друштва**

И поред негативних глобалних кретања у 2023. години изазваних ратним збивањима и економском кризом, Друштво је реализовало постављене пословне планове и забележило је позитиван резултат, односно, ове отежавајуће околности нису се негативно одразили на обим пословања друштва, нити на показатеље профитабилности, продуктивности, ликвидности и др. Ипак, инфлаторни притисак на трошкове пословања, као и тренд раста штета који се наставља, нарочито у неживотном осигурању и негативан утицај климатских промена као потенцијални узрочник екстремних штета, указују на то да се управљању ризицима мора приступати са појачаном пажњом.

У 2023. години, остварен је позитиван резултат и у неживотним и у животним осигурањима, као и његов раст од 52,3%, односно 43,9%, респективно. Ово је праћено и растом фактурисане премије од 15,1% код неживотних осигурања, односно, 8,10% код животних осигурања. Ликвидиране штете неживота повећале су се у односу на прошлу годину за 13,90%, а животних осигурања за 1,41%.

**48. СУДСКИ СПОРОВИ**

На дан 31. децембра 2023. године Друштво је тужена страна у 48 судских спорова ван области осигурања. Укупна вредност спорова који се воде против Друштва по овим основама је 15.272. хиљада динара. Укупан износ резервисања по основу спорова ван осигурања је 26.245. хиљада динара.

На дан 31. децембра 2023. године Компанија има 3.249 судска предмета из области накнаде штета, где је тужена странка у поступку.

Укупан износ резервације је 3.624.601 хиљада динара.

У делу судске наплате дугујуће премије осигурања и регреса број предмета на 31. децембар 2023. године је 16.281, који обухватају парничне, извршне, стечајне и ликвидационе поступке. Вредност спорова за премију износи 2.459.078 хиљада динара и представља максимално могући позитиван ефекат, док је стварна могућност наплате по основу наведених спорова значајно нижа. Вредност спорова за регрес износи 2.576.170 хиљада динара и представља максимално могући позитиван ефекат, док је стварна могућност наплате по основу наведених спорова значајно нижа.

Друштво сматра, имајући у виду износ резервисаних средстава, да исходи спорова који су у току неће имати материјално значајне негативне ефекте на финансијско стање или резултат пословања Друштва.

**49. НЕУСАГЛАШЕНА ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ**

Компанија је у складу са чланом 22. Закона о рачуноводству ("Службени гласник РС", бр. 73/2019 и 44/2021) била дужна да изврши усаглашавање потраживања и обавеза пре састављања финансијских извештаја. Компанија је послала ИОС-е својим комитентима на дан 31. октобра 2023. године.

Неусаглашена потраживања износе 12.429 хиљада динара и односе се у највећој мери на потраживања по основу премије од 92 комитента у износу од 10.472 хиљада.

Руководство Компаније сматра да горе наведена неусаглашена потраживања немају материјално значајне ефекте на приложене појединачне финансијске извештаје.

Укупне обавезе на дан 31. октобра 2023. године су износиле 2.539.828 хиљаду динара. Компанија је до датума састављања приложених појединачних финансијских извештаја усагласила (или платила или потписала ИОС-е и Записнике) обавезе у износу од 2.537.257 хиљада динара, односно 99,90%. Није усаглашено 27 комитената у износу од 2.571 хиљада динара.

**НАПОМЕНЕ УЗ ПОЈЕДИНАЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ**  
**31. децембар 2023. године**
**50. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА**

Није било значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току против Друштва, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених појединачних финансијских извештаја.

**51. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ**

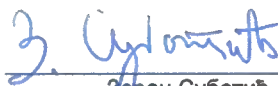
Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:


	<b>31. децембар 2023.</b>	<b>31. децембар 2022.</b>
EUR	117,1737	117,3224
USD	105,8671	110,1515
GBP	135,0550	132,7026
CHF	125,5343	119,2543

У Београду, 25. марта 2024. године



Ивана Соковић  
Председник Извршног одбора

  
Зоран Суботић  
Члан Извршног одбора

  
Андрија Павловић  
Директор финансијске функције,  
Лице одговорно за састављање  
финансијских извештаја

# **ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ КОМПАНИЈЕ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ**

2023. ГОДИНА



<b>1. ПРИВРЕДНА КРЕТАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И ОКРУЖЕЊУ .....</b>	<b>2</b>	<b>7. ОБАВЕЗНО ОСИГУРАЊЕ ВЛАСНИКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД</b>	
<b>2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О КОМПАНИЈИ .....</b>	<b>6</b>	<b>ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕНУ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА .....</b>	<b>23</b>
2.1. Врста послова осигурања .....	6	<b>8. ПОСЛОВИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА .....</b>	<b>25</b>
2.2. Организација пословања .....	7	<b>9. РИЗИЦИ ПОСЛОВАЊА .....</b>	<b>25</b>
2.3. Структура запослених .....	8	<b>10. ОЧЕКИВАНИ РАЗВОЈ ДРУШТВА У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ .....</b>	<b>27</b>
<b>3. РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ I-XII 2023. ГОДИНЕ .....</b>	<b>9</b>	<b>11. АКТИВНОСТИ ДРУШТВА НА ПОЉУ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА .....</b>	<b>27</b>
3.1. Биланс успеха у периоду I-XII 2023. године .....	9	<b>12. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА .....</b>	<b>28</b>
3.2. Приходи од премије .....	10	<b>13. НЕФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ .....</b>	<b>29</b>
3.3. Бруто премија .....	10	13.1. Однос према окружењу - заштита животне средине и друштва .....	29
3.3.1. Бруто премија по врстама осигурања .....	10	13.2. Однос према запосленима .....	30
3.4. Затворена премија .....	12	13.3. Однос према клијентима .....	32
3.4.1. Затворена премија по врстама осигурања .....	12	13.4. Однос према заједници .....	33
3.4.2. Структура наплаћене и затворене премије .....	12	13.5. Додатне информације .....	34
3.5. Расходи накнада штета и уговорених износа .....	13	<b>14. ИЗВЕШТАЈ О КОРПОРАТИВНОМ УПРАВЉАЊУ .....</b>	<b>35</b>
3.5.1. Ликвидиране штете осигурања и саосигурања по врстама осигурања .....	13	14.1. Права акционара .....	35
3.6. Трошкови пословања .....	14	14.2. Избор, састав и рад органа управљања, одбора, комисија и њихове	
3.6.1. Преглед трошкова пословања по врстама трошкова .....	15	надлежности .....	35
3.6.2. Преглед трошкова спровођења осигурања умањених за провизију од			
реосигурања и ретроцесија .....	15		
3.6.3. Преглед трошкова спровођења осигурања .....	16		
<b>4. БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2023. ГОДИНЕ .....</b>	<b>16</b>		
4.1. Структура aktive .....	16		
4.1.1. Преглед потраживања на дан 31. децембра 2023. године .....	17		
4.2. Структура пасиве .....	17		
4.2.1. Структура капитала .....	18		
4.2.2. Структура обавеза .....	19		
4.2.3. Структура техничких резерви .....	20		
<b>5. ИНВЕСТИРАЊЕ СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА У 2023. ГОДИНИ .....</b>	<b>21</b>		
5.1. Структура инвестиционе aktive .....	21		
5.2. Резултат из инвестиционе активности .....	22		
5.3. Покриће техничких резерви .....	22		
<b>6. ГАРАНТНА РЕЗЕРВА И АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА .....</b>	<b>23</b>		

# 1. ПРИВРЕДНА КРЕТАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ И ОКРУЖЕЊУ

## ПРИВРЕДНА АКТИВНОСТ У МЕЂУНАРОДНОМ ОКРУЖЕЊУ

Глобална економија и поред свих потешкоћа са којима се суочавала током 2023. године (отежани финансијски услови и велики раст камата, геополитичка неслагања, ратови и брзо напредовање генеративне вештачке интелигенције) није ушла у рецесију. Остварени резултати су бољи од очекиваних, док је инфлација успорила бржим темпом у већини региона.

Европска унија је у 2023. години постепено смањивала зависност од руске нафте и гаса, али је платила цену у виду економског успоравања и упорне инфлације коју је Европска централна банка покушавала да укроти рестриктивном монетарном политиком. И поред избегнуте рецесије у 2023. години, очекује се да ће европски економски раст ове године остати слаб.

Упркос наглом порасту каматних стопа, САД не само да су успешно избегле рецесију, већ су током 2023. године оствариле раст од 2,5% – значајно изнад очекивања.

Кина која је дуго година главни мотор светске економије је забележила једну од мање успешних година због слабијег раста домаће тражње и кризе у сектору некретнина, али Међународни монетарни фонд сматра да ће кинеска привреда у 2023. години забележити раст од 5,2 одсто. Индија ће према мишљењу ММФ-а ове године забележити изузетан економски раст од 6,7 одсто и наставити сличним темпом и у наредне две године.

- **Глобални раст**

Према најновијој пројекцији ММФ-а стопа раста светске економије у 2023. и години износила је 3,1%, што је за 0,1 п.п. више него што се очекивало у претходној пројекцији. Напредне економије ће успорити са 2,6% у 2022. на 1,6% у 2023. години, док ће привреде у развоју имати скроман раст од 4,1%. Евро зону очекује раст од 0,5% у 2023. години.

Светска банка очекује стопу глобалног раста од 2,6% у 2023. години и 2,4% у 2024. години.

- **Глобална инфлација**

Према процени ММФ-а светске потрошачке цене порасле су за 6,8% у 2023. години, док је раст цена у развијеним економијама износио 4,6% и у земљама у развоју 8,4%.

- **Каматне стопе водећих централних банака**

Имајући у виду да је инфлација на глобалном нивоу показала веће знаке отпорности од очекиваних, многе централне банке, пре свега развијених земаља, су током 2023. године, наставиле да повећавају референтне каматне стопе.

Америчке федералне резерве (ФЕД) подизале су своју базну каматну стопу у више наврата. Последње повећање каматне стопе у јулу 2023. године износило је 0,25 п.п., тако да су њихове главне камате сада у распону од 5,25 до 5,5%, што је највиши ниво у последње 22 године.

Европска централна банка је у 2023. години последњи пут повећала референтну каматну стопу за 0,25 п.п. и она тренутно износи 4,5%.

Очекује се да ће у наредном периоду централне банке започети са снижавањем каматних стопа.

## ПРИВРЕДНА АКТИВНОСТ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

- **БРУТО ДРУШТВЕНИ ПРОИЗВОД И ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА**

Према прелиминарној процени Републичког завода за статистику о економским кретањима у Републици Србији у 2023. години, реални раст бруто друштвеног производа (БДП) износио је 2,5% у односу на претходну годину. Раст БДП-а током 2023. године у односу на исти период 2022. године износио је:

- Први квартал 0,9%;
- Други квартал 1,6%;
- Трећи квартал 3,6% и

- Четврти квартал 3,8% (процена РЗС).

Индустријска производња у децембру 2023. године већа је за 1,7% у односу на децембар 2022. године, а у односу на просек 2022. године већа је за 8,1%. Индустијска производња у периоду јануар – децембар 2023. године у односу на исти период 2022. године већа је за 2,5%.

Посматрано по секторима, у децембру 2023. године, у односу на децембар 2022. године, забележена су следећа кретања: сектор Рударство – пад од 15,0% сектор Прерађивачка индустрија – раст од 2,6% и сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација – раст од 6,9%.

Одбор извршних директора Међународног монетарног фонда (ММФ-а) донео је 21. децембра одлуку о успешном завршетку другог разматрања резултата економског програма Републике Србије, који је подржан стендбај аранжманом у износу од око 2,4 милијарде евра (одобрен 19. децембра 2022. године у трајању од 24 месеца). Актуелни стендбај аранжман представља подршку за даље спровођење структурних реформи, са фокусом на сектор енергетике. Позитивна оцена Одбора извршних директора ММФ-а о оствареним резултатима омогућује повлачење средстава у износу од око 400 милиона евра (316,53 милиона специјалних права вучења). С обзиром на акумулирање знатног износа резерви, креирање фискалног простора и одрживо финансирање платног биланса, аранжман ће се у преосталом периоду третирати као аранжман из предострожности (тј. без намере да се средства користе осим у случају платнобилансних потреба земље).

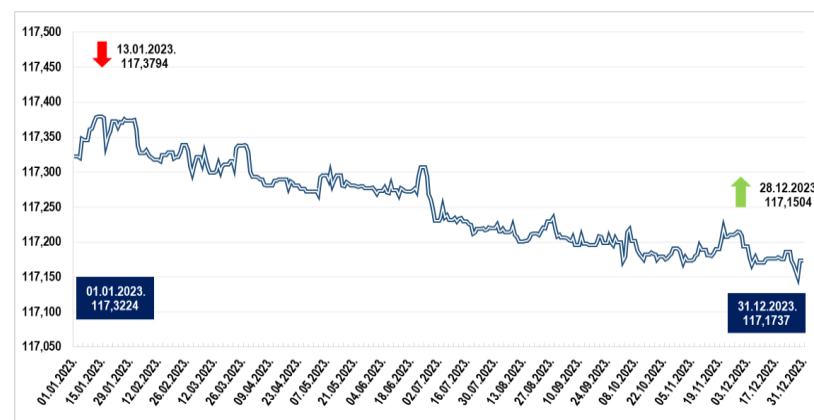
### • ДЕВИЗНИ КУРС

Курс динара према евр у је током 2023. године остао стабилан, упркос турбулентним догађајима у светској економији. На дан 31.12.2023. године средњи курс динара у односу на евро је износио 117,1737 РСД/ЕУР чиме је динар номинално апресирао према евр у за 0,13% у односу на крај 2022. године када је износио 117,3224 РСД/ЕУР.

Народна банка Србије је ради одржавања релативне стабилности девизног курса на међубанкарском девизном тржишту од почетка године купила нето 3,94 милијарде евра.

Бруто девизне резерве Народне банке Србије на крају децембра 2023. године износиле су 24,9 милијарди евра. Овим нивоом девизних резерви обезбеђује се покривеност новчане масе М1 од 166,4 одсто и 6,7 месеци увоза робе и услуга, што је више него двоструко изнад стандарда којим се утврђује адекватан ниво покривености увоза робе и услуга девизним резервама.

### Кретање курса динара у односу на евро у 2023. години



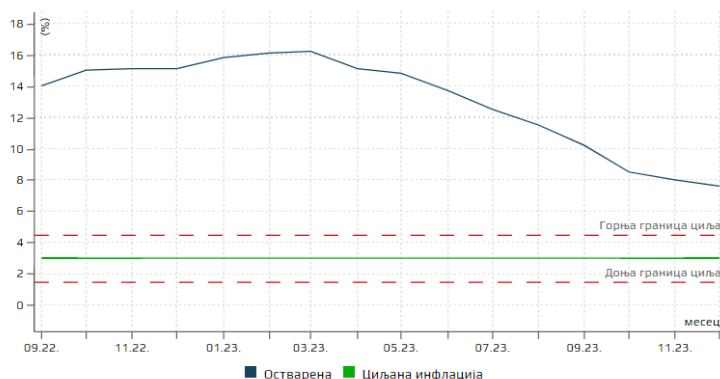
### • ИНФЛАЦИЈА

Током 2023. године дошло је до успоравања инфлације као резултат ефеката заоштравања монетарне политике, смањења увозне инфлације, пада инфлационих очекивања, као и ублажавања трошковних притиска (услед пада цена примарних пољопривредних производа и појединих индустријских сировина, као и отклањања застоја у глобалним ланцима снабдевања). Дезинфлаторно дејство има и ниска агрегатна тражња, пре свега због споријег глобалног раста.

Према подацима Републичког завода за статистику, међугодишња инфлација у децембру 2023. године износила је 7,6%. Цене производа и услуга личне потрошње у децембру 2023. године, у односу на новембар 2023. године, у просеку су више за 0,1%. У 2023. години у поређењу са 2022. годином потрошачке цене су у просеку повећане за 12,1%.

Посматрано по главним групама производа и услуга класификованих према намени потрошње, у децембру 2023. године, у односу на претходни месец, раст цена је забележен у групама рекреација и култура (1,2%), опрема за стан и текуће одржавање (1,0%), одећа и обућа (0,9%), здравље (0,5%), комуникације (0,3%), у групама храна и безалкохолна пића, алкохолна пића и дуван и ресторани и хотели (за по 0,2%) и становање, вода, електрична енергија, гас и остала горива (0,1%). Пад цена забележен је у групи транспорт (-1,6%).

### Циљана и остварена инфлација током 2023. године



Извор: НБС.

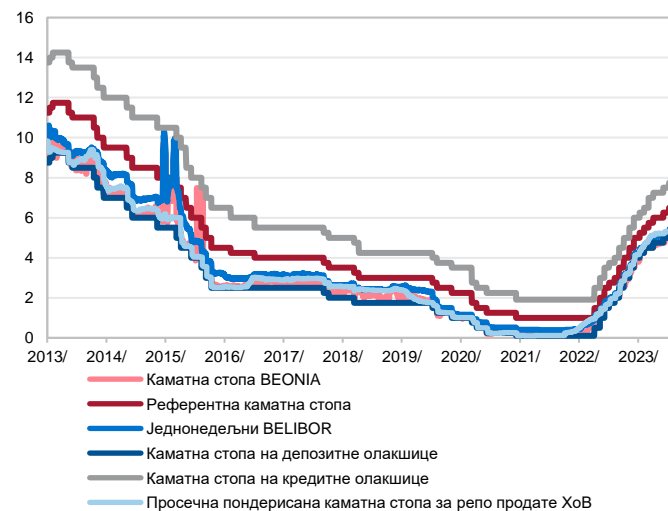
### • КРЕТАЊЕ КАМАТНИХ СТОПА

Извршни одбор Народне банке Србије је након разматрања актуелних домаћих и међународних економских кретања и очекивања за наредни период, у периоду од 01. јануара до 31. децембра 2023. године, у више наврата повећао референтну каматну стопу за 25 базних поена. Последње повећање референтне каматне стопе у јулу 2023. године износило је такође 25 б.п., тако да је каматна стопа у 2023. години повећана са 5,0% на 6,5%.

Народна банка Србије је од августа 2023. године задржала референтну каматну стопу на нивоу од 6,5%, а каматне стопе на кредитне и депозитне олакшице на нивоима од 7,75% и 5,25%, што је утицало на то да и каматне стопе на

међубанкарском тржишту новца остану готово непромењене у последњем кварталу 2023. године.

### Кретање каматних стопа НБС -историјски подаци



Извор: Томсон Ројтерс и НБС.

### • КРЕДИТНИ РЕЈТИНГ

Током 2023. године све рејтинг агенције потврдиле су кредитни рејтинг Србије на нивоу од ББ+( Standard and Poor's и Fitch Ratings) и Ба2 (Moody's Investors Service) уз стабилне изгледе за његово даље повећање упркос условима појачане глобалне кризе.

### Кредитни рејтинг Републике Србије за дугорочно задуживање

Рејтинг агенција	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's
Датум	11. 08. 2023.	08. 09. 2023.	06. 10. 2023.
Активност	Потврђен рејтинг ✓	Потврђен рејтинг ✓	Потврђен рејтинг ✓
Рејтинг	ББ+ / стабилни изгледи	Ба2 / стабилни изгледи	ББ+ / стабилни изгледи

**ЈАВНИ ДУГ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Јавни дуг централног нивоа власти се у 2023. години, повећао за 326,25 милијарди динара, односно 2,82 милијарде евра.

**Стање и структура јавног дуга Републике Србије на дан 31. децембра 2022. и 2023. године**

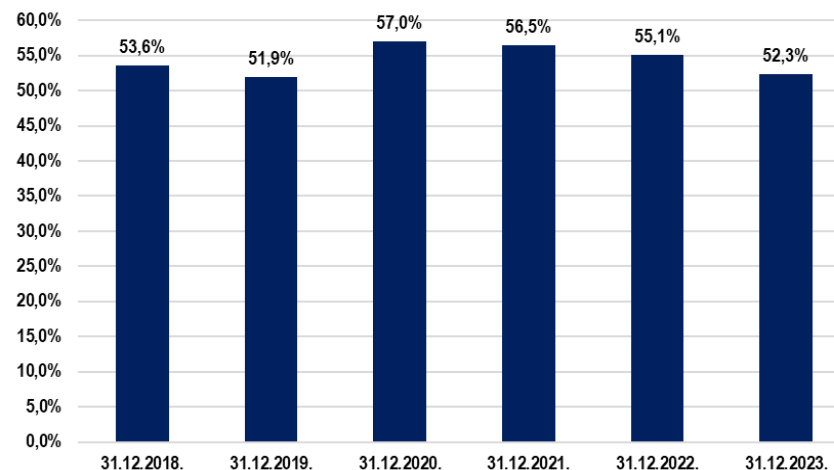
Категорија	у хиљадама				
	31.12.2022	Учешће у БДП %	31.12.2023	Учешће у БДП %	31.12.2023-31.12.2022
Јавни дуг централног нивоа власти у РСД	3.909.892.263	55,1%	4.236.147.215	52,3%	326.254.953
Јавни дуг централног нивоа власти у ЕУР	33.326.051	-	36.152.714	-	2.826.663
Јавни дуг општег нивоа државе у РСД	3.945.805.668	55,6%	4.266.563.250	52,7%	320.757.583
Јавни дуг општег нивоа државе у ЕУР	33.632.159	-	36.412.294	-	2.780.135

Месечни извештај Управе за јавни дуг- децембар 2023. године.

Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у на крају децембра 2023. године износило је 52,3%, док је учешће јавног дуга општег нивоа државе у БДП-у износило 52,7%.

Према подацима Министарства финансија у 2023. години остварен је дефицит републичког буџета у износу од 179,3 милијарде динара, што представља 2,2% бруто домаћег производа (БДП). Остварени резултат бољи је од плана предвиђеног ребалансом буџета за 48,2 милијарди динара (0,6% БДП), с обзиром да је предвиђен дефицит у износу од 227,5 милијарди динара, односно 2,8% БДП.

На нивоу сектора државе у 2023. години остварен је фискални дефицит у износу од 181,1 милијарду динара, односно 2,2%, што је за 0,6% БДП боље од ребалансом планираног резултата. У односу на буџетски план сектор државе остварио је бољи резултат за 1,1% БДП.

**Учешће јавног дуга у БДП Републике Србије- централни ниво власти****ФИНАНСИЈСКА ТРЖИШТА**

Укупан промет на Београдској берзи у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године износио је 20,89 милијарди динара (178,2 милиона ЕУР), док је учешће страних инвеститора у укупном промету за цео период износило 4,07%.

Индекс најликвиднијих акција БЕЛЕХ15 на дан 31. децембра 2023. године износио је 875,66 индексних поена и за 6,19% је виши него на крају претходне године.

Општи индекс акција БЕЛЕХЛине забележио је раст од 10,01% и на дан 31. децембра 2023. године износио је 1.914,04 индексних поена.

У структури промета на берзанском тржишту доминирало је трговање обвезницама Републике Србије.

Када је реч о акцијама, тржишна капитализација на дан 31. децембра 2023. године износила је 424,96 милијарди динара. Највише се трговало акцијама емитената НИС а.д. Нови Сад, Дунав осигурање а.д., Београд, и Житопек а.д. Ниш.



## 2. ОПШТЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О КОМПАНИЈИ

Компанија "Дунав осигурање" а.д.о. Београд (у даљем тексту "Компанија" или "Друштво") је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Компаније су уврштене на "опен маркет" организованог тржишта – Београдска берза, Београд.

**Седиште Компаније: Београд, улица Македонска бр. 4.**  
**Матични број Компаније: 07046898**  
**Порески идентификациони број (ПИБ): 100001958**

Компанија је правни следбеник Компаније "Осигурање Дунав" д.д. организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање „Дунав“ усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда у Београду, решењем ИВ-Фи бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду ИИ-Фи бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању ("Службени гласник РС", бр. 139/2014 и 44/2021) и Законом о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021). Народна банка Србије је издала решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

Друштва која послују као контролисана друштва Компаније су: "Дунав ауто" д.о.о. Београд, "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским

фондом а.д. Београд, "Дунав Стокброкер" а.д. Београд, "Дунав-Ре" а.д.о. Београд, "Дунав осигурање" а.д. Бања Лука, Република Српска, "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука, Република Српска, "Дунав ауто логистика" д.о.о. Београд и "Дунав турист" д.о.о. Златибор у ликвидацији.

### 2.1. Врста послова осигурања

Компанија, у циљу стицања добити, обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу НБС:

- Послови животних осигурања: (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под. (а), (б), (в) ове тачке везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- Послови неживотних осигурања: (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних оболења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

## 2.2. Организација пословања

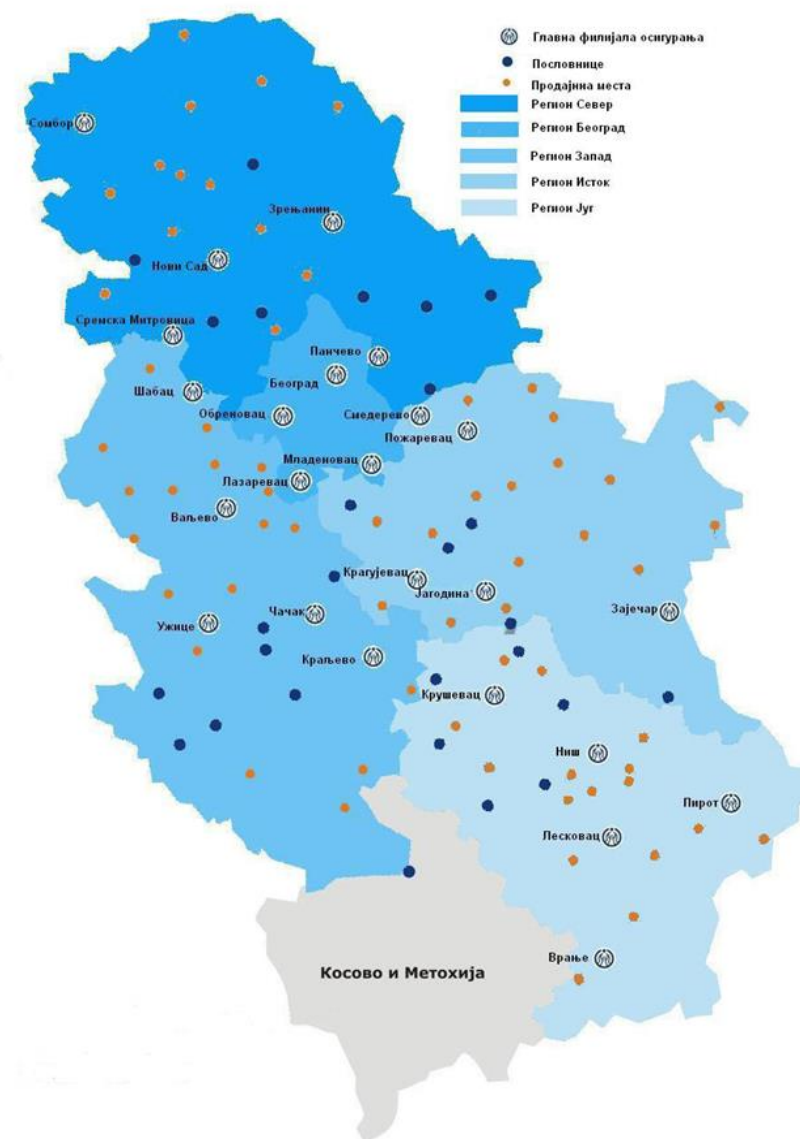
Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком.

Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотна осигурања; за продају неживотних осигурања; за продају животних осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга, као и послова комуникације и бриге о клијентима.

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 30 главних филијала (29 главних филијала неживотних осигурања и једна главна филијала животних осигурања).

Продајна мрежа неживотних осигурања је груписана у пет региона продаје, док продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже продајне јединице.



## 2.3. Структура запослених

СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ		31.12.2022.	31.12.2023.	Промена 2023-2022
НЕОДРЕЂЕНО	ГФО за продају животних осигурања	134	155	21
	ГФО за продају неживотних осигурања	1.146	1.213	67
	Генерална дирекција	910	926	16
	<b>УКУПНО</b>	<b>2.190</b>	<b>2.294</b>	<b>104</b>
ОДРЕЂЕНО	ГФО за продају животних осигурања	58	24	-34
	ГФО за продају неживотних осигурања	757	680	-77
	Генерална дирекција	73	26	-47
	<b>УКУПНО</b>	<b>888</b>	<b>730</b>	<b>-158</b>
ПРИПРАВНИК	ГФО за продају животних осигурања	0	0	0
	ГФО за продају неживотних осигурања	1	0	-1
	Генерална дирекција	0	0	0
	<b>УКУПНО</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>-1</b>
УКУПНО	ГФО за продају животних осигурања	192	179	-13
	ГФО за продају неживотних осигурања	1.904	1.893	-11
	Генерална дирекција	983	952	-31
	<b>УКУПНО</b>	<b>3.079</b>	<b>3.024</b>	<b>-55</b>
Укупан број запослених сведен на осмочасовно радно	ГФО за продају животних осигурања	178	171	-7
	ГФО за продају неживотних осигурања	1.552	1.535	-17
	Генерална дирекција	983	952	-31
	<b>УКУПНО</b>	<b>2.713</b>	<b>2.658</b>	<b>-55</b>

Укупан број запослених у Компанији на дан 31. децембра 2023. године износи 3.024, док укупан број запослених сведен на осмочасовно радно време износи 2.658. У односу на крај претходне године број запослених смањен је за 55 радника.

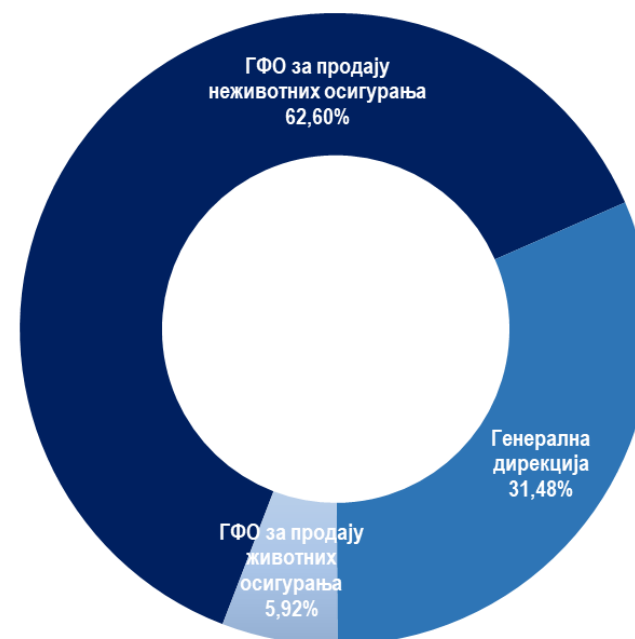
У односу на почетак године, укупан број запослених на неодређено радно време повећан је за 104. Повећање је остварено код запослених у продаји животних осигурања за 21 запосленог, у продаји неживотних осигурања за 67, и у Генералној дирекцији број запослених је већи за 16.

Код запослених на одређено радно време дошло је до смањења у односу на прошлу годину за 158 радника.

У оквиру ГФО за продају животних осигурања број запослених је мањи за 34, у ГФО за продају неживотних осигурања за 77, и у Генералној дирекцији за 47 запослених.

У Генералној дирекцији укупан број запослених од почетка године смањен је за 31 и на дан 31. децембра 2023. године и износи 952 запослена, од тога 926 је запослено на неодређено и 26 је запослено на одређено време.

### Структура запослених на дан 31. децембра 2023. године





### 3. РЕЗУЛТАТ ПОСЛОВАЊА У ПЕРИОДУ I-XII 2023. ГОДИНЕ

Индикатори		Остварење I-XII 2022.	Остварење I-XII 2023.
ПРЕМИЈА	Међугодишња стопа раста неживотних осигурања	11,5%	15,1%
	Међугодишња стопа раста животних осигурања	11,9%	8,1%
	Међугодишња стопа раста осигурања	11,6%	14,3%
	Међугодишња стопа раста премије АО	0,2%	20,1%
	Учешће премије АО у укупној премији	32,7%	34,4%
	Учешће премије АО у укупној премији неживотних осигурања	36,8%	38,4%
ПРИНОС	РОЕ - принос на капитал	7,9%	10,4%
	РОА - принос на пословну имовину	2,1%	2,8%
ШТЕТЕ	Учешће ликвидираних штета у фактурисаној премији - животна осигурања	74,6%	69,1%
	Учешће ликвидираних штета у фактурисаној премији - неживотна осигурања	44,7%	44,4%
	Учешће ликвидираних штета у фактурисаној премији - укупно	48,0%	47,0%
	Учешће расхода накнада штета у приходима од премије	55,8%	55,4%
ТРОШКОВИ	Учешће расхода попушта у фактурисаној премији	6,1%	6,2%
	Учешће расхода бонуса у фактурисаној премији	1,1%	0,9%
	Учешће ТСО умањени за провизије од реосигурања и ретрицесија у фактурисаној премији	28,0%	23,8%
	Учешће ТСО у фактурисаној премији	30,4%	26,2%
	Учешће трошкова прибаве у фактурисаној премији	22,3%	20,1%
	Учешће трошкова управе у фактурисаној премији	7,9%	6,2%
	Учешће осталих ТСО у фактурисаној премији	0,2%	0,0%
	Учешће ТСО умањени за провизије од реосигурања и ретрицесија у приходима од премије	35,4%	31,0%
	Учешће ТСО у приходима од премије	38,4%	34,2%
	Учешће трошкова пословања у фактурисаној премији	32,9%	29,7%
	Учешће трошкова пословања у приходима од премије	41,5%	38,7%
	ЕФ. Фактурисана премија по запосленом (у 000 РСД)	11.445	13.319

#### 3.1. Биланс успеха у периоду I-XII 2023. године

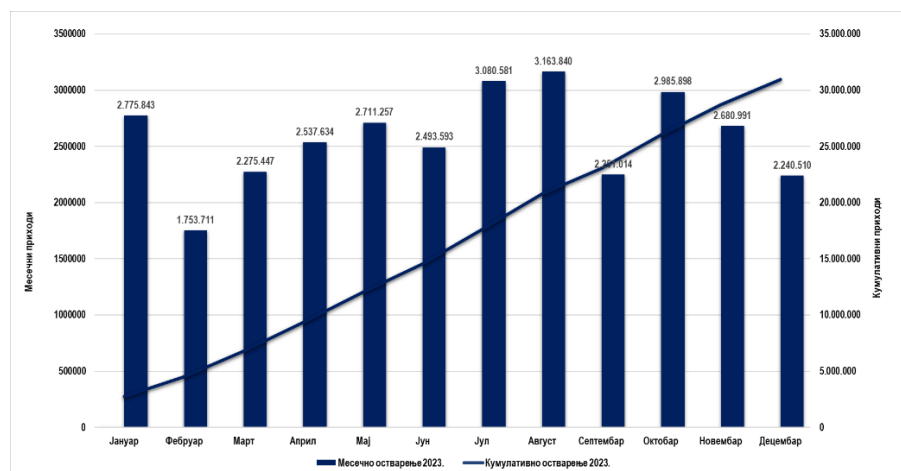
Укупан нето добитак у 2023. години износио је 1.933.166 хиљада динара. Остварени нето добитак неживотних осигурања у 2023. години износи 1.568.650 хиљада динара, док је код животних осигурања остварен добитак од 364.516 хиљада динара.

(у 000)			
Позиција	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022.
1	2	3	4 (3/2)
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ</b>	<b>28.525.295</b>	<b>31.605.856</b>	<b>110,8</b>
Приходи од премија осигурања и саосигурања	27.899.993	30.950.319	110,9
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	207.790	191.656	92,2
Остали пословни приходи	417.512	463.881	111,1
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ</b>	<b>20.456.333</b>	<b>22.679.778</b>	<b>110,9</b>
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	1.587.999	1.787.515	112,6
Расходи накнада штета и уговорених износа	15.556.693	17.132.158	110,1
Резервисане штете - повећање	1.476.913	1.490.763	100,9
Приходи по основу ретреса и продаје осигураних оштећених ствари	467.661	435.876	93,2
Смањење осталих техничких резерви - нето	213.775	189.156	88,5
Расходи за бонусе и попусте	2.516.164	2.894.374	115,0
<b>ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>8.068.962</b>	<b>8.926.078</b>	<b>110,6</b>
<b>ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>	<b>2.332.974</b>	<b>2.247.756</b>	<b>96,3</b>
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА</b>	<b>9.866.951</b>	<b>9.597.865</b>	<b>97,3</b>
<b>ПОСЛОВНА ДОБИТ - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>534.985</b>	<b>1.575.968,9</b>	<b>294,6</b>
<b>НЕТО ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ / РАСХОДИ</b>	<b>31.355</b>	<b>73.931</b>	<b>235,8</b>
<b>НЕТО ПРИХОДИ / РАСХОДИ ОД ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА</b>	<b>639.099</b>	<b>377.626</b>	<b>59,1</b>
<b>НЕТО ОСТАЛИ ПРИХОДИ / РАСХОДИ</b>	<b>111.977</b>	<b>37.255</b>	<b>33,3</b>
<b>ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>1.317.416</b>	<b>2.064.781</b>	<b>156,7</b>
<b>НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГ. ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧУНОВОД. ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>	<b>12.329</b>	<b>19.344</b>	<b>156,9</b>
<b>ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>1.305.087</b>	<b>2.045.437</b>	<b>156,7</b>
Порез на добитак	0	61.741	-
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	21.915	50.530	-
<b>НЕТО ДОБИТАК</b>	<b>1.283.172</b>	<b>1.933.166</b>	<b>150,7</b>

## 3.2. Приходи од премије

(у 000)			
Позиција	I-XII 2022	I-XII 2023	Остварење 2023/2022
1	2	3	4(3/2)
<b>Приходи од премија осигурања и саосигурања</b>	<b>27.899.992</b>	<b>30.950.319</b>	<b>110,9</b>
Обрачуната премија животних осигурања и саосигурања	3.925.183	4.243.269	108,1
Обрачуната премија неживотних осигурања и саосигурања	31.313.381	36.032.971	115,1
Премија пренета у саосигурање - пасивна	1.861.775	2.323.137	124,8
Премија пренета у реосигурање	3.789.840	4.564.254	120,4
Повећање/Смањење резерви за преносне премије	1.433.251	2.477.083	172,8
Повећање / смањење резерви за неистекле ризике осигурања и саосигурања	253.706	-38.553	-15,2

### Месечни и кумулативни приходи од премије осигурања и саосигурања



Остварени приходи од премије осигурања и саосигурања износе 30.950.319 хиљада динара, што представља повећање у односу на прошлогодишњу вредност од 10,9%, када су износили 27.899.992 хиљаде динара.

## 3.3. Бруто премија

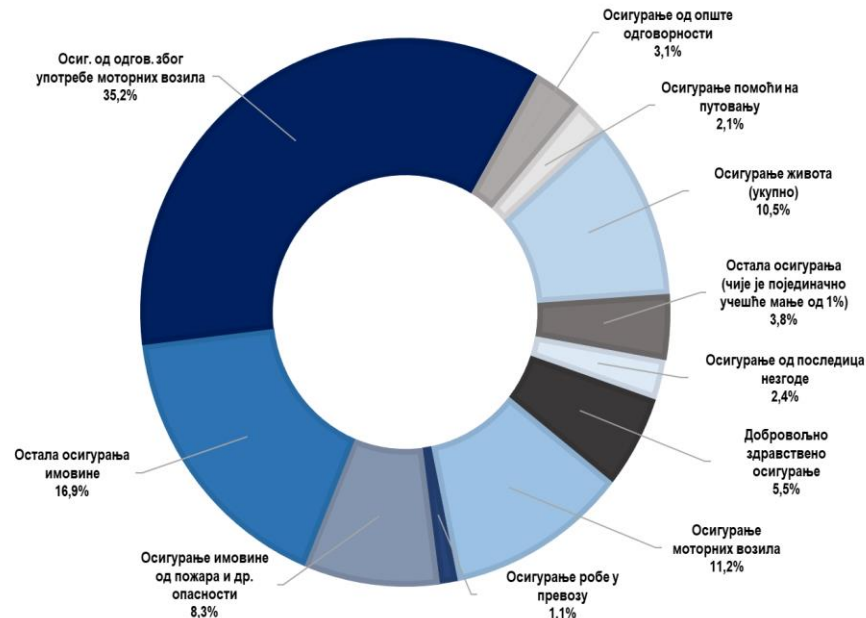
### 3.3.1. Бруто премија по врстама осигурања

У периоду I-XII 2023. године бруто премија осигурања и саосигурања износи 40.276.240 хиљада динара и за 14,3% је већа од бруто премије остварене у истом периоду 2022. године. На премију неживотних осигурања односи се 36.032.971 хиљада динара што је у односу на 2022. годину више за 15,1%, док се 4.243.269 хиљада динара односи на премију животних осигурања која је већа за 8,1%.

(у 000)				
Р. бр.	ВРСТА ОСИГУРАЊА	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022
1	2	3	4	5(4/3)
01	ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	912.381	975.006	106,9
02	ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	1.517.164	2.204.009	145,3
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	3.784.022	4.494.121	118,8
04	ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	89.058	106.758	119,9
05	ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	353.967	486.306	137,4
06	ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	68.029	87.648	128,8
07	ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	501.607	440.179	87,8
08	ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДР. ОПАСНОСТИ	3.050.015	3.346.595	109,7
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	6.672.213	6.792.826	101,8
10	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	11.821.544	14.179.355	119,9
11	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	206.226	250.688	121,6
12	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	55.332	64.510	116,6
13	ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	1.022.500	1.231.656	120,5
14	ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	136.345	145.892	107,0
15	ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	55.243	101.283	183,3
16	ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	258.964	295.702	114,2
18	ОСИГУРАЊЕ ПОМОЋИ НА ПУТОВАЊУ	808.772	830.438	102,7
<b>УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>31.313.381</b>	<b>36.032.971</b>	<b>115,1</b>
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	3.730.720	4.032.864	108,1
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГ. ЖИВОТА	194.463	210.404	108,2
<b>УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>3.925.183</b>	<b>4.243.269</b>	<b>108,1</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>35.238.564</b>	<b>40.276.239</b>	<b>114,3</b>

Највеће учешће у структури укупне бруто премије исказује врста Осигурања од одговорности због употребе моторних возила, чије је учешће у укупној премији повећано за 1,66 п.п. (са 33,55% на 35,21%).

### Структура бруто премије по ВО на дан 31. децембра 2023. године



Раст премије неживотних осигурања остварен је у износу од 4.719.590 хиљада динара.

Највећи номинални раст бруто премије неживотних осигурања у односу на претходну годину остварен је код врсте Осигурања од одговорности због употребе моторних возила (2.357.811 хиљаду динара) услед промене премијског система на нивоу целог тржишта осигурања уз истовремено одржање тржишног учешћа Компаније у овој врсти осигурања.

Значајан раст премије у односу на претходну годину остварен је и код Осигурања моторних возила за 18,8% (710.099 хиљада динара), услед динамичног раста премије по тарифи Ауто каско за 696.293 хиљада динара.

Премија врсте Добровољно здравствено осигурање (ДЗО) такође исказује раст од 45,3% (686.844 хиљада динара) у односу на претходну годину. Иако све тарифе ове врсте исказују раст у односу на прошлу годину, најдинамичнији је раст премије Тарифе Колективног ДЗО и то за 615.032 хиљада динара, услед сталног проширења обима покрића и броја укључених осигураника код великих корпоративних уговарача осигурања.

Фактурисана премија врсте Осигурања од пожара је већа за 9,7% (296.581 хиљада динара) у односу на претходну годину. Повећање је остварено код тарифе Пожар/индустрија за 168.574 хиљаде динара и тарифе Пожар/цивил за 121.199 хиљада динара.

Код врсте Остала осигурања имовине премија је у односу на прошлу годину увећана за 1,8%, односно 120.613 хиљада динара. Посматрано по тарифама, у оквиру поменуте врсте, највећи раст бележи тарифа Осигурање животиња за 121.371 хиљаду динара, тарифа Осигурање машина од лома за 109.719 хиљада динара и тарифа Осигурање објеката у монтажи за 94.189 хиљада динара. Значајно смањење премије остварено је једино код тарифе Осигурање усева и плодова за 358.876 хиљада динара, као последица пооштрених услова уговарања осигурања од ризика мраза и лимитираних попушта.

У односу на прошлу годину и све остале врсте неживотних осигурања исказују раст премије, изузев врсте Осигурање робе у превозу, где је премија смањена за 12,2% (61.428 хиљада динара). До смањења премије долази код тарифе Осигурања карга у међународном превозу за 74.281 хиљаду динара, услед ограниченог обима трговинске размене због ратних сукоба у ширем региону. С друге стране, премија тарифе Осигурања карга у домаћем превозу повећана је за 12.853 хиљада динара.

Код животних осигурања највећи номинални раст, у односу на прошлу годину, бележи врста Осигурање живота за 8,1% (302.144 хиљаде динара). До повећања је дошло на тарифи Ризико осигурање живота у износу од 359.326 хиљада динара, уз истовремено благо смањење премије код тарифе Мешовито осигурање живота за 60.853 хиљада динара. Врста Допунско осигурање уз осигурање живота бележи раст од 8,2% (15.941 хиљаду динара) у односу на прошлу годину услед повећања премије по тарифи Допунског осигурање лица од последица несрећног случаја уз осигурање живота.

### 3.4. Затворена премија

#### 3.4.1. Затворена премија по врстама осигурања

(y 000)				
Р. бр.	ВРСТА ОСИГУРАЊА	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023./2022
1	2	3	4	5(4/3)
01	ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	937.527	975.988	104,1
02	ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	1.432.072	2.101.676	146,8
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	3.636.710	4.304.779	118,4
04	ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	90.982	136.368	149,9
05	ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	330.595	401.389	121,4
06	ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	65.786	84.722	128,8
07	ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	520.283	445.590	85,6
08	ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДР. ОПАСНОСТИ	3.043.098	3.443.612	113,2
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	6.981.913	6.769.762	97,0
10	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	11.798.805	14.133.351	119,8
11	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	155.230	225.723	145,4
12	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	56.392	61.005	108,2
13	ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	1.085.757	1.153.125	106,2
14	ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	129.905	148.686	114,5
15	ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	59.160	101.249	171,1
16	ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	253.275	289.192	114,2
18	ОСИГУРАЊЕ ПОМОЋИ НА ПУТОВАЊУ	816.937	832.445	101,9
<b>УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>31.394.427</b>	<b>35.608.661</b>	<b>113,4</b>
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	3.593.272	3.876.038	107,9
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГ. ЖИВОТА	194.399	208.998	107,5
<b>УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>3.787.671</b>	<b>4.085.036</b>	<b>107,9</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>35.182.098</b>	<b>39.693.697</b>	<b>112,8</b>

Затворена премија осигурања и саосигурања износи 39.693.696 хиљада динара, што је номинално повећање за 4.511.599 хиљада динара, односно за 12,8% више у односу на исти период прошле године.

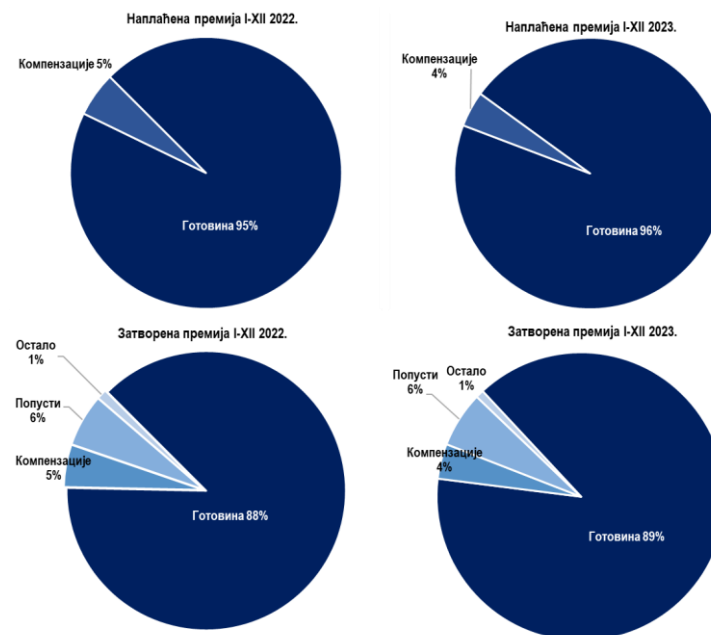
Посматрано по врстама осигурања, највећи номинални раст наплате, у односу на 2022. годину, остварен је код врсте Осигурање од одговорности због употребе моторних возила и износи 2.334.546 хиљада динара, врсте Добровољно

здравствено осигурање у износу од 669.604 хиљаде динара и врсте Осигурање моторних возила у износу од 668.069 хиљада динара.

Учешће затворене премије у фактурисаној премији износи 98,55%.

#### 3.4.2. Структура наплаћене и затворене премије

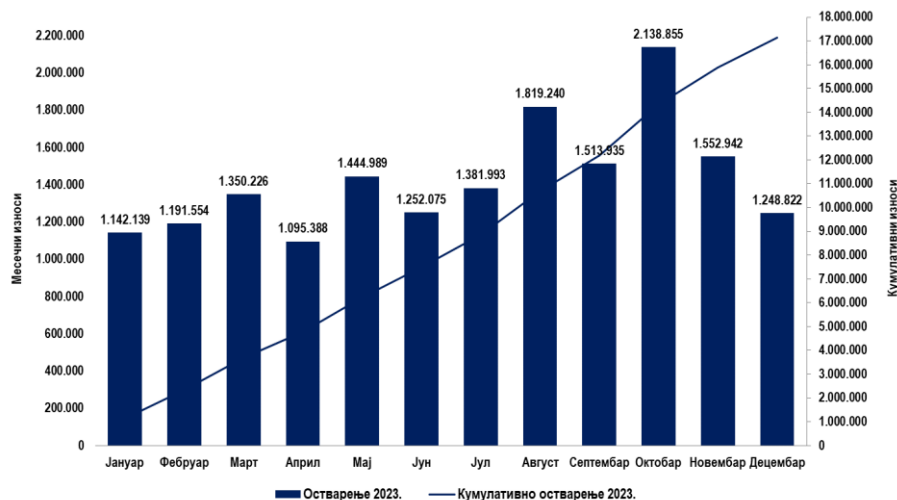
(y 000)				
Р. бр.	РЕКАПИТУЛАЦИЈА	УКУПНО		
		I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023./2022.
1.	Готовина	30.900.813	35.305.711	114,3
2.	Компензације	1.730.866	1.556.410	89,9
3.	<b>Укупно наплаћена премија (1+2)</b>	<b>32.631.679</b>	<b>36.862.121</b>	<b>113,0</b>
4.	Попусти	2.139.397	2.476.007	115,7
5.	Остало	411.021	355.568	86,5
6.	<b>Укупно затворена премија (3+4+5)</b>	<b>35.182.097</b>	<b>39.693.697</b>	<b>112,8</b>



### 3.5. Расходи накнада штета и уговорених износа

Позиција	(у 000)		
	I-XII 2022	I-XII 2023	Остварење 2023/2022
1	2	3	4(3/2)
<b>Расходи накнада штета и уговорених износа</b>	<b>15.556.693</b>	<b>17.132.158</b>	<b>110,1</b>
Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	2.861.707	2.893.050	101,1
Ликвидиране штете неживотних осигурања	13.716.627	15.545.376	113,3
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања	348.985	499.973	143,3
Расходи извиђаја, процене, ликв. и исплате накнада штета и уговорених износа	953.345	1.058.037	111,0
Приходи од учешћа саосигурача у накнади штета	643.351	974.761	151,5
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	1.680.620	1.889.517	112,4

#### Месечни и кумулативни расходи накнаде штета осигурања и саосигурања



### 3.5.1. Ликвидиране штете осигурања и саосигурања по врстама осигурања

Р. бр.	Позиција	(у 000)		
		I-XII 2022	I-XII 2023	Остварење 2023/2022
1	2	3	4	5(4/3)
01	ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	447.816	424.038	94,7
02	ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	589.053	908.495	154,2
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	2.483.413	3.051.994	122,9
04	ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	8.355	14.703	176,0
05	ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	34.794	20.999	60,4
06	ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	16.596	39.343	237,1
07	ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	48.243	89.572	185,7
08	ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДР. ОПАСНОСТИ	1.353.846	1.590.849	117,5
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	3.496.430	3.797.046	108,6
10	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	4.723.850	5.412.812	114,6
11	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	1.805	0	-
12	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	7.840	4.437	56,6
13	ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	539.386	303.396	56,2
14	ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	51.147	38.337	75,0
15	ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	8.057	12.534	155,6
16	ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	18.085	116.901	646,4
18	ОСИГУРАЊЕ ПОМОЋИ НА ПУТОВАЊУ	171.805	180.326	105,0
<b>УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>14.000.519</b>	<b>16.005.783</b>	<b>114,3</b>
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	2.846.863	2.845.199	99,9
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГ. ЖИВОТА	79.938	87.417	109,4
<b>УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>2.926.800</b>	<b>2.932.616</b>	<b>100,2</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>16.927.319</b>	<b>18.938.399</b>	<b>111,9</b>

Ликвидиране штете осигурања и саосигурања у 2023. години износиле су 18.938.399 хиљада динара, што је више за 2.011.080 хиљада динара, односно за 11,9% у односу на исти период прошле године.



Код неживотних осигурања, у односу на прошлу годину, реализован је значајно већи износ ликвидације код врсте Осигурање од одговорности због употребе моторних возила за 688.962 хиљаде динара, као и на врсти Осигурање моторних возила, где су штете веће за 568.581 хиљаду динара.

Код врсте Остала осигурања имовине у односу на прошлу годину, штете су веће за 8,6% (300.616 хиљада динара). У оквиру ове врсте највеће повећање остварено је код тарифе Осигурање објеката у изградњи за 702.989 хиљада динара и тарифе Осигурање животиња за 96.682 хиљаде динара. С друге стране, тарифа Осигурања усева и плодова бележи смањење штета у односу на прошлу годину за 366.475 хиљада динара, као и тарифа Осигурање машинске опреме електропривреде за 178.769 хиљада динара.

У оквиру врсте Осигурање имовине од пожара и других опасности у односу на 2022. годину, штете су веће за 17,5%, односно за 237.003 хиљада динара. Највеће повећање од 508.571 хиљаду динара бележи тарифа Пожар/цивил, затим и тарифа Осигурање имовине електропривреде од пожара од 154.374 хиљаде динара, док су код тарифе Пожар/индустрија штете смањене у односу на прошлу годину за 425.941 хиљаду динара.

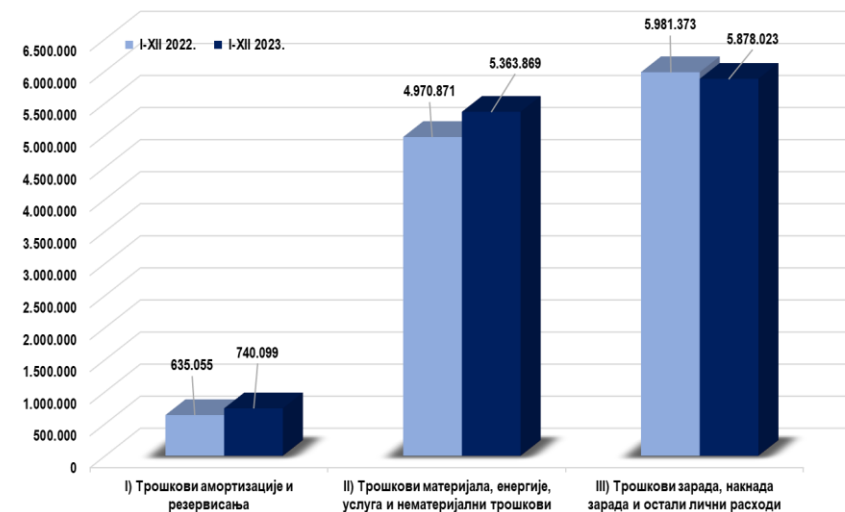
Повећање штета остварено је и код врсте Добровољно здравствено осигурање у износу од 319.442 хиљаде и то највећим делом по тарифи Колективног добровољног здравственог осигурања.

Мању ликвидацију у односу на исти период претходне године забележиле су врсте: Осигурање од опште одговорности за 235.990 хиљада динара, Осигурање од последица незгоде за 23.778 хиљада динара, Осигурање ваздухоплова за 13.795 хиљаде динара, као и Осигурање кредита за 12.810 хиљада динара.

Код осигурања живота у поређењу са претходном годином дошло је до повећања ликвидираних штета за 0,2%, односно 5.816 хиљада динара. Повећање се односи на штете по тарифи Ризико осигурање живота за 24.369 хиљада динара, тарифи осигурање живота за случај доживљења за 14.591 хиљаду динара и врсти Допунско осигурање уз осигурање живота за 7.479 хиљада динара, док је по тарифи Мешовито осигурање живота дошло до смањења штета за 40.623 хиљаде динара.

### 3.6. Трошкови пословања

Опис	(у 000)		
	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022.
1	2	3	4(3/2)
I) Трошкови амортизације и резервисања	635.055	<b>740.099</b>	116,5
II) Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	4.970.871	<b>5.363.869</b>	107,9
III) Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	5.981.373	<b>5.878.023</b>	98,3
<b>УКУПНИ ТРОШКОВИ ПОСЛОВАЊА</b>	<b>11.587.300</b>	<b>11.981.991</b>	<b>103,4</b>



Трошкови пословања у 2023. години износе 11.981.991 хиљаду динара и виши су у односу на остварене трошкове у претходној години за 3,4%. Раст је остварен на позицији трошкови амортизације и резервисања у укупном износу од 105.043 хиљада динара и трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови у укупном износу од 392.998 хиљада динара, док су трошкови накнада зарада и остали лични расходи нижи за 103.350 хиљада динара.

### 3.6.1. Преглед трошкова пословања по врстама трошкова

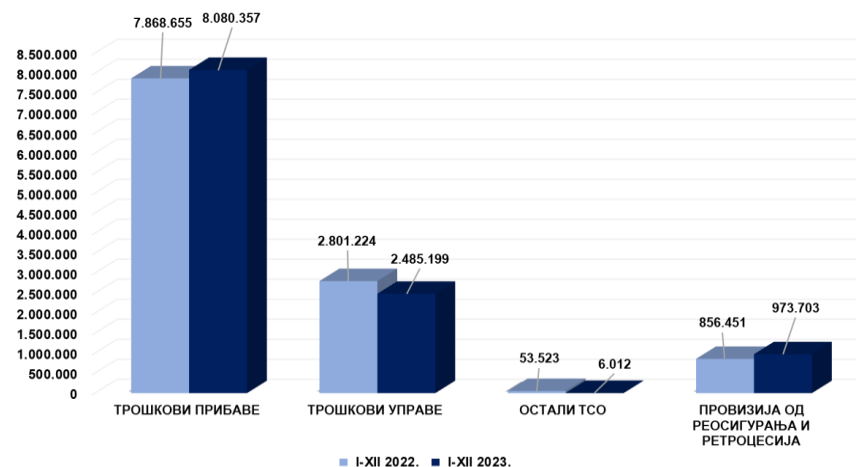
(у 000)					
Рачун главне књиге	Опис	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022.	Учешће у укупним трошковима у %
1	2	3	4	5(4/3)	
530	Трошк. амортизације	541.506	576.644	106,5	4,8%
535	Трошкови резер. за испл. накнада и др. бенеф. з	93.549	158.299	169,2	1,3%
539	Трош.резр. за суд.спорове	0	5.157		0,0%
<b>Укупно група 53</b>		<b>635.055</b>	<b>740.099</b>	<b>116,5</b>	<b>6,2%</b>
540	Трошкови материјала	149.417	148.717	99,5	1,2%
541	Трошкови горива и енергије	259.456	266.642	102,8	2,2%
542	Трошкови производних услуга	2.029.291	2.348.406	115,7	19,6%
543	Трошкови рекламе и пропаганде	1.097.967	988.163	90,0	8,2%
544	Трошкови репрезентације	108.498	118.578	109,3	1,0%
545	Трошкови премије осигурања	68.633	67.621	98,5	0,6%
546	Трошкови пореза и доприноса	147.220	150.994	102,6	1,3%
547	Трошкови платног промета	92.444	75.327	81,5	0,6%
548	Трошкови непроизводних услуга	696.967	743.829	106,7	6,2%
549	Остали нематеријални трошкови пословања	320.976	455.593	141,9	3,8%
<b>Укупно група 54</b>		<b>4.970.871</b>	<b>5.363.869</b>	<b>107,9</b>	<b>44,8%</b>
550+551	Трошкови зарада (брuto)	4.918.246	5.296.869	107,7	44,2%
552	Трошкови накнада по уговору о делу	69.178	62.329	90,1	0,5%
553	Трошкови накнада по ауторским хонорарима	552	398	72,1	0,0%
554	Трошкови накнада по уговорима о привр. и повр. пословима	5.281	6.275	118,8	0,1%
555	Трошкови накнада физичким лицима по основу ост. уговора	43.662	53.184	121,8	0,4%
556	Трошкови накнада члановима надзорног одбора	8.190	7.122	87,0	0,1%
559	Остали лични расходи и накнаде	936.265	451.846	48,3	3,8%
<b>Укупно група 55</b>		<b>5.981.373</b>	<b>5.878.023</b>	<b>98,3</b>	<b>49,1%</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>11.587.300</b>	<b>11.981.991</b>	<b>103,4</b>	<b>100,0%</b>

Посматрано по групама трошкова, највећи номинални раст остварен је код трошкова бруто зарада и трошкова производних услуга, док је највеће смањење остварено на позицији остали лични расходи и накнаде које је последица једнократно исплаћеног трошка на име осталих личних расхода и накнада, који се односи на трошкове пореза за пренос акција запосленима, а који је компанија платила у 2022. години у поступку својинске трансформације (464.420 хиљада динара). Највеће учешће у укупним трошковима од 44,2% имају трошкови зарада

(брuto), затим трошкови производних услуга од 19,6% и трошкови рекламе и пропаганде од 8,2%.

### 3.6.2. Преглед трошкова спровођења осигурања умањених за провизију од реосигурања и ретроцесија

(у 000)			
Опис	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022.
1	2	3	4(3/2)
ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ	7.868.655	8.080.357	102,7
ТРОШКОВИ УПРАВЕ	2.801.224	2.485.199	88,7
ОСТАЛИ ТСО	53.523	6.012	11,2
ПРОВИЗИЈА ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА	856.451	973.703	113,7
<b>УКУПНИ ТСО</b>	<b>9.866.951</b>	<b>9.597.865</b>	<b>97,3</b>

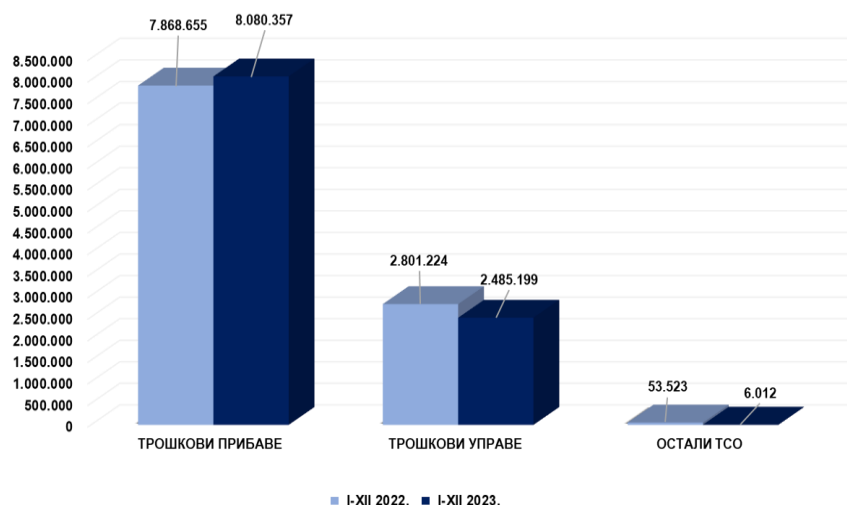


Трошкови спровођења осигурања умањени за провизију од реосигурања и ретроцесија износе 9.597.865 хиљада динара и нижи су за 2,7% у односу на исти период прошле године. Највећи номинални пад остварен је код трошкова управе, за 316.026 хиљада динара и осталих трошкова спровођења осигурања за 47.511 хиљада динара.

### 3.6.3. Преглед трошкова спровођења осигурања

Трошкови спровођења осигурања износе 10.571.568 хиљада динара и нижи су у односу на исти период прошле године за 1,4% односно за 151.834 хиљада динара, када су износили 10.723.402 хиљаде динара. Трошкови управе и остали ТСО бележе пад у односу на исти период прошле године, док трошкови прибаве бележе раст и поред разграничења које је утицало на њихово смањење.

(у 000)			
Опис	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022.
1	2	3	4(3/2)
ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ пре разграничења	7.779.207	8.399.815	108,0
РАЗГРАНИЧЕЊЕ ТРОШКОВА ПРИБАВЕ	89.448	-319.458	
ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ после разграничења	7.868.655	8.080.357	102,7
ТРОШКОВИ УПРАВЕ	2.801.224	2.485.199	88,7
ОСТАЛИ ТСО	53.523	6.012	11,2
<b>УКУПНИ ТСО</b>	<b>10.723.402</b>	<b>10.571.568</b>	<b>98,6</b>

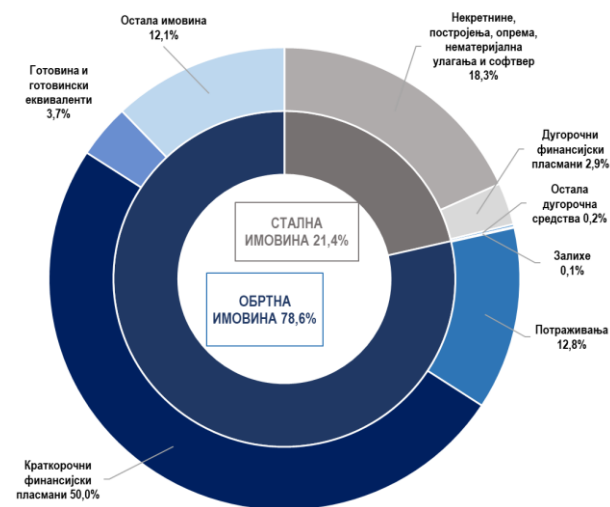


## 4. БИЛАНС СТАЊА НА ДАН 31. ДЕЦЕМБРА 2023. ГОДИНЕ

### 4.1. Структура активе

АКТИВА	Стање на дан 31.12.2022.		Стање на дан 31.12.2023.		Промена 2023/2022
	Износ	%	Износ	%	
<b>A СТАЛНА ИМОВИНА</b>	<b>13.687.574</b>	<b>22,2</b>	<b>14.978.487</b>	<b>21,4</b>	<b>109,4</b>
1 Некретнине, постројења, опрема, нематеријална улагања и софтвер	11.506.922	18,7	12.794.264	18,3	111,2
2 Дугорочни финансијски пласмани	2.048.960	3,3	2.051.568	2,9	100,1
3 Остала дугорочна средства	131.692	0,2	132.655	0,2	100,7
<b>B ОБРТНА ИМОВИНА</b>	<b>47.849.695</b>	<b>77,8</b>	<b>55.077.762</b>	<b>78,6</b>	<b>115,1</b>
4 Залихе	44.847	0,1	47.097	0,1	105,0
5 Потраживања	8.135.511	13,2	8.938.873	12,8	109,9
6 Краткорочни финансијски пласмани	30.649.971	49,8	35.007.155	50,0	114,2
7 Готовина и готовински еквиваленти	1.527.771	2,5	2.611.636	3,7	170,9
8 Остала имовина	7.491.595	12,2	8.473.001	12,1	113,1
<b>УКУПНА АКТИВА</b>	<b>61.537.269</b>	<b>100,0</b>	<b>70.056.249</b>	<b>100,0</b>	<b>113,8</b>

#### Структура активе са стањем на дан 31.децембар 2023. године





На дан 31. децембра 2023. године укупна имовина Компаније износи 70.056.249 хиљада динара, што представља повећање од 13,8% у односу на крај 2022. године.

У структури имовине највеће учешће имају краткорочни финансијски пласмани чији је удео 50,0%, затим нематеријална улагања, некретнине, постројења, опрема и софтвер и остала права са 18,3%, потраживања са 12,8%, остала имовина са 12,1%, дугорочни финансијски пласмани са 2,9% и готовина и готовински еквиваленти са 3,7%.

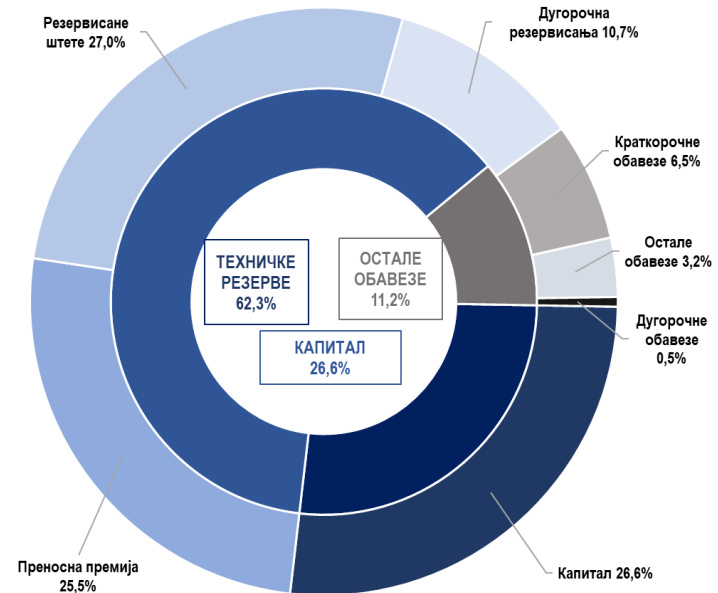
#### 4.1.1. Преглед потраживања на дан 31. децембра 2023. године

Потраживања по основу:	31. децембар 2022.			31. децембар 2023.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Премије животних осигурања	689.349	(160.048)	529.301	880.848	(170.200)	710.648
Премије неживотних осигурања	8.368.426	(2.995.631)	5.372.795	8.703.424	(2.584.092)	6.119.332
Премије саосигурања	473.291	(21.939)	451.352	540.473	(15.456)	525.017
Учешћа у накнади штета у земљи	781.579	(6.729)	774.850	397.639	(53.728)	343.911
Провизије из послова саосигурања и реосигурања	191.121	-	191.121	208.665	-	208.665
Права на регрес у земљи	1.808.521	(1.684.141)	124.380	1.835.311	(1.610.437)	224.874
Права на регрес у иностранству	327	(327)	-	603	(603)	-
Услугна ликвидација и исплата штета	20.909	(9.859)	11.050	34.268	(21.280)	12.988
Дати аванси за штете из осигурања и остали дати аванси	597.890	(149.275)	448.615	468.131	(162.488)	305.643
Потраживања од повезаних правних лица	23.868	(23.868)	-	4.668	(4.668)	-
Потраживања за остале камате	162.037	(162.037)	-	57.943	(57.943)	-
Потраживања од запослених	75.976	(2.092)	73.884	86.366	(2.127)	84.239
Остала потраживања	2.625.485	(2.467.322)	158.163	2.658.739	(2.255.184)	403.555
<b>Укупно</b>	<b>15.818.779</b>	<b>(7.683.268)</b>	<b>8.135.511</b>	<b>15.877.078</b>	<b>(6.938.206)</b>	<b>8.938.872</b>

## 4.2. Структура пасиве

ПАСИВА	Стање на дан 31.12.2022.		Стање на дан 31.12.2023.		Промена 2023/2022
	Износ	%	Износ	%	
<b>A КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ</b>	<b>16.263.162</b>	<b>26,4</b>	<b>18.610.407</b>	<b>26,6</b>	<b>114,4</b>
<b>Б. РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ</b>	<b>45.274.107</b>	<b>73,6</b>	<b>51.445.842</b>	<b>73,4</b>	<b>113,6</b>
1 Дугорочна резервисања	7.122.771	11,6	7.467.097	10,7	104,8
2 Дугорочне обавезе	118.689	0,2	369.608	0,5	311,4
3 Краткорочне обавезе	4.107.022	6,7	4.563.605	6,5	111,1
4 Преносна премија	15.399.788	25,0	17.876.871	25,5	116,1
5 Резервисане штете	16.421.826	26,7	18.893.107	27,0	115,0
6 Остале обавезе	2.104.011	3,4	2.275.554	3,2	108,2
<b>УКУПНА ПАСИВА</b>	<b>61.537.269</b>	<b>100,0</b>	<b>70.056.249</b>	<b>100,0</b>	<b>113,8</b>

Структура пасиве са стањем на дан 31.децембар 2023. године



### 4.2.1. Структура капитала

Р.бр.	Структура капитала	(у 000)		
		31.12.2022.	31.12.2023.	Остварење 2023 / 2022
1.	Основни и остали капитал	10.034.781	10.034.781	100,0
2.	Ревалоризационе резерве	2.967.186	3.172.448	106,9
3.	Нереализовани добици и губици	-1.633.034	-859.224	52,6
4.	Нераспоређена добит	4.894.229	6.262.402	128,0
<b>УКУПНО</b>		<b>16.263.162</b>	<b>18.610.407</b>	<b>114,4</b>

Основни и остали капитал се састоји од акцијског капитала у укупном износу од 9.903.360 хиљада динара и удела и осталог капитала у укупном износу од 131.421 хиљаду динара. Целокупан основни акцијски капитал Компаније у висини од 9.903.359.704 динара је подељен на 15.189.202 обичне акције и све су укључене у трговање на „опен маркет“ Београдске берзе а.д. Београд.

Права и обавезе која произилазе из власништва над акцијама Компаније су дефинисана Статутом и Законом о привредним друштвима. Не постоје ограничења преноса акција Компаније.

Не постоје акционари са специјалним контролним правима. Република Србија као највећи акционар поседује 76,70% акција са правом гласа.

Не постоје случајеви у којима запослени који су истовремено и акционари Компаније не могу директно да остварују право гласа.

Компанија нема сазнања о постојању акционарских споразума који могу имати за последицу ограничење преноса акција и/или гласачких права.

### Структура акционара Компаније на дан 31. децембра 2023. године

Р.бр.	Акционар	31.12.2023.		
		% учешћа	Број акција	У динарима
1	Република Србија	76,70%	11.650.612	7.596.199.024
2	Акционарски фонд а.д. Београд	3,61%	548.239	357.451.828
3	Tesla Capital a.d. Beograd -Збирни рачун	1,36%	206.737	134.792.524
4	TEZORO BROKER AD -Збирни рачун	1,05%	160.183	104.439.316
5	TANDEM FINANCIAL a.d. Novi Sad -Збирни рачун	1,02%	154.691	100.858.532
6	Радовић Радиша	0,18%	27.177	17.719.404
7	NLB KOMERCIJALNA BANKA AD BEOGRAD	0,17%	26.207	17.086.964
8	Адамов Предраг	0,16%	24.053	15.682.556
9	BDD M&V INVESTMENTS AD BEOGRAD -Збирни рачун	0,15%	23.406	15.260.712
10	Утма комерц. доо	0,12%	17.493	11.405.436
11	Куфрика Славко	0,10%	15.500	10.106.000
12	CONVEST AD. Нови Сад Збирни рачун	0,10%	15.000	9.780.000
13	Ад за осиг. АМС осигурање а.д.о.	0,10%	14.600	9.519.200
14	Јакшић Горан	0,09%	13.870	9.043.240
15	Радовић Славиша	0,08%	11.503	7.499.956
16	REFOMENT CONSUL AND COACH.DOO	0,07%	11.298	7.366.296
17	Себић Саша	0,07%	11.000	7.172.000
18	Остала правна лица	0,76%	115.550	75.338.600
19	Остала физичка лица	13,85%	2.103.048	1.371.187.296
20	Кастоди и збирни рачун	0,26%	39.035	25.450.820
<b>Укупно</b>		<b>100,00%</b>	<b>15.189.202</b>	<b>9.903.359.704</b>

Компанија је на основу Одлуке Скупштине акционара која је одржана дана 27. априла 2023. године, донела Одлуку о расподели добити за 2022. годину и исплати дивиденде.

Добит Компаније по основу неживотних осигурања у износу од 1.029.817.732,01 динара распоређен је на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 514.908.866 динара,
- преостали део добити у износу од 514.908.866,01 динара задржан је као нераспоређена добит.

Добит Компаније по основу животних осигурања у износу од 253.354.279,42 динара распоређена је на покриће губитка животних осигурања из ранијих година.

Дивиденда у бруто износу 33,89 динара по акцији је исплаћена акционарима Компаније дана 07. јула 2023. године на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор;
- свим осталим акционарима Компаније дивиденда је уплаћена преко Централног регистра хартија од вредности, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра хартија од вредности код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Компанија нема стечене сопствене акције.

**Подаци о директним или индиректним учешћима у основном капиталу подређених друштава на дан 31. децембар 2023. године**

Назив емитента	Стање на дан 31.12.2023.	
	Директно учешће у капиталу	Индиректно учешће у капиталу
	% учешћа	% учешћа
„Дунав Ре“	87,12%	87,12%
„Дунав турист“ у ликвидацији*	98,31%	99,78%
„Дунав ауто“	100,00%	100,00%
„Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом	100,00%	100,00%
„Dunav Stockbroker“	100,00%	100,00%
„Дунав осигурање“ Бања Лука	8,40%	89,94%
„Дунав ауто“ Бања Лука	-	89,94%
„Дунав ауто логистика“	-	100,00%

Скупштина друштва Дунав турист д.о.о. је на Ванредној седници дана 29. септембра 2023. године донела Одлуку о покретању поступка ликвидације, на основу предлога оснивача друштва Компаније Дунав осигурање и друштва Дунав РЕ.

## 4.2.2. Структура обавеза

(у 000)				
Р.бр.	Структура обавеза	31.12.2022.	31.12.2023.	Остварење 2023 / 2022
1.	Дугорочна резервисања	7.122.771	7.467.097	104,8
2.	Дугорочне обавезе и одложена пореска средства	118.689	369.608	311,4
3.	Одложене пореске обавезе	372.271	468.941	126,0
4.	Краткорочне обавезе	4.107.022	4.563.605	111,1
5.	Пасивна временска разграничења	17.131.528	19.683.484	114,9
6.	Резервисане штете	16.421.826	18.893.107	115,0
<b>УКУПНО</b>		<b>45.274.107</b>	<b>51.445.842</b>	<b>113,6</b>

**Структура резервисаних штета по врстама осигурања**

(у 000)				
ВО	ВРСТА ОСИГУРАЊА	31.12.2022	31.12.2023	Остварење 2023. / 2022.
1	2	3	5	6(5/3)
01	ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	437.411	418.850	95,8
02	ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	295.217	432.384	146,5
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	1.056.987	1.321.941	125,1
04	ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	5.880	38.622	656,9
05	ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	100.767	91.507	90,8
06	ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	11.514	12.998	112,9
07	ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	565.541	704.903	124,6
08	ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДР. ОПАСНОСТИ	1.595.311	1.467.265	92,0
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	1.570.157	2.734.732	174,2
10	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	9.230.633	9.972.767	108,0
11	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	1.202	638	53,1
12	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	1.872	2.322	124,0
13	ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	775.893	678.217	87,4
14	ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	46.443	33.046	71,2
15	ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	113.157	106.044	93,7
16	ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	9.790	152.004	1.552,6
18	ОСИГУРАЊЕ ПОМОЋИ НА ПУТОВАЊУ	133.357	129.894	97,4
<b>УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>15.951.133</b>	<b>18.298.135</b>	<b>114,7</b>
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	426.951	544.071	127,4
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГ. ЖИВОТА	43.743	50.901	116,4
<b>УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>470.693</b>	<b>594.972</b>	<b>126,4</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>16.421.826</b>	<b>18.893.107</b>	<b>115,0</b>

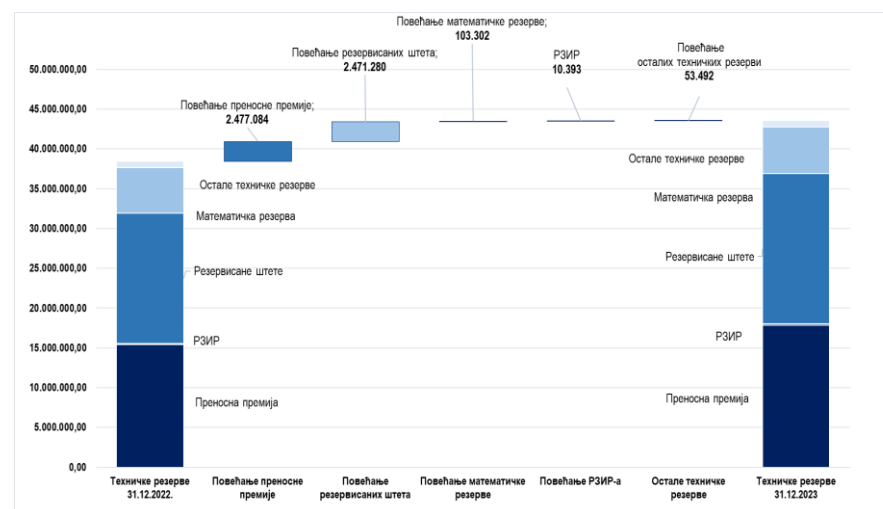
## Структура преносне премије по врстама осигурања

(у 000)				
Р. бр.	ВРСТА ОСИГУРАЊА	31.12.2022.	31.12.2023.	Остварење 2023. / 2022.
1	2	3	5	6(5/3)
01	ОСИГУРАЊЕ ОД ПОСЛЕДИЦА НЕЗГОДЕ	380.151	419.480	110,3
02	ДОБРОВОЉНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ	607.035	901.701	148,5
03	ОСИГУРАЊЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	1.965.860	2.306.899	117,3
04	ОСИГУРАЊЕ ШИНСКИХ ВОЗИЛА	40.818	47.220	115,7
05	ОСИГУРАЊЕ ВАЗДУХОПЛОВА	252.292	309.543	122,7
06	ОСИГУРАЊЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	33.453	42.688	127,6
07	ОСИГУРАЊЕ РОБЕ У ПРЕВОЗУ	46.220	27.032	58,5
08	ОСИГУРАЊЕ ИМОВИНЕ ОД ПОЖАРА И ДР. ОПАСНОСТИ	1.490.876	1.627.140	109,1
09	ОСТАЛА ОСИГУРАЊА ИМОВИНЕ	2.611.038	2.706.518	103,7
10	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ МОТОРНИХ ВОЗИЛА	6.296.502	7.475.684	118,7
11	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ВАЗДУХОПЛОВА	118.493	138.852	117,2
12	ОСИГ. ОД ОДГОВ. ЗБОГ УПОТРЕБЕ ПЛОВНИХ ОБЈЕКТА	49.732	53.244	107,1
13	ОСИГУРАЊЕ ОД ОПШТЕ ОДГОВОРНОСТИ	550.147	623.453	113,3
14	ОСИГУРАЊЕ КРЕДИТА	1.479	1.399	94,6
15	ОСИГУРАЊЕ ЈЕМСТВА	43.126	109.983	255,0
16	ОСИГУРАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ГУБИТАКА	88.198	105.544	119,7
18	ОСИГУРАЊЕ ПОМОЋИ НАПУТОВАЊУ	76.335	85.729	112,3
<b>УКУПНО - НЕЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>14.651.755</b>	<b>16.982.111</b>	<b>115,9</b>
20	ОСИГУРАЊЕ ЖИВОТА	741.267	885.710	119,5
22	ДОПУНСКО ОСИГУРАЊЕ УЗ ОСИГ. ЖИВОТА	6.766	9.051	133,8
<b>УКУПНО - ЖИВОТНА ОСИГУРАЊА</b>		<b>748.033</b>	<b>894.760</b>	<b>119,6</b>
<b>УКУПНО</b>		<b>15.399.788</b>	<b>17.876.871</b>	<b>116,1</b>

## 4.2.3. Структура техничких резерви

(у 000)			
ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ	31.12.2022.	31.12.2023.	Нето промена
Преносна премија осигурања	15.399.787	17.876.871	2.477.084
Резервисане штете	16.421.827	18.893.107	2.471.280
РЗИР	124.373	134.766	10.393
Математичка резерва	5.721.439	5.824.741	103.302
Остале техничке резерве	781.668	835.160	53.492
<b>Техничке резерве укупно</b>	<b>38.449.094</b>	<b>43.564.645</b>	<b>5.115.551</b>
<b>Техничке резерве са/реосигурања</b>	<b>3.551.898</b>	<b>4.567.959</b>	<b>1.016.061</b>
<b>Техничке резерве у самопридржају</b>	<b>34.897.196</b>	<b>38.996.686</b>	<b>4.099.490</b>

## Кретање техничких резерви у 2023. години



Током 2023. године остварен је раст техничких резерви у самопридржају од 4.099.490 хиљада динара.

Раст је највећим делом последица раста свих категорија које улазе у структуру техничких резерви.

## 5. ИНВЕСТИРАЊЕ СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА У 2023. ГОДИНИ

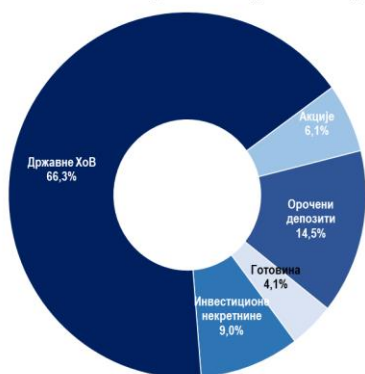
### 5.1. Структура инвестиционе aktive

Вредност инвестиционе active на дан 31. децембра 2023. године износи 41.978.525 хиљада динара и већа је за 4.520.669 хиљада динара у односу на крај 2022. године.

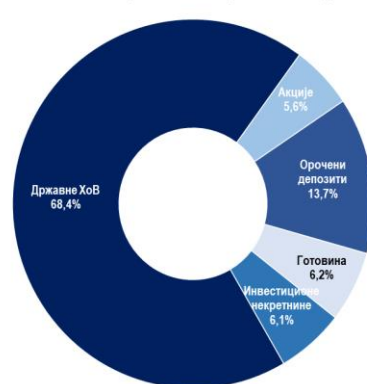
(у 000)						
ИНВЕСТИЦИОНА АКТИВА	31.12.2022.	Учешће 31.12.2022.	31.12.2023.	Учешће 31.12.2023.	Промена 2023/2022	2023/2022 у %
Инвестиционе некретнине	3.383.544	9,0%	2.547.333	6,1%	-836.211	75,3
Државне ХоВ	24.816.142	66,3%	28.720.722	68,4%	3.904.580	115,7
Акције	2.283.146	6,1%	2.337.206	5,6%	54.060	102,4
Орочени депозити	5.447.252	14,5%	5.761.627	13,7%	314.374	105,8
Готовина	1.527.771	4,1%	2.611.636	6,2%	1.083.865	170,9
<b>УКУПНО:</b>	<b>37.457.856</b>	<b>100,00%</b>	<b>41.978.525</b>	<b>100,00%</b>	<b>4.520.669</b>	<b>112,07</b>

Напомена: Инвестиционе некретнине не укључују некретнине у припреми у износу од 22.180 хиљада динара.

СТРУКТУРА ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВЕ НА ДАН 31.12.2022. ГОДИНЕ



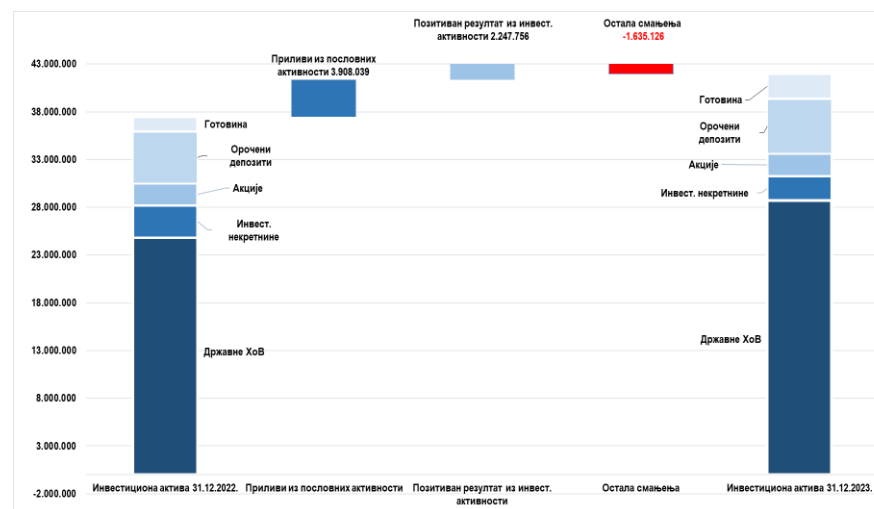
СТРУКТУРА ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВЕ НА ДАН 31.12.2023. ГОДИНЕ



У структури инвестиционе active на дан 31.12.2023. године, највећи удео се односи на државне хартије од вредности у износу од 68,4% и орочене депозите у износу од 13,7%.

Током 2023. године, посматрано у односу на крај 2022. године, дошло је до раста вредности свих облика инвестиционе active, осим инвестиционих некретнина услед отуђења једног дела непокретности.

### Ефекти на повећање инвестиционе active



На остала смањења највећим делом су утицала: нето улагања у основна средства у укупном износу од 1.747.855 хиљада динара, смањења нереализованих губитака од процене ХОВ које се вреднују по фер вредности кроз остали резултат 773.810 хиљада динара и исплаћене дивиденде у износу од 514.909 хиљада динара.

## 5.2. Резултат из инвестиционе активности

Компанија је у периоду од 1. јануара до 31. децембра 2023. године, по основу инвестирања средстава осигурања, остварила добитак у укупном износу од 2.247.756 хиљада динара.

РЕЗУЛТАТ ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	(у 000)		
	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023/2022
1	2	3	4(3/2)
НЕТО ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА	2.332.974	2.247.756	96,3
Нето приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата	235.664	363.040	154,0
Нето приходи од улагања у непокретности	115.878	419.213	361,8
Нето приходи од закупнина инвестиционих некретнина	77.311	65.925	85,3
Нето приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина	120.158	16.604	13,8
Нето приходи од продаје непокретности (деинвестирања)	-81.591	336.684	-
Нето приходи од камата и усклађ. фин. средстава која се исказују по фер вред. кроз биланс успеха	1.057.898	1.502.684	142,0
Нето добитак од продаје хартија од вредности	915.478	101	-
Курсне разлике из активности инвестирања	-6.065	-4.122	68,0
Остали нето приходи по основу инвестиционе активности	14.121	-33.160	-234,8

Резултат из инвестиционе активности у 2023. години у односу на 2022. годину мањи је 85.218 хиљада динара, односно 3,7%.

Највећи раст остварен је у оквиру позиције нето приходи од камата који обухватају камату на државне ХоВ, орочене депозите и готовину. Нето приходи од зависних и придружених правних лица и од заједничких подухвата обухватају дивиденду контролисаних друштава Дунав ДПФ и Дунав РЕ у укупном износу од 306.466 хиљада динара, као и дивиденду од осталих правних лица (НИС а.д., Металац а.д. и Телеком Србија а.д.) у износу од 56.574 хиљаде динара.

## 5.3. Покриће техничких резерви

Компанија је обезбедила потпуну покривеност техничких резерви прописаним облицима улагања у складу са Законом о осигурању и Одлуком о инвестирању.

### Покриће техничких резерви у 2022. и 2023. години

Облици имовине за покриће техничких резерви животних осигурања	(у 000)			
	31.12.2022.	% учешћа 2022.	31.12.2023.	% учешћа 2023.
Хартије од вредности осталих правних лица којима се тргује	85.209	1,2%	102.503	1,4%
Хартије од вредности које је издала Република Србија	5.368.589	76,1%	6.614.723	87,7%
Депозити код банака са седиштем у земљи	1.104.149	15,6%	503.228	6,7%
Инвестиционе некретнине	277.677	3,9%	136.544	1,8%
Средства улагајни и на пословним рачунима код банака у Републици Србији	183.868	2,6%	147.229	2,0%
Преносна премија реосигурања и саосигурања	1656	0,0%	26.854	0,4%
Резервисане штете реосигураваача и саосигураваача	9.085	0,1%	336	0,0%
Математичка резерва реосигураваача	28.253	0,4%	10.074	0,1%
<b>Укупно:</b>	<b>7.058.487</b>	<b>100,0%</b>	<b>7.541.491</b>	<b>100,0%</b>

Облици имовине за покриће техничких резерви неживотних осигурања	(у 000)			
	31.12.2022.	% учешћа 2022.	31.12.2023.	% учешћа 2023.
Хартије од вредности осталих правних лица којима се тргује	184.964	0,6%	221.779	0,6%
Хартије од вредности које је издала Република Србија	19.447.552	62,0%	22.105.999	61,4%
Депозити код банака са седиштем у земљи	4.103.103	13,1%	4.726.776	13,1%
Инвестиционе некретнине	1.784.624	5,7%	1.039.987	2,9%
Средства улагајни и на пословним рачунима код банака у Републици Србији	913.083	2,9%	2.276.815	6,3%
Преносна премија реосигурања и саосигурања	2.012.142	6,4%	2.048.095	5,7%
Резервисане штете реосигураваача и саосигураваача	1.500.762	4,8%	2.482.600	6,9%
Потраживања за недоспеле премије 10% ТР неживота	1.444.377	4,6%	1.121.102	3,1%
<b>Укупно:</b>	<b>31.390.607</b>	<b>100,0%</b>	<b>36.023.154</b>	<b>100,0%</b>

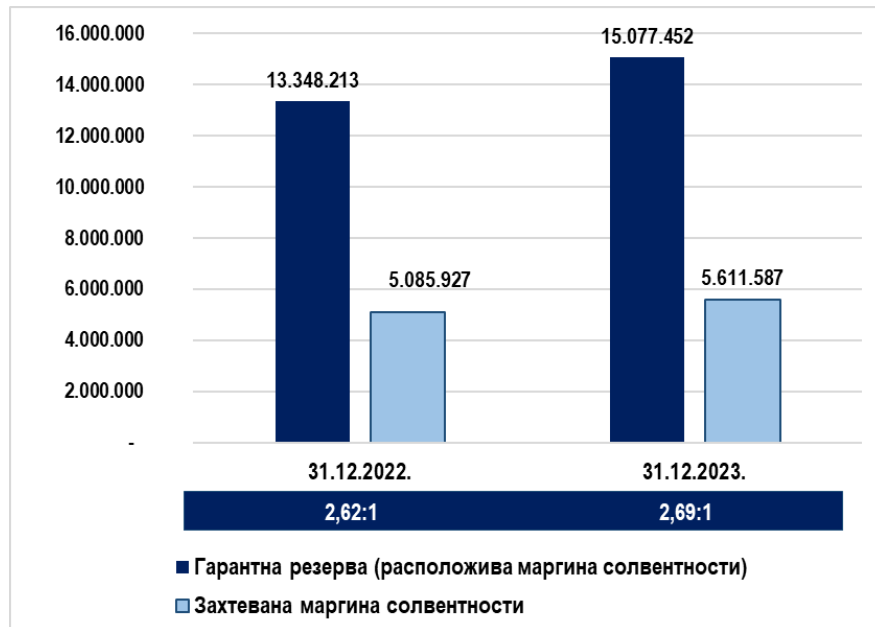
У структури покрића техничких резерви животних осигурања највеће учешће остварују државне хартије од вредности од 87,7% и депозити код банака са седиштем у земљи од 6,7%.

У структури покрића техничких резерви неживотних осигурања највеће учешће остварују државне хартије од вредности учествују са 61,4%, депозити код банака са седиштем у земљи са 13,1%.



## 6. ГАРАНТНА РЕЗЕРВА И АДЕКВАТНОСТ КАПИТАЛА

Гарантна резерва и адекватност капитала у 2022. и 2023. години



Гарантна резерва Компаније на дан 31. децембра 2023. године износи 15.077.297 хиљада динара, од чега се на гарантну резерву животних осигурања односи 1.734.448 хиљада динара, а неживотних осигурања 13.342.849 хиљада динара.

Захтевана маргина солвентности на дан 31. децембра 2023. године износи 5.611.587 хиљада динара, и то животних осигурања 503.325 хиљада динара и 5.108.262 хиљаде динара неживотних осигурања.

Однос гарантне резерве и маргине солвентности на дан 31. децембра 2023. износи 2,69.

## 7. ОБАВЕЗНО ОСИГУРАЊЕ ВЛАСНИКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД ОДГОВОРНОСТИ ЗА ШТЕТУ ПРИЧИЊЕНУ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Осигурање аутоодговорности (АО) представља најпрофитабилнију врсту осигурања у портфолију Компаније.

Укупна бруто премија остварена у периоду I-XII 2023. године износила је 14.179.355 хиљада динара, и већа је за 19,9% односно 2.357.811 хиљада динара, у односу на прошлу годину. Режијски додатак код ове врсте осигурања у периоду I-XII 2023. године износио је 2.371.953.678 хиљада динара, док је у истом периоду прошле године износио 2.118.304 хиљаде динара.

Укупан број закључених полиса ове врсте осигурања у периоду I-XII 2023. године износио је 879.276.

износе 5.412.812 хиљада динара и веће су за 688.962 хиљаде динара у односу на прошлу годину, услед високе стопе инфлације високих цена резервних делова и висине цене радног сата.

Резервисане штете у периоду I-XII 2023. године веће су 701.495 хиљада динара, док су резерве за преносне премије веће за 1.179.183 хиљада динара.

Допринос Гарантном фонду осигурања у периоду I-XII 2023. године остварен је у износу од 215.790 хиљада динара, док је у истом периоду прошле године износио 217.893 хиљаде динара.

Допринос надлежном фонду здравственог осигурања у периоду I-XII 2023. године остварен је у износу од 692.160 хиљада динара, док је у истом периоду прошле године износио 576.104 хиљаде динара.

Допринос за превентиву у периоду I-XII 2023. године остварен је у износу од 255.217 хиљада динара, док је у истом периоду прошле године износио 228.498 хиљада динара.

Трошкови спровођења осигурања умањени за провизију од реосигурања и ретроцесија аутоодговорности износе 2.992.932 хиљаде динара и у односу на прошлу годину нижи су за 9,6% односно за 319.363 хиљаде динара. Трошкови провизија за продају полиса износили су 328.717 хиљада динара, док су у прошлој години износили 263.021 хиљаду динара.

Трошкови спровођења осигурања износе 3.673.921 хиљада динара и нижи су за 6,5% односно за 256.276 хиљада динара у односу на прошлу годину када су износили 3.930.197 хиљада динара. Учешће ТСО-а у фактурисаној премији износи 27,2% пре разграничења, односно 25,9% после разграничења.

Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари износе 295.893 хиљаде динара, док су у истом периоду прошле године износили 301.243 хиљаде динара.

Нето добитак остварен у периоду I-XII 2023. године износио је 2.176.583 хиљада динара и већи је за 44,5% у односу на добитак остварен у истом периоду прошле године.

### Биланс успеха за групу 10 - Осигурање од одговорности због употребе моторних возила

(у 000 )

Позиција	I-XII 2022.	I-XII 2023.	Остварење 2023. / 2022.
1	2	3	4 (3/2)
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ</b>	<b>10.621.801</b>	<b>11.864.950</b>	<b>111,7</b>
Приходи од премија осигурања и саосигурања	10.390.629	11.632.384	112,0
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	188.041	185.026	98,4
Остали пословни приходи	43.131	47.540	110,2
<b>ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ</b>	<b>6.020.190</b>	<b>6.831.989</b>	<b>113,5</b>
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	1.022.495	1.163.167	113,8
Расходи накнада штета и уговорених износа	4.612.011	5.227.359	113,3
Резервисане штете - повећање	654.643	701.495	107,2
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	301.243	295.893	98,2
Расходи за бонусе и попусте	32.284	35.861	111,1
<b>ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>4.601.611</b>	<b>5.032.961</b>	<b>109,4</b>
<b>ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ</b>	<b>175.695</b>	<b>230.432</b>	<b>131,2</b>
<b>ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА УМАЊЕНИ ЗА ПРОВИЗИЈУ ОД РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА</b>	<b>3.312.295</b>	<b>2.992.932</b>	<b>90,4</b>
<b>ПОСЛОВНА ДОБИТ - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ</b>	<b>1.465.011</b>	<b>2.270.461</b>	<b>155,0</b>
<b>ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ</b>	<b>13.299</b>	<b>48.098</b>	<b>361,7</b>
<b>ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ</b>	<b>6.319</b>	<b>2.172</b>	<b>34,4</b>
<b>ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ</b>	<b>90.671</b>	<b>193.172</b>	<b>213,0</b>
<b>РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ</b>	<b>54.821</b>	<b>319.113</b>	<b>582,1</b>
<b>ОСТАЛИ ПРИХОДИ</b>	<b>22.945</b>	<b>16.354</b>	<b>71,3</b>
<b>ОСТАЛИ РАСХОДИ</b>	<b>22.640</b>	<b>24.837</b>	<b>109,7</b>
<b>ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА</b>	<b>1.508.146</b>	<b>2.181.963</b>	<b>144,7</b>
<b>НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ПРОМЕНЕ РАЧ. ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА</b>	<b>1.535</b>	<b>5.380</b>	<b>350,5</b>
<b>НЕТО ДОБИТАК</b>	<b>1.506.611</b>	<b>2.176.583</b>	<b>144,5</b>



## 8. ПОСЛОВИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Учешће Компаније у капиталу зависних правних лица на дан 31. децембра 2023. године износи 1.962.857 хиљада динара и није било промена у односу на 31. децембар 2022. године.

### Учешћа у капиталу зависних правних лица у 2022. и 2023. години

Назив емитента	Стање на дан 31.12.2022.		Стање на дан 31.12.2023.		Нето промена у РСД
	Износ у РСД	% учешћа	Износ у РСД	% учешћа	
Дунав турист д.о.о. Златибор у ликвидацији	0	66,82%	0	98,31%	0
Дунав осигурање а.д. Бања Лука	58.588.893	8,40%	58.588.893	8,40%	0
Дунав РЕ а.д.о. Београд	668.785.695	87,12%	668.785.695	87,12%	0
Дунав Стокброкер а.д. Београд	686.945.081	100,00%	686.945.081	100,00%	0
Дунав ауто д.о.о. Београд	319.067.000	100,00%	319.067.000	100,00%	0
Дунав друштво за управљање ДПФ Београд	229.470.000	100,00%	229.470.000	100,00%	0
<b>Укупно</b>	<b>1.962.856.669</b>		<b>1.962.856.669</b>		<b>0</b>

Компанија је у периоду од I-XII 2023. године остварила приносе од дивиденди од два повезана правна лица у укупном износу од 306.466 хиљада динара и то:

- "Дунав" друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд у укупном износу од 91.077 хиљада динара и
- "Дунав" РЕ а.д.о. Београд у укупном износу 215.389 хиљада динара.

У циљу рекласификације портфолиа некретнина Компанија је по Уговору о купопродаји непокретности од 19.07.2023. године продала непокретности на Златибору коју је за обављање своје делатности као купац користило повезано правно лице „Дунав турист“ д.о.о. Златибор.

На предлог оснивача и чланова Дунав турист д.о.о, Златибор, Компаније Дунав осигурање а.д.о. Београд и Дунав РЕ а.д.о. Београд, Скупштина Дунав турист д.о.о. Златибор на ванредној седници одржаној дана 29.09.2023. године, донела је Одлуку о покретању поступка ликвидације друштва.

## 9. РИЗИЦИ ПОСЛОВАЊА

Стратегија управљања ризицима Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме је дефинисано управљање ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Компанији. Надзорни одбор Компаније доноси Стратегију управљања ризицима као део пословне стратегије, односно саставни део пословног плана Компаније.

Надлежност и одговорности Надзорног одбора и Извршног одбора уређене су Законом о осигурању, подзаконским актима Народне банке Србије и Статутом Компаније.

За спровођење система интерних контрола и система управљања ризицима одговорни су сви запослени у Компанији, који су дужни да се при обављању својих послова придржавају Стратегије управљања ризицима, правила и процедура којима се уређује спровођење система интерних контрола и управљање ризицима у Компанији.

Надлежности и одговорности запослених у Компанији као и руководиоца организационих јединица одређени су Стратегијом управљања ризицима, Правилником о организацији и систематизацији послова у Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. и Правилником о систему интерних контрола у Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о.

### Врсте ризика које су предмет праћења и управљања

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене

ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остали ризици осигурања (професионални и технички) који су у складу са природом, обимом и сложености пословања Компаније.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, осталим тржишним ризицима у складу са природом, обимом и сложености пословања Компаније.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза** друге уговорне стране посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, ризик концентрације изложености другој уговорној страни и ризик улагања у повезана и придружена правна лица.

**Ризик ликвидности** обухвата појединачне ризике: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (ALM-Asset Liability Management), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава друштва као и њихових прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине друштва по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остали ризици.

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављања запослених у друштву (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања друштва, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и др. незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних

контрола, процедура и поступака, информатички ризик, ризици у вези односа према запосленима и безбедности на радном месту, ризик безбедности информација.

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера, односно изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик од прања новца и финансирања тероризма, ризик неусклађених пословних аката, ризик у вези примене прописа и непримењивања прописаних процедура.

**Други значајни ризици** обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Компаније, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Компаније услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Компаније, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Компанији, ризици по основу послова које је Компанија поверила трећим лицима, ризик едукације запослених и остали ризици који се процене као значајни.

Према степену утицаја на пословање Компаније, ризици се класификују у четири категорије:

Низак,  
Средњи,  
Висок и  
Екстреман ризик.

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере у Компанији, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Компанија, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (ORSA – Own Risk and Solvency assessment) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности, Компанија идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно.

Извештај о сопственој процени ризика и солвентности Компаније са квантитативним и квалитативним резултатима процене, закључцима и описом примењених метода и претпоставки, саставни је део Годишњег извештаја о пословању.

Документован извештај о сопственој процени ризика и солвентности надлежна организациона јединица за управљање ризицима подноси члановима управе Компаније.

Кратак преглед основних ризика и њихове оцене у складу са Извештајем, приказане су у табели:

Дефинисани ризици	Неживот		Живот	
	31.12.2023.	31.12.2022.	31.12.2023.	31.12.2022.
Ризици осигурања	средњи	средњи	средњи	средњи
Тржишни ризици	висок	висок	висок	висок
Ризик неиспуњења обавеза друге уговорне стране	средњи	средњи	средњи	средњи
Ризици ликвидности	средњи	средњи	средњи	средњи
Оперативни ризици	средњи	средњи	средњи	средњи
Правни ризици	средњи	средњи	низак	низак
Други значајни ризици	средњи	средњи	средњи	средњи
<b>Укупан компанијски ризик</b>	<b>средњи</b>	<b>средњи</b>	<b>средњи</b>	<b>средњи</b>

## 10. ОЧЕКИВАНИ РАЗВОЈ ДРУШТВА У НАРЕДНОМ ПЕРИОДУ

Полазећи од остварених резултата у 2023. години, оперативно пословање за 2024. годину, на нивоу Компаније, усмераваће постављени циљеви пословања и мере за њихово остварење.

Основни циљеви пословања у 2024. години су:

Раст бруто премије неживотних осигурања.....	5,72%
Раст бруто премије животних осигурања.....	6,0%
РОЕ принос на капитал.....	12,38%

Дефинисаним циљевима раста премије животних и неживотних осигурања у 2024. години, Компанија је усмерена ка очувању лидерске позиције на тржишту.

Поред наведених циљева, Компанија ће бити фокусирана пре свега на: испуњење регулаторних стандарда у погледу покрића техничких резерви, адекватности капитала и извештавања према регулаторним органима, рационализацију трошкова пословања, припремање за увођење концепта Солвентности II и на наставак унапређења процеса рада.

## 11. АКТИВНОСТИ ДРУШТВА НА ПОЉУ ИСТРАЖИВАЊА И РАЗВОЈА

Према планираној динамици у току 2023. године реализовано је следеће:

- Реализовано је ново информатичко решење и пуштен у продукцију нови производ – Каско судар и за појединачна и за групна уговарања, који је у претходној години био реализован за онлајн продају.

- Донети су нови Услови и Тарифа премије за осигурање професионалне одговорности сертификационих тела и пружалаца квалификоване услуге од поверења, уз нужне измене производа осигурања опште одговорности.
- Донети су нови Услови и Тарифа премије за колективно осигурање професионалних болести, уз системску штампу.
- Извршене су измене и допуне Општих услова за осигурање усева и плодова и Тарифе премије XIII за осигурање усева и плодова, у делу примене одбитне франшизе.
- Извршене су измене Услова за колективно ДЗО, Услова за индивидуално ДЗО и припадајућих тарифа премије.
- Извршене су измене и допуне Општих услова за осигурање робе у копненом превозу у циљу усаглашавања појединих елемената осигуравајућег покрића са Институтском карго клаузулом „А“ (Institute Cargo Clauses A).
- Измењени су Услови за осигурање залиха на пријављени износ у циљу усаглашавања са рачуноводственим стандардима.
- Извршене су измене каско осигурање путничких моторних возила (мини каско) уз доношење новог премијског система и нових услова осигурања, у циљу прилагођавања измењеним тржишним околностима и бољој контроли резултата овог производа. Крајем године је производ укинут због лоших резултата.
- Извршене измене и допуне Услова за осигурање од недостатка влажности земљишта (суше) базирано на примени индекса и Тарифе премије за осигурање од недостатка влажности земљишта (суше) базирано на примени индекса, у складу са измењеном опонудом реосигураваача. Крајем године је производ укинут због недовољног обухвата и изостанка подршке реосигураваача.
- Извршена израда новог модела производа Чувар куће за потребе банке, у складу са квотацијом.
- Реализовано је решење за процес одобравања предужја у оквиру животних осигурања, у делу процеса развој дао свој допринос.
- Извршене су додатне измене Тарифе за осигурање одговорности шпедитера, у циљу прилагођавања захтевима тржишта.

- Извршене су додатне измене информатичког решења и Тарифе премије за осигурање од пожара и неких других опасности изван индустрије и занатства и Тарифе премије за осигурање од пожара и неких других опасности у индустрији и занатству.
- Остале пратеће активности на изменама и допунама процедура и информатичких решења у вези са производима и процесима закључења осигурања.

## 12. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА

Није било значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току против Друштва, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених појединачних финансијских извештаја.

## 13. НЕФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Као потписница "Глобалног договора" Уједињених нација за Србију и један од првих носилаца међународног сертификата IQNET SR 10 у Србији, Компанија "Дунав осигурање" а.д.о. (у даљем тексту Компанија) посвећено и систематски реализује друштвено одговорно пословање у свим сегментима. У складу са тим Компанија је 2019. године усвојила Пословник о друштвеној одговорности.

У пословању Компанија примењује међународно призната начела друштвене одговорности и то:

- Одговорност
- Транспарентност
- Етичко понашање
- Поштовање интереса заинтересованих страна
- Поштовање владавине права
- Поштовање међународних стандарда понашања
- Поштовање људских права

У складу са начелима друштвено одговорног пословања, Компанија тежи ка доследној примени ЕСГ принципа у областима животне средине, друштвене заједнице и корпоративног управљања.

Компанија је у 2023 години добила три признања од којих су два за област друштвено одговорног пословања. Престижно признање "Капетан Миша Анастасијевић" је додељено "Дунав осигурању" за област корпоративне друштвене одговорности, а признање "Добročинитељ" за најмасовнији и најраспрострањенији друштвено одговорни пројекат "Дунав осигурања" који носи назив "Пријатељ од детињства". Признање "Миљеник потрошача" Компанија је понела у категорији омиљени бренд у области осигурања на конкурс "Мој избор".

### 13.1. Однос према окружењу - заштита животне средине и друштва

Компанија Дунав осигурање тежи да оствари стабилан напредак у испуњавању стандарда у очувању животне средине, истовремено радећи на смањењу свих негативних утицаја, одрживи развој и испуњење свих захтева за очување

средине уз примену најбољих пракси управљања и одлучивања у овој области, што представља једну од статешких одлука имајући у виду друштвену одговорност Компаније. Активно подржава увођење зелених технологија у свим сферама пословања.

#### 13.1.1. Управљање отпадом

У току 2023. године, Компанија је реализовала уговоре чији предмет је преузимање расходованих основних средстава, отпадног папира и картона, гвожђа и челика, пластике, тонера, текстила, опасног и неопасног електронско - електричног и другог отпада, све у складу са Законом о заштити животне средине и другим важећим прописима.

Изабраним рециклерима у току 2023. године предато је 26.699 килограма отпадног папира и картона који настаје у редовном пословању, 16.418 килограма електронског отпада, 56.730 килограма расходованих основних средства (челик, гвожђе, текстил, дрво, пластика), 3.480 килограма кабастог отпада, отпадног алуминијума 1.613 килограма, отпадних гума 5.750 килограма и 474 килограма отпадних тонера.

#### 13.1.2. Енергетска ефикасност

Индиректна улагања у заштиту животне средине реализују се кроз спровођење активности на постављању лед расвете у циљу уштеде електричне енергије, извођење радова на занављању елемената топлотно – расхладних система у циљу смањења губитака у потрошњи и постизања оптималне функционалности, ажурним одржавањем водоводних инсталација (у циљу смањења прекомерне потрошње и уштеде воде).

#### 13.1.3. Додатне активности у циљу заштите животне средине

Додатне активности које Компанија спроводи у циљу заштите животне средине огледају се кроз сарадњу са пословним партнерима.

При спровођењу поступака избора добављача за набавку производа и услуга (у зависности од врсте набавке), између осталог, понуђачима се упућује захтев за достављање доказа о организовању рада у складу са стандардима ИСО 9001 (менаџмент квалитетом), ИСО 14001 (менаџмент животном средином), ИСО 45001 (менаџмент безбедношћу и здравља на раду), ИСО 27001 (менаџмент информационом безбедношћу).

## 13.2. Однос према запосленима

Компанија активно брине о својим запосленима, стварајући безбедно и здраво радно окружење и развијајући тимски дух. Унапређивањем и развијањем услуга, подизањем ефикасности пословања и иновативности, запослени Компаније стварају вредности које задовољавају захтеве, жеље и очекивања осигураника, акционара и окружења у којем Компанија послује.

### 13.2.1. Брига о запосленима

Брига о запосленима формално је прописана одредбама Колективног уговора Компаније. Значајан вид бриге о запосленима представљају солидарна давања, односно материјална помоћ у случајевима рођења детета, смрти члана породице, болести запосленог као и чланова породице запосленог. Такође, као вид материјалне помоћи, Компанија издваја средства за стипендирање деце преминулих запослених, ученика основних, средњих школа и факултета.

У оквиру Функције за људске ресурсе је организован саветодавни рад који се састоји из два дела, кроз стручну помоћ запосленима који су у одређеним здравственим, психолошким или социјалним проблемима, као и кроз процес професионалног коучинга, у виду индивидуалног рада на отклањању потешкоћа и препрека у обављању посла.

Компанија поштује права запослених на синдикално удруживање и колективно заступање и права на колективно преговарање. У Компанији је организована Синдикална организација Компаније са циљем да заступа интересе запослених у складу са Колективним уговором.

### Брига о здрављу

Компанија има одржив систем менаџмента безбедношћу и здравља на раду који је сагласан са законском регулативом. Компанија примењује Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад и Програм основне обуке из заштите од пожара.

Посебну пажњу Компанија посвећује заштити материнства (трудница, родитеља, усвојоца и друго) и заштити особа са инвалидитетом и здравственим сметњама, а све у складу са Законом.

Запослени у Компанији на основу закљученог ДЗО имају право на здравствене прегледе у оквиру полисе осигурања и на систематски преглед, који може бити општи или специјалистички преглед (кардиолошки преглед - КБЦ Дедиње).

Квалитет радне средине, обезбеђује се на начин који узима у обзир адекватан пословни простор, услове радне средине и квалитетно функционисање средстава за рад.

### Кадровска питања

Правилником о организацији и систематизацији послова Компаније за све запослене су дефинисани степен образовања и компетентности које су неопходне за обављање послова. Компетенције запослених се процењују на основу одговарајућег формалног образовања, радног искуства и посебних услова за обављање послова.

Компанија је дужна да запосленом омогући образовање, стручно оспособљавање и усавршавање када то захтевају потребе процеса рада и увођење новог начина и организације рада. Запослени је дужан да се у току рада образује, стручно оспособљава и усавршава за рад. Трошкови образовања, стручног оспособљавања и усавршавања обезбеђују се из средстава Компаније.

Од стране надлежних руководилаца свих организационих јединица у Компанији Функција за људске ресурсе прибавља предлоге/захтеве за обуке запослених



које је потребно спровести током наредне године. Такође, уколико се због потребе посла (нпр. измене закона, примена нових прописа и др.) у току године укаже потреба за додатним обукама запослених, оне се посебно одобравају у складу са планираним буџетом надлежне организационе јединице.

У току 2023. године одржана је 31 интерна обука на којима је присуствовало 1.723 учесника, као и 77 екстерних обука на којима је присуствовало 432 учесника.

### 13.2.2. Родна равноправност и поштовање људских права

Компанија поступа у складу са одредбама Закона о родној равноправности („Сл. гласник РС”, бр. 52/21) и Правилника о вођењу евиденције и извештавању о остваривању родне равноправности и сагласно одредбама закона сваке године сачињава: Годишњи извештај о остваривању родне равноправности Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о.и Евиденцију података о остваривању родне равноправности Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. који се достављају Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог, Управи за родну равноправност.

Компанија има разнолику родну структуру и има избалансирао учешће оба пола у укупном броју запослених. У родној структури менаџмента учешће жена је на задовољавајућем степену. У укупном броју обука запослених подједнако су заступљена оба пола.

Запослени у Компанији имају третман једнаких могућности и поступања независно од расе, пола, родитељства, вере, политичке припадности, личних односа, националности, друштвеног порекла, здравља, старости, инвалидитета и других личних карактеристика.

Компанија поштује начела да се према запосленима не сме примењивати директна или индиректна дискриминација у запошљавању, едукацији,

напредовању и промоцији, или да се на неки начин повреди повезана права. Компанија негује политику толеранције, изградњу колективног и тимског рада.

#### Удео жена на руководећим позицијама у Компанији

· Удео жена у Извршном одбору (%)	20%
· Удео жена у Надзорном одбору (%)	60%
· Удео жена на 1. и 2. нивоу управљања испод Надзорног и Извршног одбора (Дирекције, Функције и ГФО)	34%

#### Родна и квалификациона структура у Компанији

Степен стручне спреме	Мушки	Женски	Укупно
I		3	3
II	7	6	13
III	50	71	121
IV	341	752	1.093
V	3	5	8
VI-1	171	262	433
VI-2	4	8	12
VII-1	506	745	1.251
VII-2	32	45	77
VIII	6	7	13
<b>Укупно</b>	<b>1.120</b>	<b>1.904</b>	<b>3.024</b>

### 13.2.3. Борба против корупције и питања у вези са подмићивањем

Компанија „Дунав осигурање“ је трајно опредељена да спречи сваки појавни облик корупције и мита у свом пословању и с тим у вези предузима и спроводи све законом прописане обавезе.

У вези с изнетим јануара 2021. године усвојена је Политика против мита сагласно захтевима стандарда ИСО 37001:2016. У току 2023. године стандард је имплементиран у процедуре Компаније, у оквиру којих су одређена одговорна лица за спровођење стандарда, начин спровођења истрага, тј. контрола у случају идентификовања појавних облика мита, сачињавање извештаја, подношење кривичних пријава и др.

Сходно захтевима стандарда, у току 2023. године, је са надлежним директорима Дирекција/Функција извршена процена ризика од појаве мита у односу на одређене пословне процесе и с тим у вези сачињена Анализа и процена ризика. На основу анализе пословних процеса и прописаних процедура, којима је детаљно уређена контрола рада и поступања запослених, ризик од појаве мита процењен као низак. Наведена оцена је дата и из разлога што у Компанији није идентификован ни један случај давања/примања мита.

У оквиру спровођења Плана интегритета, сходно одредби члана 95. Закона о спречавању корупције, Компанија спроводи обуку запослених у области етике и пословног понашања на основу радног материјала добијеног од Агенције за корупцију, у оквиру које обуке се анализирају одредбе Кодекса етике и пословног понашања у Компанији, којима је регулисана област против мита и корупције. Укупан број запослених који су до сада завршили обуку је 3.013 од чега 1.117 мушкараца и 1.896 жена.

### 13.2.4. Остале активности на пољу бриге о запосленима

У оквиру Компаније постоји и посебна секција „Дунав Арс“ која се бави уметношћу, пре свега сликарством, вајарством, поезијом и фотографијом. У холу Компаније, у Македонској 4, током године се организују бројне изложбе различитих еминентних уметника. Удружење планинара „Дунав“ окупља запослене који су љубитељи природе и заједно проводе време на организованим планинарским излетима, а неки од њих већ су освојили више познатих светских врхова – Монт Еверест, Денали, Тубкал.

Један од показатеља бриге о запосленима, као најбитнијем ресурсу Компаније, огледа се и у ниској стопи флукуације запослених. У 2023. години износила је 10,32%, док је просечан радни стаж у Компанији 12 година.

## 13.3. Однос према клијентима

Од пресудне важности за пословање Компаније је стално унапређење бриге о клијентима и квалитетно комуницирање са клијентима кроз све врсте канала комуникације.

Основно начело, којим се Компанија „Дунав осигурање“ већ годинама руководи је постављање корисника услуга осигурања у центар својих активности. Компанија настоји да развија способност разумевања и адекватног одговарања на потребе клијената, да развија вештине проактивног реаговања на примедбе а све у циљу успостављања и одржавања односа поверења и дугорочне лојалности.

Компанија константно унапређује своје дигитално пословање у складу са захтевима тржишта, настојећи да што већи број услуга пружи и онлајн. Током 2023. године, настављени су процеси на побољшању корисничког искуства приликом куповине путног здравственог осигурања, предпријаве штета као и подношења захтева за инфо понуду за готово све врсте осигурања.

Током 2023. године, преко Контакт центра је примљено више од 3.700 захтева – предпријава штета, а од тог броја готово 2.700 пријава се односило на добровољно-здравствено осигурање. У истом периоду, примљено је и више од 1.300 упита за каско понуде и више од 1.100 захтева за понуду производ Чувар куће.

Клијентима се пружају све неопходне информације везане за производе, детаљно представљају услови осигурања, упознају и уручују им се све неопходне писане информације, водећи рачуна да се у потпуности испоштују строга правила заштите података о личности. Током 2023. године у Контакт центру је примљено и обрађено више од 48.500 позива и 35.600 мејлова.

Посебну пажњу Компанија посвећује процедурама управљања приговорима, које корисници услуге осигурања могу достављати лично, поштом или онлајн.

Сви приговори који долазе у Компанију распоређују се по хитном поступку, како би се скратили предвиђени рокови за решавање приговора. Евидентирање и



праћење тока приговора спроводи се кроз посебан софтвер, а подносиоци приговора, у сваком тренутку имају могућност провере статуса свог приговора, позивањем Контакт центра. Током 2023. године регистровано је и обрађено 5.001 приговор.

Такође, уочено је и смањење приговора које долазе од стране Народне банке Србије где је 2022. године регистровано 347 приговора, док је током 2023. године Компанија регистровала 325 приговора. Из године у годину се бележи повећан број захтева и упита који стижу преко Контакт центра Компаније. Настоји се да се реше сви захтеви и дају одговори везано за осигурање те понуде најбоља могућа решења. Контакт центар сервисира продају свих врста осигурања, пријаве штета, прати процесе онлајн куповине која се обавља на компанијском сајту а у сарадњи са Удружењем осигуравача Србије, пружа информације везане за записнике МУП-а.

### 13.4. Однос према заједници

У складу са слоганом “Пријатељ остаје пријатељ”, Компанија помаже друштву у којем послује и на тај начин заједници враћа део онога што јој је подарила за деценије у којима је постала успешна компанија и стуб осигурања у земљи.

У складу са слоганом “Пријатељ остаје пријатељ”, Компанија помаже друштву у којем послује и на тај начин заједници враћа део онога што јој је подарила за деценије у којима је постала успешна компанија и стуб осигурања у земљи.

Компанија је своје активности усмерила на подршку локалној и широј друштвеној заједници. Посебно је оријентисана на партнерство, односно циљ бр. 17 под називом „Партнерством до циљева“ преко ког реализује и све остале циљеве одрживог развоја које је Организација Уједињених нација дефинисала 2015. године у Паризу.

Остварено је партнерство на свим нивоима, како са локалном заједницом, органима локалне самоуправе, министарствима и другим владиним институцијама, тако и са невладиним сектором, спортским удружењима, образовним установама, породицама којима је потребна помоћ, талентованим појединцима и другима.

Компанија улаже у образовање, спорт, културу, здравство и уметност и помаже социјалне и пројекте хуманитарног карактера.

Неки од најзначајнијих пројеката су:

- “Пријатељ од детињства” који Компанија реализује са бројним партнерима. То је најбројнији и најутицајнији пројекат који се реализује у Србији, али делом и у региону бивше Југославије. Водећи партнер у том пројекту је организација “Спортске игре младих”, а већ пар година такмичење носи назив “Дунав осигурање, Спортске игре младих”.

“Дунав осигурање, Спортске игре младих” промовише начин живота чији су основни постулати разумевање, пријатељство, поштовање различитости, солидарност и фер плеј, као најделотворнија алтернатива свим негативним утицајима данашњице, пре свега вршњачког насиља.

У протеклој години у Србији је учествовало више од 90.000 деце основношколског узраста, док је у региону бивше Југославије учествовало више од 270.000 деце тог узраста.

Међународна завршница Спортских игара младих, традиционално је одржана свечаном церемонијом у Сплиту, на којој је председник и извршни директор Paris Saint-Germaina, Nasser Al-Khelaifi, проглашен за новог амбасадора “Дунав осигурање Спортских игара младих” и тако се придружио бројним ДО СИМ пријатељима и амбасадорима, међу којима су: Александер Чеферин, Немања Матић, Лука Модрић, Предраг Мијатовић, Луис Фиго, Един Џеко, Славен Билић, Немања Видић, Даријо Српа и многи други.

Компанија “Дунав осигурање” је покренула кампању “Пружам руку не подмећем ногу” у сарадњи с дугогодишњим партнером Спортским играма младих. Као почетак кампање, одржана је радионица на тему заштите деце од насиља. Показало се да је то сјајан увод у почетак кампање “Пружам руку, не подмећем ногу”, коју је 2023. године “Дунав” покренуо у оквиру свог кровног пројекта друштвене одговорности “Пријатељ од детињства”. Радионици су присуствовали координатори СИМ-а и запослени у Компанији који су волонтерски подржали кампању на терену. У фокусу те кампање је понашање на спортским теренима, пре свега деце, али и родитеља, вођа екипа, учитеља, наставника и навијача. Како су Спортске игре младих најмасовнија аматерска

спортска организација за децу и младе у Европи, поруке сусрета које промовишу фер-плеј, толеранцију и позитивне вредности пренете су на најбољи начин деци и омладини широм Србије и региона.

Хуманитарне активности:

- Бројне донације школама, домовима здравља, болницама, клиничким центрима, прихватишћима, спортским колективима, КУД-овима, дечјим центрима и клубовима, омладинским организацијама, еколошким пројектима, удружењима очувања традиције и културе, удружењима жена;
- "С Тамаром у акцији", нова сезона, наставак хуманитарне делатности;
- Пројекат „Буди храбра“, и удружење „Жена уз жену“, подизање свести о распрострањености рака дојке и важности превенције и раног откривања рака, све кампање, март и октобар 2023 године;
- Покрет „3 плус“, троје и више деце, настављена сарадња;
- Компанија, на територији целе Србије, донацијама помаже школама, укључујући и установе за децу и омладину са сметњама у развоју, као и установе припадника националних мањина, да се простор за учење и игру ученика уреди и осавремени. Није изостала ни подршка високошколским установама. Компанија пружа подршку студентима Економског факултета у реализацији пројеката (СПЕКОФ).

Подршка култури:

- Компанија је помогла и одржавање многих културних догађаја, као што су: „Нушићијада“ у Ивањици, штампање монографије о Бати Живојиновићу, Белгрејд риивер фест, концерти на савској променаді Ане Нетребко и Јасмина Левија;
- У протеклој години "Дунав осигурање" је подржало домаћу филмску продукцију: „Што се боре мисли моје“, „Хероји Халијарда“ и „Мегдан“;
- Поред осталих културних манифестација, посебно се издваја подршка "Сабору виолиниста Србије" у Прањанима.

Остало:

Бројне сајамске и забавне манифестације које је Компанија подржала у протеклој 2023. години су:

- Зимско културно забавна манифестација "Зимска бајка" у Савском парку 8.12.2023. -8.1.24;
- Бејгрејд бери фестивал, сајам бобичастог воћа;
- Хари Потер" манифестација у ТЦ Галерији, за фанове Хари Потера.

Поред бројних спортских манифестација, издваја се четворогодишња подршка Столотениском савезу особа са инвалидитетом која је започета у протеклој години.

Компанија традиционално организује акције поделе новогодишњих пакетића деци са посебним потребама, установама за незбринуту децу, прихватишћима, удружењима и центрима за социјално старање у више градова у Србији. У 2023. години је подељено више од 4.600 пакетића. Слањем пакетића широм земље, Компанија је и протекле године показала посвећеност друштвеној заједници, чинећи добра дела и помажући изградњи лепшег и хуманијег окружења.

## 13.5. Додатне информације

Компанија поседује следеће сертификате:

- ИСО 9001:2015 Систем менаџмента квалитетом
- ИСО 10002:2019 Менаџмент квалитетом – Задовољство корисника - Смернице за поступање са приговорима у организацијама
- ИСО/ИЕЦ 27001:2013 Систем менаџмента безбедношћу информација
- ИСО/ИЕЦ 20000-1:2018 Информационе технологије – менаџмент услугама
- ИСО 22301:2019 Систем менаџмента континуитетом пословања
- ИСО 37001:2016 Систем менаџмента против мита и корупције
- ИСО 50001:2018 Системи менаџмента енергијом
- ИСО 14001:2015 Систем менаџмента животном средином
- ИСО 45001:2018 Систем менаџмента безбедношћу и здрављем на раду
- ИСО 55001:2014 Систем менаџмента имовином
- ИСО 30301:2019 Систем менаџмента записима
- IQNET SR 10:2015 Систем менаџмента друштвеном одговорношћу.

## 14. ИЗВЕШТАЈ О КОРПОРАТИВНОМ УПРАВЉАЊУ

У складу са чланом 368. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник РС", бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019 109/2021) и чланом 68. Статута Компаније, Извршни одбор Компаније је у 2016. години донео Одлуку о прихватању Кодекса корпоративног управљања Привредне коморе Србије, објављеном у "Службеном гласнику РС", бр. 99/2012, као Кодекс који се примењује у пословању Компаније.

### 14.1. Права акционара

Права акционара Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. су следећа:

- право учешћа и гласања на Скупштини, тако да једна акција увек даје право на један глас;
- право на исплату дивиденде;
- право учешћа у расподели ликвидационог остатка или стечајне масе у складу са законом којим се уређује стечај;
- право пречег стицања обичних акција и других финансијских инструмената заменљивих за обичне акције, из нових емисија;
- друга права у складу са законом и Статутом.

Информисаност акционара спроводи се у складу са законима и Статутом Компаније. Информисаност осталих лица спроводи се у складу са важећом законском регулативом.

У периоду од I-XII 2023. године одржане су 3 седнице Скупштине акционара (1 редовна и 2 ванредне).

### 14.2. Избор, састав и рад органа управљања, одбора, комисија и њихове надлежности

Управу Компаније чине Надзорни одбор и Извршни одбор.

#### 14.2.1. Избор чланова органа управљања

Избор чланова Извршног и Надзорног одбора Компаније и одлучивање о накнадама дефинисани су одредбама Статута, Закона о осигурању и Закона о привредним друштвима.

У складу са Законом о осигурању, чланови управе Компаније, чланови Надзорног и Извршног одбора, пре именовања од стране органа дефинисаних у Статуту Компаније, добили су сагласност за обављање функције члана управе од Народне банке Србије.

Скупштина одлучује о именовању и разрешењу чланова Надзорног одбора и утврђивању накнада за њихов рад.

Надзорни одбор одлучује о именовању и разрешењу председника и чланова Извршног одбора и чланова Комисије за ревизију и одређује накнаду за њихов рад.

#### 14.2.2. Састав органа управљања

Састав **Надзорног одбора**, у извештајном периоду:

1. **Татјана Вукић**, представник Републике Србије, председник, (независан члан). По образовању је мастер инжењер организационих наука. Мандат траје до 14.05.2026. године (четворогодишњи). Решење Народне банке Србије Г. бр. 3133 од 07.02.2022. године .
2. **Светислав Трифуновић**, представник Републике Србије, члан, (независан члан). По образовању је дипломирани економиста. Мандат траје до 14.05.2026. године (четворогодишњи). Обавља функцију председника Комисије за ревизију Компаније. Решење Народне банке Србије Г. бр. 3159 од 08.02.2022. године.

3. **Милена Марковић**, представник Републике Србије, члан. По образовању је дипломирани правник. Мандат траје до 14.05.2026. године (четворогодишњи). Решење Народне банке Србије Г. бр. 3765 од 02.03.2022. године.
4. **Владимир Узелац**, представник Републике Србије, члан. По образовању је дипломирани економиста. Решење Народне банке Србије Г. бр. 4302 од 15.03.2022. године. Мандат је престао подношењем писане оставке 11.10.2023. године, на место члана Надзорног одбора.
5. **Сандра Докић**, представник Републике Србије, члан. По образовању је мастер економиста, дипломирани правник. Мандат траје до 29.12.2026. године (четворогодишњи). Решење НБС 11859 од 09.12.2022. године.

Састав **Извршног одбора**, у извештајном периоду:

1. **Ивана Соковић**, председник Извршног одбора. По образовању је мастер инжењер организационих наука. Мандат траје до 19.05.2026. године (четворогодишњи). Председник је Скупштине Државне лутрије Србије, председник Управног одбора Удружења осигураваача Србије и члан Управног одбора „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука. Решење Народне банке Србије Г. бр. 5474 од 21.04.2022. године.
2. **Милош Милановић**, члан. По образовању је дипломирани правник. Мандат траје до 19.05.2026. године (четворогодишњи). Председник је Надзорног одбора „Дунав ауто“ д.о.о. Решење Народне банке Србије Г. бр. 5475 од 21.04.2022. године.
3. **Бојан Раичевић**, члан. По образовању је мастер менаџер у области менаџмента и бизниса. Мандат траје до 19.05.2026. године (четворогодишњи). Члан је Надзорног одбора „Дунав ауто“ д.о.о. Решење Народне банке Србије Г. бр. 5473 од 21.04.2022. године.

4. **Мило Марковић**, члан. По образовању је дипломирани економиста. Мандат траје до 19.05.2026. године (четворогодишњи). Решење Народне банке Србије Г. бр. 5476 од 21.04.2022. године.
5. **Зоран Суботић**, члан. По образовању је дипломирани економиста. Мандат траје до 02.12.2026. године (четворогодишњи). Председник је Управног одбора „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука. Решење Народне банке Србије Г. бр. 11615 од 01.12.2022. године.

Надзорни одбор Компаније, образовао је **Комисију за ревизију** у следећем саставу:

1. **Светислав Трифуновић**, председник, (четворогодишњи мандат траје до 19.05.2026. године);
2. **Милена Марковић**, члан (четворогодишњи мандат истиче 23.12.2024.године);
3. **Зоран Поповић**, члан (четворогодишњи мандат траје до 14.05.2026. године) (лице које има одговарајућа знања и радно искуство у области финансија, а које је независно од Компаније у смислу закона, именован је за члана Комисије за ревизију Одлуком Скупштине Компаније о именовању члана Комисије за ревизију Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о, С број: 22/22 од 13.05.2022. године).

Компанија поступа у складу са одредбама Закона о родној равноправности. Удео жена у Извршном одбору Компаније је 20%, а удео жена у Надзорном одбору Компаније је 60%. Просечна старост чланова Надзорног и Извршног одбора је 47,5 година.

### 14.2.3. Рад и надлежности органа управљања, Комисије за ревизију и председника Извршног одбора

Начин рада, поступак припреме, сазивања и одржавања седница Извршног одбора и Надзорног одбора уређени су Пословницима о раду Извршног и Надзорног одбора.

Начин рада, поступак припреме, сазивања и одржавања седница Комисије за ревизију Надзорног одбора Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. уређени су Пословником о раду Комисије за ревизију.

Председник Извршног одбора представља и заступа Компанију, с тим да при закључивању правних послова и предузимању правних радњи председник Извршног одбора дужан је да обезбеди потпис једног члана Извршног одбора, у складу са одредбама Статута.

Одредбама Статута Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. („Службени лист Компаније“, број 16/12, 40/15, 51/15, 09/16, 21/16, 39/18, 18/19, 24/19, 37/21, 11/22 и 18/22) регулисане су надлежности органа Управе Компаније, Извршног и Надзорног одбора, као и Комисије за ревизију.

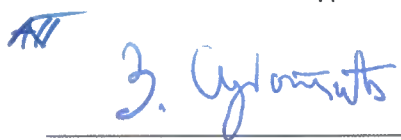
У периоду од I-XII 2023. године, одржано је: 28 седница Надзорног одбора, 17 седница Комисије за ревизију и 67 седница Извршног одбора.

У Београду, 25. марта 2024. године.

ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ОДБОРА

  
  
Ивана Соковић

ЧЛАН ИЗВРШНОГ ОДБОРА

  
Зоран Суботић